

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ,
ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΟΓΚΟΥ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

***Τίτλος: «Η ποσοτική προσέγγιση της ποιότητας των
Μονάδων Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης – Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.)
της Περιφέρειας Αττικής κατά το σχολικό Έτος 2019-2020»***

Επιβλέπων Καθηγητής: κ. Νικόλαος Ζυγούρης

Ελπίδα Παπαδοπούλου

A.M.:M012020071

Λαμία, Μάιος 2024

UNIVERSITY OF THESSALY
SCHOOL OF SCIENCE
INFORMATICS AND COMPUTATIONAL BIOMEDICINE
SECURITY OF COMPUTER AND TELECOMMUNICATION SYSTEMS,
BIG DATA MANAGEMENT AND SIMULATION

Master thesis

**Title: "The quantitative approach to the quality of the
Post-Secondary Education - Training Units (I.E.K.) of the
Attica Region during the 2019-2020 school year"**

Supervising Professor: Mr. Nikolaos Zigouris

Elpida Papadopoulos

A.M.:M012020071

Lamia, May 2024

«Υπεύθυνη Δήλωση μη λογοκλοπής και ανάληψης προσωπικής ευθύνης»

Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, και γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα και ενυπογράφως ότι η παρούσα εργασία με τίτλο **«Η ποσοτική προσέγγιση της ποιότητας των Μονάδων Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης – Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) της Περιφέρειας Αττικής κατά το σχολικό Έτος 2019-2020»** αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές από τις οποίες χρησιμοποίησα δεδομένα, ιδέες, φράσεις, προτάσεις ή λέξεις, είτε επακριβώς (όπως υπάρχουν στο πρωτότυπο ή μεταφρασμένες) είτε με παράφραση, έχουν δηλωθεί κατάλληλα και ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Αναλαμβάνω πλήρως, ατομικά και προσωπικά, όλες τις νομικές και διοικητικές συνέπειες που δύναται να προκύψουν στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δεν μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής.

Η ΔΗΛΟΥΣΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΠΙΔΑ

Ημερομηνία 19/07/2024

Υπογραφή

**«Η ποσοτική προσέγγιση της ποιότητας των Μονάδων
Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης – Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) της
Περιφέρειας Αττικής κατά το σχολικό Έτος 2019-2020»**

Ελπίδα Παπαδοπούλου

A.M.:M012020071

Τριμελής Επιτροπή:

Ζυγούρης Νικόλαος, Επιβλέπων

Δημητρίου Γεώργιος

Δαδαλιάρης Αντώνιος

Επιστημονικός Σύμβουλος:

Τσαμαδιάς Κωνσταντίνος

Αφιερώσεις
Στη μητέρα μου με την οποία
ξεκινήσαμε μαζί αυτό το ταξίδι
αλλά δεν ολοκληρώσαμε
διότι έφυγε ξαφνικά και αναπάντεχα
από την ζωή στις 21/4/2022

Dedications
To my mother with whom
we started this journey together
but we didn't completed
because she passed away
suddenly and unexpectedly
from life on 21/4/2022

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1°	26
ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	26
Εισαγωγή	26
1.1 Ιστορική Αναδρομή για την εκπαίδευση στην Ελλάδα	26
1.2 Το εκπαιδευτικό σύστημα κατά τη διάρκεια του 19ου και 20ου αιώνα, ...	26
1.3 Η δομή του Εκπαιδευτικού Συστήματος στην Ελλάδα σήμερα	29
1.4 Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση - Επιτάχυνση Εξαιτίας της Πανδημίας COVID-19	34
1.4.3 Παιδαγωγικές Μεταβολές και Αποτελεσματικότητα	35
1.4.4 Μελλοντικές Διευθύνσεις	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°	36
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	36
2.1 Εκπαίδευση ενηλίκων	36
2.2 Τα διακριτικά γνωρίσματα των Ενηλίκων Εκπαιδευομένων	37
2.3 Επαγγελματική Εκπαίδευση	38
2.4 Δομές Εκπαίδευσης – Κατάρτισης Ενηλίκων	41
2.5 Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	43
2.5.1.1 Δυϊκό Σύστημα Εκπαίδευσης - Μαθητεία	43
2.5.1.2 Διασφάλισης Ποιότητας στην Αρχική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	45
2.5.1.3 Αναγνώριση Αναγκών Κατάρτισης	46
2.5.1.4 Πιστοποίηση - Αξιολόγηση - Επικύρωση της Μάθησης	46
2.6 Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση - Κατάρτιση	47
2.6.1 Κανονισμοί Διασφάλισης Ποιότητας στη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	47
2.7 Επαγγελματική Κατάρτιση - Επικύρωση	47
2.7.1 Πιστοποίηση - Αξιολόγηση και Επικύρωση της Μάθησης	48
2.7.2 Συνεργασίες - Λειτουργικότητα	48
2.8 Σημαντικοί Νόμοι-Μεταρρυθμίσεις στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	48
2.8.1 Πριν τη Μεταρρύθμιση του 1992	48
2.8.2 Μετά τη Μεταρρύθμιση του 1992	49
2.8.3 Σύγχρονες Προκλήσεις	49
2.8.4 Τεχνολογική Ενσωμάτωση	49
2.8.5 Διεθνής Συνεργασία και Πιστοποίηση	49
2.8.6 Ευελιξία στις Αγορές Εργασίας	50
2.8.7 Συνέπειες Τεχνολογικών Αλλαγών	50
2.8.6 Πολιτικοί και Οικονομικοί Παράγοντες	50
2.8.7. Ολοκληρωμένη Προσέγγιση στην Εκπαίδευση	50
2.8.8 Διεύρυνση της Έρευνας και Καινοτομίας	50
2.8.9 Ανάπτυξη Προσβασιμότητας στην Εκπαίδευση	51

2.8.10 Εισαγωγή Πρωτοποριακών Καινοτόμων Μεθόδων Αξιολόγησης	51
2.8.11 Προώθηση Αλληλεπιδράσεων μεταξύ Βιομηχανίας και Εκπαίδευσης	51
2.8.12 Προώθηση Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης	51
2.8.13 Επιθεώρηση και Αναθεώρηση Επανασχεδιασμός Εκπαιδευτικών Πολιτικών	51
2.8.14 Εναρμόνιση με Τοπικές Απαιτήσεις και Κοινωνικό Περιβάλλον	52
2.8.15 Ψηφιακή Λειτουργικότητα και Προσβασιμότητα	52
2.8.16 Προώθηση Μαθητείας και Εκπαίδευσης Μέσω Εργασίας	52
2.8.17 Αναγνώριση και Ενσωμάτωση Μη Τυπικής Μάθησης	52
2.9 Η Ευρωπαϊκή Πολιτική για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	52
2.9.1 Η ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η σημερινή εστίαση στην εκπαίδευση	53
2.9.2 Ιστορική Εξέλιξη της Πολιτικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης	54
2.9.2.1 Αρχικές Προσπάθειες και Επαγγελματική Κατάρτιση	54
2.9.2.2 Επέκταση και Ολοκλήρωση της Εκπαιδευτικής Πολιτικής	54
2.9.2.3 Οικονομικοί Στόχοι και Εκπαιδευτικές Πολιτικές	54
2.9.2.4 Νομική Βάση και Ρυθμιστικό Πλαίσιο	55
2.10 Διεθνείς Προσπάθειες και Συνεργασίες στην Εκπαίδευση – Κατάρτιση	55
2.10.1 Η Συνθήκη των Παρισίων και η Συνθήκη της Ρώμης	55
2.10.2. Η Συνθήκη των Παρισίων και η Αρχή της Εκπαίδευσης στην ΕΚΑΧ	55
2.10.3 Η Συνθήκη της Ρώμης και η Επέκταση της Εκπαίδευσης	56
2.10.4 Επιρροή της Συνθήκης της Ρώμης στην Εκπαιδευτική Πολιτική	56
2.10.5 Συνέπειες για την Πολιτική Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	56
2.11 Ενίσχυση της Ανάπτυξης Ικανοτήτων	56
2.12 Προκλήσεις και Προοπτικές	56
2.13 Συμπεράσματα	57
2.14 Στρατηγικοί στόχοι Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	58
ΜΕΤΑΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΧΟΛΕΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Σ.Α.Ε.Κ.), ΠΡΩΗΝ Ι.Ε.Κ. , ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ.	58
Εισαγωγή	58
3.1 Ιστορική αναδρομή Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)	59
3.2 Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) στην Ελλάδα	61
3.2.1 Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην ΔΙ.Ε.Κ.)	62
3.2.2 Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) -Δ.ΥΠ.Α	63
3.2.2.1 Ιστορική Αναδρομή των ΙΕΚ Δ.ΥΠ.Α (πρώην ΟΑΕΔ)	63
3.2.2.2 Ίδρυση και Αρχικοί Στόχοι	63
3.2.2.3 Εξέλιξη και Προσαρμογές	63

3.2.2.4 Μεταρρυθμίσεις και Νέος Ρόλος	63
3.2.2.5 Κριτική Αξιολόγηση και Μελλοντικές Προοπτικές	64
3.2.2.6 Επανεγγραφές, Μετεγγραφές και Κατατάξεις	64
3.2.2.7 Στόχοι των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)	64
3.2.2.8 Δικαίωμα εγγραφής στις ΣΑΕΚ της Δ.ΥΠ.Α	64
3.2.2.9 Πιστοποίηση και Επίπεδο Ειδικότητας	65
3.2.2.10 Επαγγελματική Κατάρτιση Α.Ε.	65
3.2.3 Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού	66
3.2.4 Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. του ΕΚΑΒ	67
3.3 Οι Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.)	67
3.4 Κανονισμός Λειτουργίας Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.)	70
3.5 Ο Κανονισμός Λειτουργίας Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην (Δ.Ι.Ε.Κ.))	71
3.6 Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) στο εκπαιδευτικό σύστημα	71
3.6.1 Ο ρόλος των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) στο εκπαιδευτικό σύστημα	71
3.6.2 Στόχος - Σκοπός των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης	72
3.6.3 Διαφορές μεταξύ Δημόσιων και Ιδιωτικών Σ.Α.Ε.Κ.	72
3.6.4 Προγράμματα Σπουδών και Ειδικότητες	73
3.6.5 Χρήση Εργαστηριακού Εξοπλισμού	73
3.6.6 Επαγγελματική Ενσωμάτωση και Προοπτικές Απασχόλησης	74
3.7 Εξετάσεις Πιστοποίησης	75
3.7.1 Διαδικασία Εξετάσεων Πιστοποίησης	75
3.7.2 Θεωρητικό Μέρος	76
3.7.3 Πρακτικό Μέρος	76
3.7.4 Κανονιστικό Πλαίσιο και Ευελιξία	76
3.7.5 Ερευνητική Βιβλιογραφία και Αντίληψη των Καταρτιζομένων	76
3.8 Απόφοιτοι των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)	77
3.9 Ισχύον Θεσμικό Πλαίσιο για τις Εξετάσεις Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης αποφοίτων Ι.Ε.Κ.	77
3.10 Απόφοιτοι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)	78
3.10.1 Πρόσβαση σε Πανεπιστήμια	78
3.10.2 Η Συνέχιση της Επαγγελματικής Κατάρτισης	78
3.11 Το εκπαιδευτικό προσωπικό των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)	79
3.12 Ευρωπαϊκά προγράμματα	79
3.12.1 Το πρόγραμμα Erasmus+	79
3.12.1.1 Οφέλη του προγράμματος Erasmus+	80
3.12.1.2 Διαδικασία συμμετοχής στο πρόγραμμα Erasmus+	82
3.12.1.3 Κύριες Δράσεις του Προγράμματος Erasmus+ στις ΣΑΕΚ (πρώην Ι.Ε.Κ.):	83
3.12.1.4 Σημασία του Erasmus+ για τις ΣΑΕΚ (πρώην Ι.Ε.Κ.)	84
3.12.1.5 Στο πρόγραμμα Erasmus+ συμμετέχουν 2 κατηγορίες χωρών.	84

3.11.2 Το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα «The European Professional Certificate for Practitioners in Inclusive, Digital and Green Work-Based Learning» στην Ελλάδα.....	86
3.12 Ενίσχυση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση: Ρόλος και Πρωτοβουλίες του Ευρωπαϊκού Δικτύου EQAVET.....	87
3.13 Διασταυρώνοντας Πολιτισμούς της Εκπαίδευσης: Συγκριτική Ανάλυση των Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης σε Ελλάδα, Φινλανδία, Σουηδία και Ισπανία.....	88
3.14 Η Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα: Σύγχρονη Πραγματικότητα και Προοπτικές.....	89
3.15 Το σχολικό έτος 2019-2020 στα Ι.Ε.Κ.....	90
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο	93
Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	93
4.1 Ορισμός της ποιότητας.....	93
4.2 Ποιοτική Εκπαίδευση.....	94
4.3 Δείκτες Ποιότητας στην Εκπαίδευση: Μια Ευρωπαϊκή Προοπτική.....	97
4.3.1 Ο θεσμικός ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	99
4.3.2 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.....	102
4.3.3 Υπουργείο Παιδείας και Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.....	103
4.4 Συγκριτικές Αξιολογήσεις της Ποιότητας της Εκπαίδευσης σε Διαφορετικές Εκπαιδευτικές Βαθμίδες.....	104
4.5 Διεθνείς Οργανισμοί και η Συμβολή τους στην Προαγωγή της Ποιότητας της Εκπαίδευσης.....	107
4.6 Το Ανθρώπινο Κεφάλαιο.....	108
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο	110
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.....	110
5.1 Χρηματοδότηση της Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.....	110
5.2 Χρηματοδοτούμενοι Φορείς και Δομές Δια Βίου Μάθησης.....	111
5.3 Χρηματοδότηση ΣΑΕΚ(πρώην Ι.Ε.Κ.) και βελτίωση της Επαγγελματικής Κατάρτισης.....	112
5.4 Χρηματοδοτικά Μοντέλα για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση.....	114
5.4.1 Η Διττή Χρηματοδότηση.....	114
5.4.2 Προβλήματα και Προκλήσεις στη Χρηματοδότηση.....	114
5.4.3 Πρακτικές Λύσεις και Μελλοντικές Κατευθύνσεις.....	114
5.4.4 Συνολική Προοπτική.....	114
Β. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ.....	115
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο	115
ΕΡΕΥΝΑ.....	115
6.1 Σκοπός της έρευνας.....	115
6.2 Μεθοδολογία της έρευνας.....	116
6.3 Δεδομένα – Πηγές.....	118
6.4 Στατιστική ανάλυση.....	118
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο	137
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	137

7.1 Συμπεράσματα	137
7.2 Προτάσεις	148
Βιβλιογραφία	151

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ολοκληρώνοντας την διπλωματική μου εργασία στο Μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου σε όλους όσους με βοήθησαν και με στήριξαν.

Αρχικά θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στον καθηγητή κ. Τσαμαδιά Κωνσταντίνο ομότιμο καθηγητή του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου για την ηθική και επιστημονική υποστήριξή του καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής μου, και ιδιαίτερα κατά την εκπόνηση αυτής της εργασίας. Στάθηκε δίπλα μου ως καθοδηγητής και επιστημονικός συνεργάτης, αρωγός σε κάθε δυσκολία.

Επιπλέον, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή κ. Νικόλαο Ζυγούρη καθηγητή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω και όλους τους καθηγητές των μεταπτυχιακών μαθημάτων .

Ακόμα θα ήθελα να απευθύνω ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους τους διευθυντές των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) της Περιφερειακής Ενότητας Αττικής, (Ι.Ι.Ε.Κ., Δ.Ι.Ε.Κ. και Ι.Ε.Κ. Δ.ΥΠ.Α.), που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο που τους απέστειλα, παρέχοντάς μου πολύτιμα στοιχεία.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλω στον κ. Ευάγγελο Μαρούγκα, πρώην Διευθυντή μου στις Σ.Α.Ε.Κ. Δ.ΥΠ.Α. (πρώην Ι.Ε.Κ. – Ο.Α.Ε.Δ.) Ελευσίνας και στον συνάδελφο κ. Νικόλαο Ορφανό Οικονομολόγο για τη βοήθειά τους στη συλλογή στοιχείων, επίσης στον συνάδελφο κ. Ζαχαρία Κοντοπόδη για τις πολύτιμες συμβουλές του. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστώ για την κατανόηση και ηθική συμπαράσταση την κα. Αιμιλία Γράψα Αναπληρώτρια Διευθύντρια μου στις Δ.ΥΠ.Α ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ θέλω να απευθύνω στην οικογένειά μου, στους αδελφούς μου, Παναγιώτη και Χαράλαμπο, για την ηθική συμπαράσταση και την υποστήριξη που μου παρείχαν καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου, καθώς και για την κατανόηση που μου έδειξαν. Επίσης, ένα μεγάλο ευχαριστώ θέλω να απευθύνω σε όλους τους φίλους που με στήριξαν στις σπουδές μου στο Μεταπτυχιακό και στην εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας την μικρή μου φίλη Σεβαστή – Τριάδα, την Αλεξάνδρα, τον Βασίλειο, τον Δημήτριο, τον Κυριάκο, την Ειρήνη, την Αικατερίνη, την Βαρβάρα, την Άννα και όλους τους φίλους , μαθητές και συναδέλφους μου που έδειξαν κατανόηση και ήταν συμπαραστάτες μου.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	
E.A.E.A.	European Association for the Education of Adults (Ευρωπαϊκή Ένωση για την Εκπαίδευση Ενηλίκων)
EQAVET	European Quality Assurance in Vocational Education and Training (Ευρωπαϊκή διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση)
A.Δ.Ε.Δ.Υ.	Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημόσιων Υπαλλήλων
A.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.	Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
A.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.	Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
A.Ε.	Ανώνυμη Εταιρεία
A.Ε.Ι.	Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
A.Μ.Ε.Α.	Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες
Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.	Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης
Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.	Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών, Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας
ΓΓΕΕΚΔΒΜ&Ν	Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας
ΓΕ.Λ.	Γενικό Λύκειο
ΓΣΕΒΕΕ	Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδας
Δ.Ε.	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Δ.Ι.Ε.Κ.	Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης
Δ.ΥΠ.Α	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκής Ένωσης
Ε.Ε.Κ.	Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση
Ε.Ζ.Ε.Σ.	Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών
Ε.Κ.	Εργαστηριακό Κέντρο
Ε.Κ.Α.Β.	Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας
Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.	Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού
Ε.Ο.Χ.	Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου
Ε.Σ.Ε.Ε.	της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας
Ε.Σ.Ε.Ε.	της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας
Ε.Σ.Ε.Ε.Κ.	Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.	Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση
Ε.Κ.Α.Χ.	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα
Ε.Ο.Κ.	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΠΑ.Λ.	Επαγγελματικό Λύκειο
Ε.Σ.Π.Α.	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
Ι.Ε.Κ.	Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης
Ι.Ι.Ε.Κ.	Ιδιωτικό Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης
Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ.	Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης
ΚΑΤΕΕ	Κέντρα Ανώτερης Τεχνικής Εκπαίδευσης
ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.	Κέντρο Ελέγχου Και Πρόληψης Νοσημάτων
Μ.Κ.Ο.	Μη Κυβερνητική Οργάνωση

Μ.Ο.	Μέσος Όρος
Ο.Α.Ε.Δ.	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Σ.Α.Ε.Κ.	Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης
Σ.Ε.	Σχολικά Εργαστήρια
Σ.Ε.Β.	του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών
Σ.Ε.Κ.	Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης
Υ.Π.	Υπουργική Απόφαση
Υ.ΠΑΙ.Θ.	Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 1:ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΕ ΤΙΣ Σ.Α.Ε.Κ. (ΠΡΩΩΝ Ι.Ε.Κ.)	1
--	---

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

ΓΡΑΦΗΜΑ 1:ΤΑ ΟΦΕΛΗ - ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 2:ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 3:ΥΠΑΡΞΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 4:ΥΠΑΡΞΗ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020.	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 5:ΥΠΑΡΞΗ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 6:ΥΠΑΡΞΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ ΣΤΟ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 7:ΓΡΑΦΗΜΑ 7: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΙΕΚ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 8:ΜΟ ΟΡΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 9:ΕΥΡΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 10:ΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 11:ΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΝΑ Η/Υ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 12:ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΝΑ Η/Υ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 13:ΜΕΣΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ (ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ & ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ) ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 14:ΜΕΟΟΣ ΟΡΟΣ Μ ² ΑΝΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 15:ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΝΑ Η/Υ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 16:ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΙΦΘΕΝΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 17:ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 18: ΜΟ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΣΤΑ ΙΕΚ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 19: ΜΟ ΑΡΙΘΜΟΥ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΑΝΑ ΤΜΗΜΑ ΣΤΑ ΙΕΚ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 20:ΜΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΣΤΑ ΙΕΚ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 21:ΜΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΣΤΑ ΙΕΚ 2019-2020	1
ΓΡΑΦΗΜΑ 22:ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΑ ΙΕΚ 2019-2020	1

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1:ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 2:ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ /ΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	ERROR!
BOOKMARK NOT DEFINED.	
ΠΙΝΑΚΑΣ 3:Σ.Α.Ε.Κ. (ΠΡΩΗΝ Ι.Ε.Κ.) ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 4:Σ.Α.Ε.Κ.-Δ.ΥΠ.Α (ΠΡΩΗΝ Ι.Ε.Κ. Ο.Α.Ε.Δ.) ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 5:Σ.Α.Ε.Κ. - ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΠΡΩΗΝ Ι.Ε.Κ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ) ΑΝΑ ΠΟΛΗ	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 6:Σ.Α.Ε.Κ. ΕΚΑΒ ΑΝΑ ΠΟΛΗ	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 7:ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ Σ.Α.Ε.Κ. (ΠΡΩΗΝ Ι.Ι.Ε.Κ.) ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 8:ΤΑ ΟΦΕΛΗ - ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS .	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 9. ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 10. ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 11. ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΠΟΥ ΈΚΑΝΑΝ ΕΓΓΡΑΦΗ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ, ΣΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ, ΤΟ ΈΤΟΣ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 12. ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2019- 2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 13. ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2019- 2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 14. ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ Η/Υ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΣΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 15. ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ (PROJECTOR, ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ) ΠΟΥ ΉΤΑΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 16:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΙΕΚ ΚΑΙ ΤΗΣ ΎΠΑΡΞΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 17:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΙΕΚ ΚΑΙ ΤΗΣ ΎΠΑΡΞΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 18:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΙΕΚ ΚΑΙ ΤΗΣ ΎΠΑΡΞΗΣ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 19:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΙΕΚ ΚΑΙ ΤΗΣ ΎΠΑΡΞΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ ΣΤΑ ΙΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 20:ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2019- 2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 21:ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΤΙΤΛΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ MASTER, ΣΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2019-20	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 22:ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΠΟΥ ΉΤΑΝ ΚΑΤΟΧΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΣΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 23:ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ (ΕΟΠΠΕΠ) ΣΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ/ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2019-20	1

ΠΙΝΑΚΑΣ 24:ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΙΦΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 25:ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΚΟΨΑΝ ΤΗ ΦΟΙΤΗΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 26:ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ ΠΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΑΝ ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΕΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 27:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΙΕΚ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ 2019-20	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 28:ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΚ ΓΙΑ ΤΟ 2019-20	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 29:ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΕΚ 2019-2020	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 30: ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) 2019-20	1
ΠΙΝΑΚΑΣ 31: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΑ Ι.Ε.Κ. 2019-20	1

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα έρευνα επιχειρεί να αναδείξει την ποιότητα των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) στην Περιφέρεια Αττικής, με έμφαση στα Δημόσια ΙΕΚ (ΔΙΕΚ) , ΙΕΚ ΔΥΠΑ και τα Ιδιωτικά ΙΕΚ (ΠΙΕΚ) για το σχολικό έτος 2019-2020. Για το σκοπό αυτό, εξετάστηκαν και αξιολογήθηκαν κρίσιμες παράμετροι όπως μέγεθος Μεταδευτεροβάθμιας μονάδας Εκπαίδευσης – Κατάρτισης, υλικοτεχνική υποδομή – εγκαταστάσεις, εκπαιδευτικό προσωπικό, φοίτηση και επιδόσεις μαθητών εκπαιδευτικά προγράμματα. Η έρευνα βασίστηκε σε δείκτες ποιότητας όπως ο αριθμός σπουδαστών ανά ειδικότητα και ανά εκπαιδευτικό, πλήθος των ειδικοτήτων, το ποσοστό των εκπαιδευτικών που κατέχουν μεταπτυχιακό, διδακτορικό τίτλο σπουδών κ.α. συγκριτικά με τα Δημόσια και τα Ιδιωτικά ΙΕΚ.

Τα ευρήματα της έρευνας αναδεικνύουν τις σημαντικές διαφορές μεταξύ των Δημόσια ΙΕΚ (ΔΙΕΚ) , ΙΕΚ ΔΥΠΑ και τα Ιδιωτικά ΙΕΚ (ΠΙΕΚ). Ειδικότερα, το κόστος ανά μαθητή στα ΔΙΕΚ είναι χαμηλότερο λόγω κρατικής χρηματοδότησης, όμως η μειωμένη αυτή χρηματοδότηση οδηγεί σε περιορισμένη διαθεσιμότητα υπολογιστών και εποπτικών μέσων. Στα ΠΙΕΚ, η μεγαλύτερη αυτονομία στη διαχείριση πόρων εξασφαλίζει καλύτερες συνθήκες μάθησης.

Η μελέτη καταλήγει στην ανάγκη βελτίωσης της χρηματοδότησης και των υποδομών στα Δημόσια ΙΕΚ (ΔΙΕΚ) , ΙΕΚ ΔΥΠΑ προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερα εκπαιδευτικά αποτελέσματα. Οι προτάσεις που προκύπτουν από την έρευνα αφορούν τη στρατηγική ενίσχυση των πόρων και την αναθεώρηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης στα δημόσια ΙΕΚ.

Λέξεις κλειδιά: ποιότητα εκπαίδευσης, , πλήθος σπουδαστών ανά ειδικότητα, ανά εκπαιδευτικό, ανά τ.μ. κτιρίου, πρόσβαση για ΑΜΕΑ, ποσοστό απορριφθέντων σπουδαστών ,Δημόσια Ι.Ε.Κ., Δημόσια Ι.Ε.Κ.-Δ.ΥΠ.Α Ιδιωτικά Ι.Ε.Κ., επαγγελματική κατάρτιση,

ABSTRACT

This research attempts to highlight the quality of Vocational Training Institutes (VET) in the Attica Region, with an emphasis on Public VET (VET), DYPA VET and Private VET (IIEK) for the 2019-2020 school year. For this purpose, critical parameters such as the size of the Post-Secondary Education – Training Unit, logistical infrastructure – facilities, educational staff, attendance and student performance were examined and evaluated.

The findings of the research highlight the significant differences between Public IEK (DIEK), IEK DYPA and Private IEK (IIEK). In particular, the cost per student in DIEK is lower due to state funding, but this reduced funding leads to a limited availability of computers and supervisory means. In IIEK, greater autonomy in resource management ensures better learning conditions. The findings of the research highlight the significant differences between Public IEK (DIEK), IEK DYPA and Private IEK (IIEK). In particular, the cost per student in DIEK is lower due to state funding, but this reduced funding leads to a limited availability of computers and supervisory means. In IIEK, greater autonomy in resource management ensures better learning conditions.

The study concludes on the need to improve the funding and infrastructure in the Public IEK (DIEK), IEK DYPA in order to achieve better educational results. The proposals resulting from the research concern the strategic strengthening of resources and the revision of educational programs in order to improve the quality of education in public IEK.

Keywords: quality of education, number of students per specialty, per teacher, per sq.m. building, access for the disabled, percentage of rejected students, Public I.E.K., Public I.E.K.-D.Y.P.A Private I.E.K., professional training.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία στοχεύει στην αξιολόγηση της ποιότητας των Μονάδων Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) της Περιφέρειας Αττικής κατά το σχολικό έτος 2019-2020. Μέσα από μια ποσοτική προσέγγιση, η έρευνα εστιάζει στην ανάλυση της αποτελεσματικότητας των Ι.Ε.Κ. στην παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών και στην επίτευξη των εκπαιδευτικών τους στόχων.

Η εργασία ξεκινά με μια ιστορική αναδρομή της εκπαίδευσης στην Ελλάδα, αναλύοντας την εξέλιξη του εκπαιδευτικού συστήματος από την αρχαιότητα έως σήμερα. Ειδικότερα, εξετάζει τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν κατά τον 19ο και 20ό αιώνα, οι οποίες επηρέασαν τη δομή, το περιεχόμενο και τις μεθόδους διδασκαλίας. Σήμερα, η δομή του εκπαιδευτικού συστήματος χαρακτηρίζεται από την πολυεπίπεδη οργάνωσή του, που καλύπτει τις ανάγκες των μαθητών σε διάφορα στάδια της ακαδημαϊκής και επαγγελματικής τους εξέλιξης.

Στη συνέχεια, η εργασία εξετάζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η οποία επηρεάστηκε έντονα από την πανδημία COVID-19. Η αναγκαστική μετάβαση στην εξ αποστάσεως μάθηση οδήγησε σε σημαντικές τεχνολογικές αναβαθμίσεις, αλλά και προκλήσεις, όπως το "ψηφιακό χάσμα". Παράλληλα, παρουσιάζονται οι παιδαγωγικές μεταβολές που πραγματοποιήθηκαν και οι μελλοντικές κατευθύνσεις που αναμένεται να ακολουθήσει η εκπαίδευση.

Ένα σημαντικό κομμάτι της έρευνας αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ελλάδα. Η εργασία αναλύει τις δομές και τους κανονισμούς της επαγγελματικής εκπαίδευσης, ενώ αναφέρεται και στην ιστορική εξέλιξη της πολιτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και στην Ελλάδα. Επιπλέον, εξετάζονται τα διακριτικά γνωρίσματα των ενηλίκων εκπαιδευομένων και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν κατά τη διαδικασία μάθησης.

Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ. πρώην Ι.Ε.Κ.) αποτελούν επίσης αντικείμενο μελέτης της εργασίας. Η ιστορική αναδρομή και η ανάλυση του ρόλου των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) στο εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς και οι διαφορές μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.), παρουσιάζονται αναλυτικά. Επίσης, αναφέρονται τα προγράμματα σπουδών, οι ειδικότητες και οι επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.).

Επιπλέον, η εργασία ασχολείται με την ποιότητα στην εκπαίδευση. Ορίζονται οι δείκτες ποιότητας και γίνεται συγκριτική αξιολόγηση της ποιότητας σε διάφορες εκπαιδευτικές βαθμίδες. Επισημαίνεται ο ρόλος των διεθνών οργανισμών στην προαγωγή της ποιότητας της εκπαίδευσης και προτείνονται στρατηγικές για τη βελτίωση της ποιότητας των Ι.Ε.Κ.

Συνολικά, η έρευνα αποκάλυψε ότι τα Ιδιωτικά ΙΕΚ (ΠΙΕΚ) είχαν μεγαλύτερο μέσο όρο σπουδαστών ανά ειδικότητα σε σχέση με τα Δημόσια ΙΕΚ (ΔΙΕΚ) και τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ, γεγονός που αποδίδεται στην μεγαλύτερη ποικιλία ειδικοτήτων και προγραμμάτων σπουδών που προσφέρουν. Επιπλέον, παρατηρήθηκε ότι οι αναλογίες σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό, Η/Υ και τα τετραγωνικά μέτρα κτιριακών υποδομών και προαύλιων χώρων ήταν διαφορετικές μεταξύ των ΠΙΕΚ, ΔΙΕΚ και ΙΕΚ της ΔΥΠΑ, υποδεικνύοντας διαφοροποιήσεις στις υποδομές και τους πόρους που διατίθενται στους σπουδαστές.

Τέλος, η έρευνα εξέτασε και άλλες πτυχές, όπως το ποσοστό απορριφθέντων σπουδαστών, το ποσοστό σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση, και το ποσοστό σπουδαστών που αποφοίτησαν, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη εικόνα της ποιότητας της εκπαίδευσης στα Ι.Ε.Κ. της Περιφέρειας Αττικής. Τα ευρήματα της έρευνας μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση των πολιτικών και των πρακτικών που εφαρμόζονται στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην περιοχή.

Συνοψίζοντας, παρουσιάζει τις δυνατότητες βελτίωσης της ποιότητας των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) και προτείνει στρατηγικές για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας αυτών των εκπαιδευτικών μονάδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Εισαγωγή

Από το Σύνταγμα της χώρας είναι κατοχυρωμένο το δικαίωμα όλων των πολιτών στη δωρεάν δημόσια εκπαίδευση σε οποιαδήποτε βαθμίδα εκπαίδευσης .

Η δομή του Εκπαιδευτικού Συστήματος στην Ελλάδα ακολουθεί ένα συγκεντρωτικό πρότυπο οργάνωσης και περιεχομένου σύμφωνα με το εκπαιδευτικό υλικό. Τόσο τα δημόσια σχολεία όσο και τα ιδιωτικά ακολουθούν το ίδιο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, χρησιμοποιούν τα ίδια βιβλία και κοινό ωρολόγιο πρόγραμμα.

1.1 Ιστορική Αναδρομή για την εκπαίδευση στην Ελλάδα

Ξεκινώντας από τους αρχαίους χρόνους και φτάνοντας μέχρι τις σύγχρονες εποχές, η εκπαίδευση στην Ελλάδα αναπτύχθηκε μέσα από μια σειρά σημαντικών ιστορικών γεγονότων και κοινωνικών αλλαγών και ανακατατάξεων. Οι αρχαίοι Έλληνες έθεσαν τα θεμέλια της παιδείας με τις φιλοσοφικές σχολές τους , την ανάπτυξη του αθλητισμού και των πολιτιστικών εκδηλώσεων. Κατά τη διάρκεια της βυζαντινής περιόδου, η εκπαίδευση στηρίχθηκε στη θρησκευτική διδασκαλία και την παράδοση της Εκκλησίας. Με την έλευση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, η εκπαίδευση συνέχισε να εξελίσσεται μέσα από τις μαντείες και τις εκκλησιαστικές σχολές, ενώ οι προσπάθειες για απελευθέρωση της χώρας και η διάδοση των ιδεών του Διαφωτισμού είχαν σημαντικές επιδράσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα. (Α. Μαυροειδής)

1.2 Το εκπαιδευτικό σύστημα κατά τη διάρκεια του 19ου και 20ου αιώνα,

Κατά τη διάρκεια του 19ου και 20ου αιώνα, το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα υπέστη σημαντικές μεταμορφώσεις που επηρέασαν τη δομή, το περιεχόμενο και τις μεθόδους διδασκαλίας, προσαρμοζόμενο στις πολιτιστικές, κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές της εποχής. Αυτές οι μεταβολές είχαν ως στόχο την ενίσχυση της εθνικής ταυτότητας και την ανάπτυξη ενός σύγχρονου, δημοκρατικού κράτους.

19^{ος} Αιώνας

Ο 19ος αιώνας χαρακτηρίστηκε από την προσπάθεια ανοικοδόμησης του ελληνικού κράτους μετά την ανεξαρτησία από την Οθωμανική Αυτοκρατορία (1821). Το νεοσύστατο ελληνικό κράτος έδωσε έμφαση στην ανάγκη για δημιουργία ενός ενιαίου και εθνικού

εκπαιδευτικού συστήματος ως μέσο ενίσχυσης της εθνικής ταυτότητας και προώθησης της γνώσης. Στην αρχή επικεντρώθηκε στην ίδρυση δημοτικών σχολείων που απευθύνονταν στα παιδιά κάθε Έλληνα πολίτη, με στόχο την παροχή βασικών γνώσεων ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικής, καθώς και διδασκαλία της ελληνικής ιστορίας και γλώσσας.

20^{ος} Αιώνας

Στον 20^ο αιώνα, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα υπέστη περαιτέρω μεταρρυθμίσεις που ακολούθησαν τις διεθνείς τάσεις και αντικατοπτρίζονταν στην ανάγκη για εκσυγχρονισμό και δημοκρατισμό της εκπαίδευσης. Το εκπαιδευτικό σύστημα διαρθρώθηκε σε τρεις βασικούς κύκλους: την πρωτοβάθμια, τη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

1. **Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση:** Αποτελούσε τη βάση του συστήματος και ήταν υποχρεωτική για όλα τα παιδιά. Επεκτάθηκε σταδιακά η διάρκεια της υποχρεωτικής φοίτησης, ενώ -η διδασκαλία εστιάστηκε στην εκμάθηση βασικών δεξιοτήτων και στην προώθηση των εθνικών αξιών.
2. **Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση:** Διαχωρίστηκε σε γυμνάσιο και λύκειο, προσφέροντας γενική και επαγγελματική εκπαίδευση. Στόχος ήταν η παροχή πιο εξειδικευμένων γνώσεων στους μαθητές και η προετοιμασία τους είτε για την αγορά εργασίας είτε για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.
3. **Τριτοβάθμια Εκπαίδευση:** Αναπτύχθηκε σημαντικά με την ίδρυση νέων πανεπιστημίων και τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Η επέκταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης συνέβαλε στην προαγωγή της έρευνας, της καινοτομίας και της ανάπτυξης εξειδικευμένων επιστημόνων.

Μέσα σε αυτές τις περιόδους, ένας σημαντικός αριθμός μεταρρυθμίσεων επικεντρώθηκε στην εξασφάλιση ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση για όλα τα κοινωνικά στρώματα, τη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και την ενίσχυση της σύνδεσης της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Οι προσπάθειες αυτές καταδεικνύουν τη δυναμική προσαρμογή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος στις συνεχείς προκλήσεις και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται μέσα στον χρόνο, στοχεύοντας στη διαρκή βελτίωση και την εξέλιξη της εκπαίδευσης.

Καθώς οδεύαμε προς το τέλος της δεκαετίας, εγκρίθηκαν και θεσπίστηκαν σημαντικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Το έτος 1964 σηματοδοτεί την αρχή μιας νέας εποχής με την έκδοση του νομοθετικού διατάγματος 4379/1964, το οποίο είχε ως σκοπό την ανανέωση του εκπαιδευτικού πνεύματος που επικρατούσε από τον 19ο αιώνα, μέσω της παροχής δωρεάν παιδείας στο πλαίσιο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, της εισαγωγής ακαδημαϊκών απολυτηρίων, της

καθιέρωσης της δημοτικής εκπαίδευσης με επιλεγμένα μαθήματα, της διδασκαλίας αρχαίων κειμένων μέσω μεταφράσεων και της ίδρυσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Ιμβριώτης, 1983).

Κατά τη δεκαετία του '80, εφαρμόστηκε η αυτόματη προαγωγή μαθητών στο δημοτικό από τάξη σε τάξη, ενώ καταργήθηκαν οι εισαγωγικές εξετάσεις για την είσοδο στο γυμνάσιο. Υποχρεωτική πλέον εκπαίδευση θεωρείται η φοίτηση στις έξι τάξεις του Δημοτικού σχολείου και στις τρεις τάξεις του Γυμνασίου. Οι μαθητές της τελευταίας τάξης του Γενικού Λυκείου αντιμετώπισαν την επιλογή ανάμεσα σε τέσσερις δέσμες μαθημάτων, αντί για δύο που ίσχυαν προηγουμένως (Πανάρετος, 1995). Επιπρόσθετα, θεσπίστηκε και μια νέα διάταξη, η οποία ανέφερε ότι κατόπιν της ολοκλήρωσης της γυμνασιακής εκπαίδευσης, το λύκειο χωρίζεται σε δύο παράλληλες εκπαιδευτικές κατευθύνσεις: το Γενικό Λύκειο και το Επαγγελματικό-Τεχνικό Λύκειο. Το πρώτο είχε ως προορισμό την πρόσβαση στην Ανώτατη Εκπαίδευση μέσω των πανελλαδικών εξεταστικών διαδικασιών.

Μεταξύ των ετών 1981 και 1985, η δημοτική γλώσσα έλαβε την ιδιότητα της επίσημης γλώσσας του κράτους και τη δίδασκαν σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, με τα κλασικά έργα να διδάσκονται στα Νέα Ελληνικά μέσω μεταφράσεων στο γυμνάσιο, ενώ ταυτόχρονα εδραιώθηκε το μονοτονικό σύστημα. Με τον νόμο 1304/1982, καταργήθηκαν οι επιθεωρητές εκπαίδευσης και ιδρύθηκε ο θεσμός του σχολικού συμβούλου, μαζί με την ίδρυση διευθύνσεων και γραφείων εκπαίδευσης. Επισημαίνεται η ίδρυση μεταλλυκειακών προπαρασκευαστικών κέντρων με σκοπό την προετοιμασία των νέων για την επανεξέταση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και τα ΚΑΤΕΕ αντικαθίστανται από τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ) με τον Νόμο 1566/1985. Με τον Ν. 576/1977, η Ανωτέρα Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση παρέχεται από τα ΚΑΤΕΕ, τα οποία ανήκουν στην τρίτη βαθμίδα εκπαίδευσης. Στα ΚΑΤΕΕ εντάσσονται διάφορες σχολές με ειδικότητες όπως Τεχνολόγων Μηχανικών, Τεχνολόγων Κλωστοϋφαντουργίας, Τεχνολόγων Υγείας. Οι πτυχιούχοι των ΚΑΤΕΕ μπορούσαν να εγγραφούν με κατατακτήριες εξετάσεις σε αντίστοιχες ή συναφείς ειδικότητες σε ΑΕΙ. Με το Ν. 1404/1983, ιδρύονται τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ), τα οποία ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Με την ίδια νομοθεσία καταργούνται τα ΚΑΤΕΕ, αλλά τα πτυχία τους μπορούν να αναγνωριστούν ως ισότιμα προς τα πτυχία των ΤΕΙ. Η μετάβαση από τα ΚΑΤΕΕ στα ΤΕΙ αντικατοπτρίζει την εξέλιξη και την προσπάθεια εκσυγχρονισμού της τεχνολογικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, προσδίδοντας μεγαλύτερη έμφαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

1.3 Η δομή του Εκπαιδευτικού Συστήματος στην Ελλάδα σήμερα

Σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από την πολυεπίπεδη δομή του, προσφέροντας μια πληθώρα εκπαιδευτικών επιλογών που καλύπτουν τις ανάγκες και τις επιδιώξεις των μαθητών σε διάφορα στάδια της ακαδημαϊκής και επαγγελματικής τους εξέλιξης. Η εκπαίδευση στην Ελλάδα διαρθρώνεται στα εξής βασικά επίπεδα:

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση αποτελείται από:

- Την υποχρεωτική φοίτηση των νηπίων ηλικίας 4 ετών στο Νηπιαγωγείο
- Την εξαιρετή φοίτηση στο Δημοτικό σχολείο.

Προσχολική Εκπαίδευση

Το Νηπιαγωγείο (Υποχρεωτικό 4-5 ετών) εισάγει τα παιδιά στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, εστιάζοντας στην κοινωνικοποίηση, την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων και στην προετοιμασία για την είσοδο στην επίσημη εκπαίδευση.

Το Δημοτικό Σχολείο (6 ετών, 6-12 ετών) αποτελεί το πρώτο στάδιο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, καλύπτοντας τη βασική γενική παιδεία και την εισαγωγή στις βασικές επιστημονικές αρχές.

Στην Ελλάδα λειτουργούν Ενιαίου Τύπου Ολοήμερα Νηπιαγωγεία, καθώς και Ενιαίου Τύπου Ολοήμερα Δημοτικά σχολεία. Μπορεί να είναι δημόσια ή ιδιωτικά.

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση περιλαμβάνει δύο κύκλους:

Ο πρώτος είναι **υποχρεωτικός** και αντιστοιχεί στο **Γυμνάσιο τριετούς φοίτησης** (ημερήσιο - εσπερινό).

Ο δεύτερος είναι **προαιρετικός** και αντιστοιχεί στο **Λύκειο τριετούς φοίτησης** (Γενικό και Επαγγελματικό).

Τα **Γυμνάσια** όπως και τα **Λύκεια** μπορεί να είναι δημόσια ή ιδιωτικά.

Το Γυμνάσιο (12-15 ετών) είναι το δεύτερο στάδιο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, επικεντρώνεται στην παροχή μιας πιο εξειδικευμένης γνώσης σε διάφορους τομείς.

Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ)

Τα ΣΔΕ είναι δημόσια και απευθύνονται σε άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω, οι οποίοι δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εννιάχρονη εκπαίδευση και έχουν απολυτήριο Δημοτικού. Η φοίτησή στα ΣΔΕ είναι διετής.

Το Γενικό Λύκειο (ΓΕΛ) (15-18 ετών) προετοιμάζει τους μαθητές για την ανώτερη εκπαίδευση, με έμφαση στην ακαδημαϊκή γνώση.

Το Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ) (15-18 ετών) παρέχει τόσο γενική όσο και επαγγελματική εκπαίδευση, επικεντρώνοντας στην απόκτηση δεξιοτήτων που απαιτούνται από την αγορά εργασίας.

Μεταγυμνασιακή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Η Επαγγελματική Σχολή (ΕΠΑΣ) της ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ) (διετούς φοίτησης, 15-29) ανήκει στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και πιο συγκεκριμένα στην επαγγελματική εκπαίδευση. Η ΕΠΑΣ προσφέρει στους αποφοίτους Γυμνασίου τη δυνατότητα να ακολουθήσουν ένα διετές πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης, προετοιμάζοντάς τους για την αγορά εργασίας. Το σύστημα εκπαίδευσης της είναι δυικό, αποτελεί μια σύνθετη εκπαιδευτική δομή που ενσωματώνει την θεωρητική εκπαίδευση στους χώρους της ΕΠΑΣ και την πρακτική εξάσκηση σε εργασιακό περιβάλλον (ιδιωτικό ή δημόσιο) σύμφωνα με ένα ενιαίο προγράμματος σπουδών.

Μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση

Η μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση παρέχεται από:

- Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)
- Μεταλυκειακό Έτος - Τάξη Μαθητείας

Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.), πρώην ΙΕΚ, Δημόσια και Ιδιωτικά τα οποία τον Ιανουάριο του 2024 μετονομάστηκαν σε Σ.Α.Ε.Κ. τα οποία προσφέρουν αρχική επαγγελματική κατάρτιση σε απόφοιτους της μη υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δηλαδή των Γενικών Λυκείων (ΓΕΛ) και των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑΛ), καθώς και σε κατόχους ισότιμων τίτλων. Οι κύκλοι σπουδών στα ΙΕΚ διαρκούν συνήθως 2,5 έτη (τέσσερις εξάμηνες περίοδοι θεωρητικής εκπαίδευσης – κατάρτισης και 1 εξάμηνο πρακτικής άσκησης). Για απόφοιτους ΕΠΑΛ και κατόχους ισότιμων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης η κατάρτιση μπορεί να διαρκεί 2-3 εξάμηνα. Τα Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην ΙΕΚ) προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα ειδικοτήτων που καλύπτουν διάφορους τομείς της αγοράς εργασίας, όπως υγεία, τουρισμός, πληροφορική, οικονομία και διοίκηση, τεχνολογία, γραφικές τέχνες, κ.ά. Η εκπαίδευση συνδυάζει τη θεωρητική διδασκαλία με την πρακτική εξάσκηση, προετοιμάζοντας έτσι τους σπουδαστές για την άμεση επαγγελματική τους ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας. Η επιτυχής ολοκλήρωση των σπουδών σε ένα Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην ΙΕΚ) οδηγεί στην απόκτηση ενός Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ειδίκευσης μέσα από μια διαδικασία εξετάσεων που διεξάγονται από τον ΕΟΠΠΕΠ πανελλαδικά, το οποίο αναγνωρίζεται από το ελληνικό κράτος και ενισχύει τις ευκαιρίες εργασίας των αποφοίτων στον αντίστοιχο τομέα

ειδίκευσης. Τα Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην ΙΕΚ) μπορεί να είναι δημόσια ή ιδιωτικά.(ΓΤΕΕΚΔΒΜ, europa.eu., Eurydice)

Μεταλυκειακό Έτος - Τάξη Μαθητείας ξεκινά την 1η Σεπτεμβρίου κάθε έτους και ολοκληρώνεται στην 31η Αυγούστου του επόμενου έτους. Οι μαθητευόμενοι παρακολουθούν μαθήματα και εργάζονται στο πλαίσιο της μαθητείας για να εξασφαλίσουν πρακτική εμπειρία. Τα μαθήματα υλοποιούνται στο Εργαστηριακό Κέντρο ή στο Σχολικό Εργαστήριο του ΕΠΑΛ μία ημέρα την εβδομάδα για 7 ώρες, ενώ τις υπόλοιπες 4 ημέρες της εβδομάδας υλοποιούν τη μαθητεία στον φορέα υλοποίησης του προγράμματος του Δημοσίου ή Ιδιωτικού τομέα. Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν ειδικευμένα εργαστηριακά μαθήματα και υλοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε εργασιακούς χώρους, καθορισμένα από έναν Οδηγό Κατάρτισης για κάθε ειδικότητα. Η αποζημίωση των μαθητευόμενων είναι το 95% του νόμιμου κατώτατου ορίου ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη. Οι μαθητευόμενοι δικαιούνται 12 ημέρες κανονικής άδειας, καθώς και ασφάλιση στους κλάδους παροχών ασθένειας. Ο χρόνος ασφάλισης είναι συντάξιμος. Με την ολοκλήρωση του προγράμματος και επιτυχία στις σχετικές εξετάσεις πιστοποίησης στον ΕΟΠΠΕΠ, οι μαθητευόμενοι αναβαθμίζουν το πτυχίο τους σε επίπεδο 5. Οι δικαιούχοι συμμετοχής είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με πτυχίο ΕΠΑ.Λ ή ισότιμο, χωρίς προηγούμενη συμμετοχή σε πρόγραμμα μαθητείας και χωρίς ανώτατο όριο ηλικίας.

Ανώτερη Εκπαίδευση

Τα Πανεπιστήμια προσφέρουν προγράμματα προπτυχιακού, μεταπτυχιακού και διδακτορικού επιπέδου, επικεντρώνοντας στην παροχή θεωρητικής και εφαρμοσμένης γνώσης. Καθώς και στην καινοτόμο έρευνα, στη προώθηση της γνώσης προς την κοινωνία, στη συνεργασία με άλλα ΑΕΙ, ερευνητικά ιδρύματα, δημόσιους, ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς. Επίσης η δέσμευση στις αρχές της επιστημονικής και ηθικής δεοντολογίας, καθώς και στην προώθηση των εθνικών αναπτυξιακών προτεραιοτήτων, καταδεικνύει τον κεντρικό ρόλο της ανώτατης εκπαίδευσης στην επιδίωξη μιας πιο δίκαιης, βιώσιμης και καινοτόμου κοινωνίας.

Ανώτερη εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) αποτελεί μία ξεχωριστή εκπαιδευτική οντότητα στο σύστημα ανώτερης εκπαίδευσης της Ελλάδας, εστιάζοντας στην παροχή ευκαιριών δια βίου μάθησης μέσω απομακρυσμένης διδασκαλίας. Η ίδρυση του ΕΑΠ στόχευσε στη δημιουργία ενός πλαισίου που επιτρέπει την ευέλικτη και προσβάσιμη μάθηση σε όλους τους Έλληνες πολίτες, ανεξαρτήτως της γεωγραφικής ή κοινωνικοοικονομικής τους θέσης. Το Πανεπιστήμιο επιδιώκει επίσης να ενθαρρύνει τη δια

βίου μάθηση και να συμβάλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που απαιτούνται από τη σύγχρονη εργασιακή αγορά (ΕΑΠ, 2022).

Το ΕΑΠ έχει σημαντικές επιδράσεις στην εκπαίδευση ενηλίκων και την επαγγελματική κατάρτιση στην Ελλάδα, με πολλούς αποφοίτους του να αναφέρουν βελτιωμένες επαγγελματικές προοπτικές και προσωπική ανάπτυξη. Ωστόσο, το ίδρυμα αντιμετωπίζει προκλήσεις σχετικά με τη διατήρηση της ποιότητας της διδασκαλίας και την αξιολόγηση των φοιτητών, καθώς η απομακρυσμένη φύση των προγραμμάτων μπορεί να περιορίζει την άμεση επαφή και την αδιάλειπτη κατανόηση της ακαδημαϊκής προόδου (European Association of Distance Teaching Universities, 2021). Χρησιμοποιεί μια σειρά από τεχνολογικά εργαλεία και πλατφόρμες για να υποστηρίξει την εκπαιδευτική του διαδικασία, προσφέροντας έναν συνδυασμό ασύγχρονης και σύγχρονης μάθησης. Η χρήση πλατφορμών όπως η ψηφιακή τάξη και τα εκπαιδευτικά βίντεο επιτρέπει στους φοιτητές να επικοινωνούν με τους καθηγητές, να συμμετέχουν σε συζητήσεις και να παρακολουθούν το υλικό του μαθήματος σε ευέλικτα χρονικά πλαίσια.

Επίσης έχει σημαντικές επιδράσεις στην εκπαίδευση ενηλίκων και την επαγγελματική κατάρτιση στην Ελλάδα, με πολλούς αποφοίτους του να έχουν επαγγελματικές προοπτικές και προσωπική ανάπτυξη. Ωστόσο, το ίδρυμα αντιμετωπίζει προκλήσεις σχετικά με τη διατήρηση της ποιότητας της διδασκαλίας και την αξιολόγηση των φοιτητών (European Association of Distance Teaching Universities, 2021).

Γενική εκπαίδευση ενηλίκων

Η γενική τυπική εκπαίδευση ενηλίκων εντάσσεται στη γενική τυπική εκπαίδευση και παρέχεται σε:

- Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ)
- Εσπερινά Γενικά Λύκεια
- Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια
- Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ)
- Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας (ΕΠΑΣ) του ΟΑΕΔ
- Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)
- Μεταλυκειακό Έτος - Τάξη Μαθητείας

Η γενική μη τυπική εκπαίδευση ενηλίκων παρέχεται σε οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος σε:

- Κέντρα Δια Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ)
- Κολλέγια

Επιμόρφωση και Δια Βίου Μάθηση

Τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης προσφέρουν ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, επιμόρφωση και προσωπική ανάπτυξη μέσα από διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα και σεμινάρια, που μπορεί να είναι δημόσια ή ιδιωτικά. Η συνολική διάρκεια του προγράμματος κατάρτισης καθορίζεται με βάση το θεματικό αντικείμενό του, τον σκοπό παρέμβασης και το προφίλ των συμμετεχόντων.

Τα Κολλέγια είναι ιδιωτικά και απευθύνονται σε αποφοίτους της τυπικής μη υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα στοχεύει στην παροχή μιας ολοκληρωμένης και ποιοτικής εκπαίδευσης που προάγει την ακαδημαϊκή, επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη των μαθητών, προετοιμάζοντάς τους για μια επιτυχημένη ζωή και επαγγελματική σταδιοδρομία στη σύγχρονη κοινωνία.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα επίπεδα του Εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα

Πίνακας 1: τα επίπεδα του Εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα

Τύπος Εκπαιδευτικού Ιδρύματος	Διεθνής πρότυπη ταξινόμηση της εκπαίδευσης (ISCED) Παρεχόμενα επίπεδα	Κύριος προσανατολισμός των παρεχόμενων προγραμμάτων	Αριθμός εκπαιδευτικών ιδρυμάτων		
			Σύνολο	Δημόσια	Ανεξάρτητα Ιδιωτικά
Ενιαίου Τύπου Ολοήμερο Νηπιαγωγείο	1	-	5.734	4.901	833
Ενιαίου Τύπου Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο	1	-	3.709	3.557	152
Ολιγοθέσιο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο	1	-	621	621	-
Δημοτικό Σχολείο Μειονοτικής Εκπαίδευσης	1	-	26	26	-
Ημερήσιο Γυμνάσιο	2	Γ	1570	1480	90
Ημερήσιο Γυμνάσιο με λυκειακές τάξεις	2,3	Γ	188	188	-
Εσπερινό Γυμνάσιο	2	Γ	48	48	-
Εσπερινό Γυμνάσιο με λυκειακές τάξεις	2,3	Γ	26	26	-
Ημερήσιο Γενικό Λύκειο	3	Γ	1.100	1.016	84
Εσπερινό Γενικό Λύκειο	3	Γ	52	51	1

Ημερήσιο Επαγγελματικό Λύκειο	3,4	E	334	332	2
Εσπερινό Επαγγελματικό Λύκειο	3,4	E	82	81	1
Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης	4	E	210	124	86
Κολλέγιο	4	E	34	-	34

(Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων - my school/ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ (ITYE), Σεπτέμβριος 2022, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας, Σεπτέμβριος 2022, ISCED= International Standard Classification of Education - Διεθνής Πρότυπη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης.)

1.4 Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση - Επιτάχυνση Εξαιτίας της Πανδημίας COVID-19

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ενώ αποτελούσε ήδη μια πολύ σημαντική μέθοδο εκπαίδευσης για δεκαετίες, η πανδημία της COVID-19 λειτούργησε ως ένα πολύ σημαντικός και δυνατός παράγοντας για εμφανείς μετασχηματισμούς σε διάφορους τομείς και δραστηριότητες. Αυτή η αναγκαστική μετάβαση στην εξ αποστάσεως μάθηση ανέδειξε νέες δυνατότητες για την πρόσβαση και την εκπαίδευση καθώς και σημαντικές προκλήσεις.

1.4.1 Επιτάχυνση της Ανάπτυξης

Πριν από την πανδημία, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση χρησιμοποιούνταν κυρίως για να εξυπηρετήσει συγκεκριμένες κοινότητες, όπως εργαζόμενους ενήλικες, φοιτητές σε απομακρυσμένες περιοχές ή εκείνους που είχαν ειδικές ακαδημαϊκές ανάγκες. Ωστόσο, η έλευση της COVID-19 έθεσε την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο επίκεντρο του εκπαιδευτικού μοντέλου για όλα τα επίπεδα, από το δημοτικό μέχρι και το πανεπιστημιακό (UNESCO, 2020).

1.4.2 Τεχνολογικές Αναβαθμίσεις και Προκλήσεις

Η αναγκαστική μετάβαση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση οδήγησε σε μαζικές επενδύσεις σε τεχνολογικές υποδομές, όπως την ενίσχυση του ευρυζωνικού δικτύου, την αγορά ψηφιακών συσκευών για μαθητές και εκπαιδευτικούς, και την ανάπτυξη εξελιγμένων πλατφορμών διδασκαλίας. Παρόλο που οι αναβαθμίσεις αυτές ενίσχυσαν τη ψηφιακή διδασκαλία, ανέδειξαν επίσης τις διαφορές πρόσβασης σε τεχνολογία και διαδίκτυο, αναδεικνύοντας το "ψηφιακό χάσμα" στην εκπαίδευση.

1.4.3 Παιδαγωγικές Μεταβολές και Αποτελεσματικότητα

Η παιδαγωγική προσαρμογή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στην αξιολόγηση, τη διδασκαλία και τη μάθηση. Εκπαιδευτικοί αναπτύσσουν νέες μεθόδους και προσεγγίσεις για να καταστήσουν τα μαθήματα πιο αλληλεπιδραστικά και να διασφαλίσουν την εμπλοκή των μαθητών. Παρ' όλα αυτά, η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης παραμένει μια πρόκληση, με κάποιες μελέτες να υποδεικνύουν *ότι ορισμένοι μαθητές μπορεί να μην επιτυγχάνουν τα ίδια ακαδημαϊκά αποτελέσματα όπως στην παραδοσιακή διδασκαλία* (Journal of Online Learning, 2022).

1.4.4 Μελλοντικές Διευθύνσεις

Καθώς η πανδημία αρχίζει να υποχωρεί, το μέλλον της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης φαίνεται να κατευθύνεται προς ένα υβριδικό μοντέλο, όπου *η ψηφιακή και η φυσική διδασκαλία θα συνυπάρχουν*. Αυτό θα απαιτήσει περαιτέρω εξελίξεις στις τεχνολογίες, στις παιδαγωγικές πρακτικές, και στη διασφάλιση της ισότητας πρόσβασης για όλους τους μαθητές.

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει υποστεί μεταμορφώσεις που προσφέρουν τόσο προκλήσεις όσο και ευκαιρίες, και η συνεχής αξιολόγηση και προσαρμογή των στρατηγικών και των πρακτικών θα είναι καθοριστική για τη βιωσιμότητα και την επιτυχία της στο μέλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1 Εκπαίδευση ενηλίκων

Η εκπαίδευση των ενηλίκων έχει διαμορφωθεί μέσα από πολυάριθμους ορισμούς και ερμηνείες που σκοπεύουν να καλύψουν τις πολυπλοκότητες και τις ιδιαιτερότητες των εκπαιδευτικών αναγκών των ενηλίκων σε διάφορα πολιτιστικά και οικονομικά περιβάλλοντα. Ο Κόκκος (2005) υποστηρίζει ότι ως όρος «εκπαίδευση ενηλίκων» πρέπει να αντιλαμβανόμαστε ένα ευρύ όρο που καλύπτει όλες τις μαθησιακές δραστηριότητες των ενηλίκων, από την απόκτηση βασικών ικανοτήτων έως την κατανόηση ενός μαθησιακού αντικειμένου.

Παράλληλα, η UNESCO και άλλοι διεθνείς οργανισμοί όπως ο Οργανισμός Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας, έχουν προσπαθήσει να καθορίσουν την έννοια της εκπαίδευσης ενηλίκων, τονίζοντας ότι περιλαμβάνει δραστηριότητες μάθησης που λαμβάνουν χώρα μετά την ηλικία της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και σε στάδια της ζωής όπου η κύρια δραστηριότητα του ατόμου δεν είναι η εκπαίδευση (Κόκκος, 2005).

Η ενηλικιότητα ως έννοια αποσαφηνίζεται μέσω των επιστημονικών πλαισίων που εφαρμόζονται στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων. Σύμφωνα με τον Rogers (1999), το ευρύ φάσμα της εκπαίδευσης ενηλίκων μπορεί να καλύπτει κάθε μορφής μάθησης που προορίζεται για άτομα πέραν της ηλικίας της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και η οποία συμβαδίζει με την ικανότητα τους να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία μέσω εργασίας, ψηφοφορίας, στράτευσης ή άλλων κοινωνικών λειτουργιών. Επομένως η ενηλικιότητα, δεν εκλαμβάνεται μόνο ως δημογραφικό κριτήριο αλλά και ως ένα σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο που περιλαμβάνει την απόκτηση και εφαρμογή γνώσεων και δεξιοτήτων σε διαφορετικά πλαίσια και περιόδους της ζωής ενός ατόμου. Το πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων αναγνωρίζει αυτή την πλύμορφη διάσταση και επιδιώκει να ανταποκριθεί στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των εκπαιδευόμενων.

Η έννοια του «*ενήλικα*» παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις, αναλόγως με το επιστημονικό πεδίο στο οποίο εφαρμόζεται. Νομικά, το άτομο θεωρείται ενήλικο με τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας του, ενώ βιολογικά η ενηλικίωση συνδέεται με τη φυσική ανάπτυξη του ατόμου. Ψυχολογικά, αναφέρεται στην περίοδο όπου το άτομο αναλαμβάνει πλήρη ευθύνη για τον εαυτό του και θεωρείται ώριμο.

Η επιστημονική κοινότητα της εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και οργανισμοί όπως η UNESCO, εξετάζουν την έννοια της ενηλικίωσης με βάση την κοινωνική αναγνώριση και την αυτοεικόνα των ατόμων. Όπως υποστηρίζει ο Jarvis το 1983 και επισημαίνει ο Κόκκος (2005) η ενηλικίωση επιτυγχάνεται όταν το άτομο αναγνωρίζεται από τους άλλους ως ώριμο και αυτό το ίδιο αντιλαμβάνεται τον εαυτό του ως τέτοιο. Σύμφωνα με τον Tight όπως αναφέρει ο Κόκκος (2005), το να είναι κανείς ενήλικας δεν εξαρτάται αποκλειστικά από την ηλικία, αλλά επίσης από το κύρος και την αυτοεικόνα του ατόμου.

Η ενηλικίωση επιτυγχάνεται μέσω της αυτοαντίληψης ότι κάποιος είναι πλήρως υπεύθυνος για τη δική του ζωή και τις επιλογές του. Αυτή η ικανότητα αυτοπροσδιορισμού αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα στη ψυχολογική και κοινωνική εξέλιξη του ατόμου (Knowles 1998, Κόκκος το 2005).

Ο Rogers (1999) υπογραμμίζει τα τρία βασικά χαρακτηριστικά της ενηλικίωσης: την προώθηση της πλήρους ανάπτυξης, την αίσθηση της προοπτικής και την αυτονομία. Αυτά τα στοιχεία υποδεικνύουν την ικανότητα του ατόμου να διαμορφώνει μια ισορροπημένη και υπεύθυνη προσωπικότητα, κρίσιμη για την ενεργό συμμετοχή στην κοινωνία.

Η συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαιδευτική διαδικασία φαίνεται να είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις προσωπικές τους ανάγκες και προσδοκίες. Όπως αναφέρει ο Rogers, η ικανοποίηση αυτών των αναγκών είναι καθοριστική για τη διατήρηση της ενασχόλησης με τη μαθησιακή διεργασία και για τα οφέλη που μπορούν να αποκομίσουν οι ενήλικες από αυτήν.

Συνολικά, η ενηλικίωση δεν αποτελεί απλά έναν ορισμό που σχετίζεται με την ηλικία ή τα βιολογικά χαρακτηριστικά, αλλά μια πολύπλοκη και διαρκώς εξελισσόμενη διαδικασία ψυχολογικής, κοινωνικής και προσωπικής ανάπτυξης.

2.2 Τα διακριτικά γνωρίσματα των Ενηλίκων Εκπαιδευομένων

Η προσέλευση ενηλίκων στην εκπαιδευτική διαδικασία συνοδεύεται από διακριτά γνωρίσματα που επηρεάζουν τη μάθησή τους και καθορίζουν τη διαδικασία σχεδιασμού και οργάνωσης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων από τους αρμόδιους φορείς και τους εκπαιδευτές. Η κατανόηση αυτών των γνωρίσματος από τους εμπλεκόμενους είναι καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού προγράμματος και την ευκολία μάθησης των εκπαιδευομένων.

Τα βασικά γνωρίσματα των ενηλίκων εκπαιδευομένων, όπως αναλύονται από τον Rogers (1999) και τον Κόκκο (2005), περιλαμβάνουν:

Συγκεκριμένους Στόχους: Οι ενήλικες συχνά προσεγγίζουν την εκπαίδευση με σαφώς καθορισμένους στόχους, είτε αυτοί αφορούν επαγγελματική εξέλιξη είτε εκπλήρωση κοινωνικών ρόλων ή προσωπική ανάπτυξη.

Εμπειρίες και Διαφορετικό Φάσμα Αξιών: Ο κάθε ενήλικας φέρει μοναδικές εμπειρίες και αξίες, τις οποίες επιθυμεί να αξιοποιήσει κατά τη διάρκεια της μάθησης, ενισχύοντας την προσωπική και κοινωνική του ανάπτυξη.

Προτιμώμενοι Τρόποι Μάθησης: Οι ενήλικες έχουν συχνά αποκρυσταλλώσει τις προτιμήσεις τους όσον αφορά τους τρόπους μάθησης, προσαρμόζοντας τις μεθόδους στις ανάγκες τους και αξιοποιώντας την εμπειρία τους για μέγιστη απόδοση.

Ενεργητική Συμμετοχή: Η ενηλικίωση ενθαρρύνει την ενεργητική συμμετοχή, όπου οι εκπαιδευόμενοι αντιμετωπίζονται ως υπεύθυνοι και ενεργοί συμμετέχοντες, οι οποίοι συμβάλλουν στην καθοδήγηση και τη διαδικασία της μάθησής τους.

Η κατανόηση αυτών των γνωρισμάτων είναι κρίσιμη για την επιτυχία των εκπαιδευτικών προσπαθειών, καθώς παρέχει τη βάση για την σχεδίαση και υλοποίηση προγραμμάτων που είναι αποτελεσματικά και υποστηρικτικά για τους ενήλικες μαθητές.

2.3 Επαγγελματική Εκπαίδευση

Η αρχή της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα ξεκινά το 1929. Από εκείνη την εποχή και μετά, πολλές πολιτικές στρατηγικές, θεσμοί και δομές έχουν συμβάλει στην ενσωμάτωση της δια βίου μάθησης στην κοινωνία, υποστηρίζοντας ταυτόχρονα τους σχετικούς στόχους (World Education Forum, 2015).

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, με την παγκοσμιοποίηση της αγοράς εργασίας και τη συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, η επαγγελματική εκπαίδευση αναδείχθηκε σε κεντρική πολιτική προτεραιότητα. Το 1995, ιδρύθηκαν σημαντικά ινστιτούτα και κέντρα, όπως το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων και το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης, ενώ το 1997 ξεκίνησαν τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας για ενήλικες που δεν είχαν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση (World Education Forum, 2015).

Σύμφωνα με τη στρατηγική της Λισαβόνας, η δια βίου μάθηση έχει καθιερωθεί ως ο κεντρικός πυλώνας της εκπαιδευτικής πολιτικής στην Ελλάδα, αποτελώντας επίσης βασικό στοιχείο για την ευρωπαϊκή πολιτική απασχόλησης. Η δια βίου μάθηση ενθαρρύνει την αδιάκοπη ενημέρωση γνώσεων, την αναβάθμιση προσόντων και την ευελιξία στις δυναμικές απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Περαιτέρω, υπογραμμίζει τη σημασία της

αναγνώρισης και επικύρωσης των τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης για τους νέους και τους ενήλικες, παρέχοντας ένα σημαντικό εργαλείο για την προώθηση και επέκταση της μάθησης σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους (World Education Forum, 2015) .

Το 2001, η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης μετονομάστηκε σε Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων, παίρνοντας την ευθύνη για τη σχεδίαση, τον συντονισμό και την υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων κατάρτισης ενηλίκων σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο απόδημου ελληνισμού (Ν. 2909, 2001 , ΕΑΕΑ, 2011). Επίσης αποφασίστηκε ότι το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων θα προσφέρει επιστημονική και τεχνική υποστήριξη στα προγράμματα της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων (World Education Forum, 2015).

Παρατηρείται ότι η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων έχει την εποπτεία του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων, το οποίο είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης. Η κύρια αποστολή των προγραμμάτων Έρευνας και Τεχνολογίας της Γενικής Γραμματείας εστιάζει στην υλοποίηση δράσεων που συνδέονται με τη δια βίου εκπαίδευση. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, η Γενική Γραμματεία προσφέρει την απαραίτητη υλικοτεχνική και επιστημονική υποδομή, διασφαλίζει τη διάχυση εκπαιδευτικού υλικού και επιδιώκει την ένταξη των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας μέσω της χρήσης σύγχρονων εκπαιδευτικών μέσων και λογισμικού, υλοποιώντας παράλληλα ειδικά ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες (ΕΑΕΑ, 2011).

Σύμφωνα με τον νόμο 2909/2001, ενσωματώθηκαν ουσιαστικά προγράμματα για την εκπαίδευση ενηλίκων, με στόχο την καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού και την προώθηση της συμμετοχής στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Αυτά τα προγράμματα στοχεύουν στην υποστήριξη της συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων, καθώς και στην εκπαίδευση ειδικών ομάδων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Παράλληλα, ο νόμος καλύπτει προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας και εκπαίδευση σε νέες τεχνολογίες, κοινωνικά, πολιτισμικά θέματα, περιβαλλοντικά και υγειονομικά ζητήματα, καθώς και ευρωπαϊκά θέματα. Επιπλέον, ο νόμος δίνει έμφαση στην ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και κατάρτιση, ενθαρρύνοντας τη σύνδεση και τη συνεργασία με σύγχρονες εκπαιδευτικές οργανώσεις (ΕΑΕΑ, 2011).

Το 2003 ξεκίνησε η λειτουργία του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (ΕΣΣΕΕΚΑ),

προσδίδοντας νέα δυναμική στη διαδικασία ολοκλήρωσης της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης των ατόμων (Ν. 3191/2003).

Το 2008, η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων μετονομάστηκε σε Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, διευρύνοντας το πεδίο εφαρμογής της (Ν. 3699/2008). Αυτό επέτρεψε την ενίσχυση των προγραμμάτων και την ανάπτυξη στρατηγικών που συνδέουν την εκπαίδευση με την απασχόληση, καθιστώντας την δια βίου μάθηση κεντρικό στοιχείο των πολιτικών σχεδιαγραμμάτων για την ενίσχυση της εργασιακής αποκατάστασης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Επιπρόσθετα οργανισμοί που υλοποιούν τις πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης περιλαμβάνουν:

α) το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων,

β) τις Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης,

οι οποίες προσφέρουν προγράμματα στον τομέα του πολιτισμού, των τεχνών, της κοινωνικής οικονομίας και της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας σε τοπικό επίπεδο και

γ) το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης, το οποίο αναλαμβάνει την ενίσχυση των πρωτοβουλιών της Γενικής Γραμματείας που στοχεύουν στην αντιμετώπιση της ανεργίας (Caforio και Zygoritsas, 2013).

Από τον Οκτώβρη του 2009, έχει γίνει εκτεταμένη αναθεώρηση στη στρατηγική της δια βίου μάθησης, η οποία περιλαμβάνει το νομοθετικό πλαίσιο, τις πολιτικές και τα προγράμματα για την εκπαίδευση και την κατάρτιση νέων και ενηλίκων. Το σχετικό έγγραφο που ορίζει τις νέες αρχές δια βίου μάθησης έγινε διαθέσιμο για δημόσια διαβούλευση τον Φεβρουάριο του 2010, προσφέροντας την ευκαιρία στους πολίτες να συμμετέχουν μέσω διαφόρων οργανώσεων στον σχεδιασμό του Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης (World Education Forum, 2015). Τον Σεπτέμβριο του 2010, ο Ν. 3879/2010 εισήγαγε προσαρμογές και έγινε το κύριο μέσο για την προώθηση δια βίου μάθησης στην Ελλάδα. Παράλληλα, καθιερώθηκε το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και ιδρύθηκε η Εθνική Αρχή Πιστοποίησης Προσόντων (Νόμος 3879/2010). Επιπλέον, τα προγράμματα δια βίου μάθησης έχουν ενταθεί και διευρυνθεί με τη δημιουργία του Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης, το οποίο ενσωματώνει διάφορους εκπαιδευτικούς φορείς και προσφέρει πλήθος προγραμμάτων που εξασφαλίζουν την ευελιξία και την προσβασιμότητα στην κατάρτιση για όλους τους πολίτες.

Ο Ν. 3879/2010 καθορίζει τις δραστηριότητες και τους βασικούς όρους που συνδέονται με τη δια βίου μάθηση, διακρίνοντας τους εμπλεκόμενους σε διοικητικά όργανα και φορείς παροχής υπηρεσιών. Για την προαγωγή της δια βίου μάθησης και την ενίσχυση γνώσεων,

δεξιοτήτων και ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, έχουν θεσπιστεί ειδικά κίνητρα. Αυτά περιλαμβάνουν ιδιαίτερα:

- Τη δημιουργία δεσμών μεταξύ της άτυπης εκπαίδευσης και του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος μέσω αρθρωτών και πιστοποιημένων προγραμμάτων μάθησης.
- Την χορήγηση ειδικών εκπαιδευτικών αδειών για τη συμμετοχή σε προγράμματα δια βίου μάθησης.

Οργάνωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και η πολιτική της δια βίου μάθησης στην Ελλάδα

Η πολιτική δια βίου μάθησης στην Ελλάδα συμπεριλαμβάνει τόσο την τυπική όσο και την άτυπη εκπαίδευση, αποτελώντας μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου ανάπτυξης που εστιάζει στην ανθρώπινη γνώση, τις ικανότητες και δεξιότητες. Την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης επιβλέπει και συντονίζει το Εθνικό Δίκτυο Δια Βίου Μάθησης.

2.4 Δομές Εκπαίδευσης – Κατάρτισης Ενηλίκων

Η ενσωμάτωση δομών εκπαίδευσης – κατάρτισης ενηλίκων στον τομέα της δια βίου μάθησης στηρίζεται σε επιστημονικές προσεγγίσεις που αποσκοπούν στη διασύνδεση της εκπαίδευσης με τη μάθηση και την ενηλικίωση. Η μάθηση εκτείνεται πέραν των τυπικών πλαισίων της εκπαίδευσης, ενώ, όπως τονίζει ο Rogers (1999), συχνά συγχέεται με την εκπαίδευση καθώς είναι ανεξάρτητη από τα συμβατικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Κατατάσσοντας τους εκπαιδευτικούς φορείς που εντάσσονται στο θεσμικό πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων, ο Κόκκος (2005) ξεχωρίζει τρεις κατηγορίες:

- α) φορείς τυπικής εκπαίδευσης ηλικιακά ενηλίκων,
- β) φορείς τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων και
- γ) φορείς μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων.

Αυτή η κατηγοριοποίηση αναδεικνύει την ευρυθμία με την οποία τα θεσμικά όργανα εντάσσονται στο ευρύτερο εκπαιδευτικό πεδίο.

Οι φορείς τυπικής εκπαίδευσης ηλικιακά ενηλίκων αποτελούν ένα ουσιαστικό στοιχείο του εκπαιδευτικού συστήματος που στοχεύει στην παροχή μορφωτικών υπηρεσιών σε άτομα που έχουν ξεπεράσει την ηλικία της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Αυτοί οι φορείς διακρίνονται στην παροχή εκπαιδευτικών προγραμμάτων που ενισχύουν τη δια βίου μάθηση και την επαγγελματική ανάπτυξη, προσφέροντας πιστοποιημένα

προσόντα που αναγνωρίζονται σε εθνικό επίπεδο. Η σημασία των φορέων τυπικής εκπαίδευσης για ενήλικες εδράζεται στην ανάγκη για συνεχή αναβάθμιση των δεξιοτήτων και γνώσεων των ενηλίκων σε έναν κόσμο που διαρκώς αλλάζει. Αυτοί οι φορείς προσφέρουν ευκαιρίες για ακαδημαϊκή και επαγγελματική εξέλιξη, ενισχύοντας την κοινωνική ένταξη και την προσωπική ενδυνάμωση. Μέσω της τυπικής εκπαίδευσης, οι ενήλικες αποκτούν πρόσβαση σε εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρουν εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες, καθώς και σε ανώτερες μορφές εκπαίδευσης και εκπαιδευτικά διπλώματα.

Η ευελιξία των προγραμμάτων που προσφέρονται από τους φορείς τυπικής εκπαίδευσης είναι κρίσιμη για την προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των ενηλίκων και της αγοράς εργασίας, επιτρέποντας στα άτομα να παραμείνουν ανταγωνιστικά και να ενισχύσουν την εργασιακή τους ταυτότητα.

Οι φορείς τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων αναπτύσσουν προγράμματα που επικεντρώνονται στη διαρκή εκπαίδευση και κατάρτιση ατόμων πέρα από την υποχρεωτική σχολική ηλικία. Αυτοί οι οργανισμοί προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα που αποσκοπούν στην επαγγελματική ανέλιξη και τον προσωπικό εμπλουτισμό των ενηλίκων, συμβάλλοντας στην προαγωγή της κοινωνικής τους ενσωμάτωσης και ενεργού συμμετοχής.

Τα προγράμματα που παρέχονται καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων, από τεχνικές και επαγγελματικές δεξιότητες μέχρι πιο γενικές ικανότητες όπως διαχείριση, επικοινωνία και ξένες γλώσσες. Αυτοί οι φορείς συχνά λειτουργούν σε συνεργασία με κυβερνητικές αρχές, ιδιωτικές επιχειρήσεις και διεθνείς οργανισμούς για τη διασφάλιση της σχετικότητας και της ποιότητας της εκπαίδευσης. Η συμβολή των φορέων τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων είναι καθοριστική στη διαμόρφωση ενός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που υποστηρίζει τη δια βίου μάθηση και την αυτοβελτίωση. Η προσφορά τους αποτελεί θεμέλιο για την επιτυχία ενός ανταγωνιστικού και δυναμικού εργατικού δυναμικού, καθιστώντας τα άτομα ικανά να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις ενός συνεχώς εξελισσόμενου οικονομικού περιβάλλοντος.

Η διαδικασία της τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων δεν είναι μόνο ένα μέσο για την επίτευξη επαγγελματικής επάρκειας, αλλά και ένα εργαλείο για την προαγωγή της κοινωνικής ισότητας, ενισχύοντας την πολιτισμική και κοινωνική ολοκλήρωση των ενηλίκων μέσω της μάθησης και της ενεργού συμμετοχής.

Οι φορείς μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων αποτελούν ένα σημαντικό συστατικό του ευρύτερου εκπαιδευτικού πλαισίου, προσφέροντας εκπαίδευση και κατάρτιση μέσα από λιγότερο δομημένες και επίσημες διαδικασίες. Αυτοί οι φορείς ενσωματώνουν μια

ποικιλία εκπαιδευτικών προσεγγίσεων και πρακτικών, που περιλαμβάνουν σεμινάρια, εργαστήρια, αποστάσεως μάθηση και αυτοδιδασκαστικά προγράμματα.

Η μη τυπική εκπαίδευση διακρίνεται για την *ευελιξία της*, καθώς προσφέρει στους *ενήλικες τη δυνατότητα να εξελίσσουν τις δεξιότητές τους* σε ένα πλαίσιο που προσαρμόζεται στις ατομικές τους ανάγκες και χρονικές διαθεσιμότητες. Αυτή η προσαρμοστικότητα καθιστά τη μη τυπική εκπαίδευση ιδιαίτερα προσιτή για άτομα που επιθυμούν να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους ενώ ταυτόχρονα διατηρούν πλήρεις ή μερικές απασχολήσεις.

Επιπλέον, *οι φορείς μη τυπικής εκπαίδευσης συχνά στοχεύουν στην παροχή εξειδικευμένων γνώσεων* που είναι σχετικές με συγκεκριμένους επαγγελματικούς τομείς ή που προάγουν γενικότερες δεξιότητες όπως η ηγεσία, η διαχείριση συγκρούσεων, και η δημιουργική σκέψη. Αυτή η εκπαιδευτική προσέγγιση είναι καταλυτική για την ενδυνάμωση των ατόμων, βελτιώνοντας τις επαγγελματικές και προσωπικές τους προοπτικές. Οι φορείς μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων είναι ουσιώδεις για την προώθηση της δια βίου μάθησης, παρέχοντας διαδρομές μάθησης που υποστηρίζουν την ευελιξία, την προσβασιμότητα και την επαγγελματική εξέλιξη των ενηλίκων.

2.5 Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Το ελληνικό σύστημα αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης διακρίνεται σε δύο επίπεδα:

- Ανώτερη δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια. Τα ΕΠΑΛ, οι Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ) και οι νέες επαγγελματικές σχολές (ΕΠΑΣ) προσφέρουν διετή υποχρεωτική φοίτηση, σύμφωνα με το Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 5832/2021).
- Οι ΣΕΚ και τα ΕΠΑΛ παρέχουν επίσης μεταδευτεροβάθμια προγράμματα σπουδών με την επιλογή της επαγγελματικής μαθητείας. (EQAVET, 2016).

2.5.1.1 Δυϊκό Σύστημα Εκπαίδευσης - Μαθητεία

Η μαθητεία είναι μια μορφή εκπαίδευσης που συνδυάζει τη θεωρητική εκπαίδευση με την πρακτική εμπειρία εργασίας, παρέχοντας στους μαθητευόμενους τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις για να εξασφαλίσουν επαγγελματική εξέλιξη σε έναν συγκεκριμένο τομέα ή επάγγελμα. Η μαθητεία έχει μακρά ιστορία και χρησιμοποιείται παγκοσμίως για την κατάρτιση ειδικευμένων εργαζομένων σε πληθώρα κλάδων, όπως τεχνολογία, κατασκευές, υγεία, και γαστρονομία.

Στην Ελλάδα, η Μαθητεία, μια μορφή δυϊκού συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης, εναλλάσσει την εκπαίδευση μεταξύ του χώρου εργασίας και του σχολείου.

Μέσα από συμβόλαια μαθητείας, οι εκπαιδευόμενοι λαμβάνουν αμοιβή ή επίδομα και ασφαλιστική κάλυψη, ενώ εκπαιδεύονται συστηματικά τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά στα εργαστήρια.

Η Μαθητεία υλοποιείται μέσα από διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα όπως οι ΕΠΑ.Σ. Μαθητείας – Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ο.Α.Ε.Δ.). Για 2 χρόνια οι μαθητές κάνουν την πρακτική τους άσκηση στον ιδιωτικό ή στον δημόσιο τομέα σε αντίστοιχες θέσεις σύμφωνα με την ειδικότητα τους και εκπαιδεύονται σε θεωρητικά – εργαστηριακά μαθήματα σύμφωνα με τον οδηγό σπουδών της εκάστοτε ειδικότητας. Οι μαθητές που έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον μια τάξη Λυκείου εκπαιδεύονται μόνο στα μαθήματα ειδικότητας και αυτό για τρεις ημέρες ενώ όσοι είναι απόφοιτοι Γυμνασίου μόνο τότε κάνουν και μαθήματα Γενικής Παιδείας (Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία, Νέα Ελληνικά, Ιστορία, Αγγλικά) οπότε η εκπαίδευσή τους είναι για πέντε ημέρες. Για την πρακτική άσκηση οι μαθητές αμείβονται από την Δ.ΥΠ.Α. (πρώην Ο.Α.Ε.Δ.) κατά 80% και το υπόλοιπο από τον εκάστοτε εργοδότη. Με την ολοκλήρωση της μαθητείας – εκπαίδευσης, οι μαθητές λαμβάνουν πιστοποίηση που επιβεβαιώνει τις δεξιότητες που απέκτησαν. Αυτό γίνεται μέσα από εξετάσεις πιστοποίησης οι οποίες υλοποιούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ.

Επίσης υλοποιείτε από τα ΕΠΑΛ με ένα επιπλέον έτος μαθητείας όπου οι μαθητές κάνουν την πρακτική τους άσκηση για 4 ημέρες στον ιδιωτικό ή στον δημόσιο τομέα σε αντίστοιχες θέσεις σύμφωνα με την ειδικότητα τους και μια ημέρα στο σχολείο όπου κάνουν θεωρία . Η πρακτική άσκηση είναι αμειβόμενη.

Με την ολοκλήρωση της μαθητείας, οι μαθητές λαμβάνουν πιστοποίηση που επιβεβαιώνει τις δεξιότητες που απέκτησαν, κάτι που ενισχύει την απασχολησιμότητά τους. Αυτό γίνεται μέσα από εξετάσεις που υλοποιούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ.

Ακόμα υλοποιείτε από τις ΣΑΕΚ (πρώην ΙΕΚ) με διάρκεια ενός εξαμήνου. Ο μαθητευόμενος παρακολουθεί το «Πρόγραμμα Μαθητείας στην Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)», στο χώρο της σχολής που υλοποιεί το πρόγραμμα μαθητείας μία ημέρα την εβδομάδα για 8 διδακτικές ώρες. Αντίστοιχα, ο μαθητευόμενος παρακολουθεί το «Πρόγραμμα Μαθητείας στο χώρο εργασίας», τέσσερις ημέρες κάθε εβδομάδα για 8 ώρες ανά ημέρα στον εργοδότη που έχει τοποθετηθεί σύμφωνα με την ειδικότητα του. Αυτό επιτρέπει στους σπουδαστές να αποκτήσουν άμεση επαφή με τον τομέα στον οποίο επιθυμούν να εργαστούν, βελτιώνοντας τις δεξιότητες και τις επαγγελματικές τους προοπτικές.

Οι σπουδαστές περνούν μέρος του εκπαιδευτικού τους προγράμματος στις σχολικές εγκαταστάσεις και το υπόλοιπο σε έναν εργασιακό χώρο. Αυτό τους επιτρέπει να

εφαρμόσουν τις θεωρητικές γνώσεις σε πραγματικές συνθήκες, βελτιώνοντας τις πρακτικές τους δεξιότητες.

Με την ολοκλήρωση της μαθητείας, οι σπουδαστές λαμβάνουν πιστοποίηση που επιβεβαιώνει τις δεξιότητες που απέκτησαν, κάτι που ενισχύει την απασχολησιμότητά τους. (<https://giekchan.sites.sch.gr>)

Χαρακτηριστικά της Μαθητείας

1. *Συνδυασμός Εκπαίδευσης και Εργασίας:* Οι μαθητευόμενοι παρακολουθούν μαθήματα σε εκπαιδευτικά ιδρύματα ή κέντρα κατάρτισης και ταυτόχρονα εργάζονται υπό την επίβλεψη εξειδικευμένων επαγγελματιών, συνήθως με αμοιβή για την εργασία τους.
2. *Έμφαση στην Πρακτική Εμπειρία:* Η μαθητεία επιτρέπει στους συμμετέχοντες να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία, κάτι το οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε τομείς όπου οι τεχνικές δεξιότητες είναι σημαντικές.
3. *Πιστοποίηση Επαγγελματικών Προσόντων:* Στο τέλος της μαθητείας, οι μαθητευόμενοι συχνά λαμβάνουν πιστοποιήσεις ή πτυχία που αναγνωρίζουν τις δεξιότητες και γνώσεις που έχουν αποκτήσει.

Οφέλη της Μαθητείας

Ενίσχυση της Εργασιακής Εμπειρίας: Οι μαθητευόμενοι αποκτούν σημαντική εμπειρία εργασίας που τους καθιστά πολύτιμους στην αγορά εργασίας.

Βελτίωση της Απασχολησιμότητας: Τα προσόντα που αποκτούν είναι αναγνωρισμένα και απαιτούνται από τους εργοδότες, βελτιώνοντας τις πιθανότητες εύρεσης εργασίας.

Οικονομική Ανεξαρτησία: Η αμοιβή κατά τη διάρκεια της μαθητείας βοηθά τους μαθητευόμενους να είναι οικονομικά ανεξάρτητοι.

2.5.1.2 Διασφάλισης Ποιότητας στην Αρχική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ήταν μέχρι πρόσφατα κυρίως συγκεντρωτικό. Ωστόσο, στο πλαίσιο της προσαρμογής της χώρας στα διεθνή πρότυπα, υλοποιούνται δράσεις για την αποκέντρωση του. Οι ρυθμίσεις διασφάλισης της ποιότητας, τα προγράμματα σπουδών και τα εβδομαδιαία ωράρια για όλους τους τύπους πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθορίζονται κεντρικά και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική για όλα τα σχολεία της χώρας (EQAVET, 2016).

Σε επίπεδο συστήματος, ο Ν. 4142/2013 ΦΕΚ86/Α/9-4-2013 θέσπισε μια ανεξάρτητη διοικητική αρχή που ονομάζεται *"Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση"* (Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.). Αυτή η Αρχή αναλαμβάνει την εποπτεία, τον συντονισμό και την υποστήριξη όλων των δράσεων αξιολόγησης της σχολικής εκπαίδευσης με στόχο την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Ν. 4142/2013).

Οι διατάξεις του Ν. 3879/2010 αποσκοπούν στη διαφύλαξη των σχέσεων μεταξύ ιδρυμάτων-παρόχων της δια βίου μάθησης και των κοινωνικών εταίρων, κυρίως της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημόσιων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ), του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (ΕΣΕΕ) και της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ) (EQAVET, 2016).

2.5.1.3 Αναγνώριση Αναγκών Κατάρτισης

Το Συμβούλιο Διά Βίου Μάθησης και σύνδεσης με την απασχόληση, που συστάθηκε το 2010 με το Ν. 3879/2010, είναι κυρίως υπεύθυνο για τη σύνδεση των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας (ειδικότητες, επαγγέλματα και προσόντα). Αναφέρεται ρητά η απαίτηση να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες της αγοράς εργασίας σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (EQAVET, 2016).

2.5.1.4 Πιστοποίηση - Αξιολόγηση - Επικύρωση της Μάθησης

Στα ΕΠΑΛ, στο τέλος των τριετών σπουδών, οι φοιτητές λαμβάνουν απολυτήριο ισοδύναμο με αυτό της γενικής εκπαίδευσης, επιτρέποντας την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μετά από επιτυχία σε σχετικές εισαγωγικές εξετάσεις. Σε επίπεδο μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το Υπουργείο Παιδείας ορίζει το σύστημα πιστοποίησης πτυχιούχων των ΙΕΚ σε συνεργασία με τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΦΕΚ 1098/2014).

Σύμφωνα με τον ΦΕΚ 1098/2014, κάθε ειδικότητα στα ΙΕΚ έχει τον δικό της Κανονισμό Πιστοποίησης, ο οποίος περιγράφει λεπτομερώς τις διαδικασίες για τις τελικές εξετάσεις και τους κανόνες εφαρμογής των προγραμμάτων σπουδών. Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν με επιτυχία τον κύκλο σπουδών λαμβάνουν ένα πιστοποιητικό επαγγελματικής κατάρτισης, το οποίο τους δίνει το δικαίωμα να συμμετάσχουν στις εξετάσεις πιστοποίησης (ΦΕΚ Β' 1098/30.04.2014).

Οι εξετάσεις πιστοποίησης, που διεξάγονται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, βασίζονται τόσο σε θεωρητικές όσο και σε πρακτικές εξετάσεις. Η επιτυχής ολοκλήρωση των εξετάσεων οδηγεί στην απονομή του διπλώματος πιστοποίησης. Ένα σημαντικό στοιχείο των σπουδών στο ΙΕΚ είναι επίσης η πρακτική εκπαίδευση, η οποία μπορεί να ξεκινήσει μετά την έγκριση του Προϊσταμένου του ΙΕΚ, ο οποίος ελέγχει τη συνάφεια της επιλεγμένης εταιρείας για την εξειδίκευση του εκπαιδευόμενου (EQAVET, 2016).

2.6 Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση - Κατάρτιση

Η συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ελλάδα δεν αποτελεί μέρος του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος και καλύπτεται από τον γενικό όρο της δια βίου μάθησης. Ο σκοπός της είναι η διατήρηση, ανανέωση, αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των δεξιοτήτων εργασίας των ατόμων που αναζητούν εργασία, καθώς και η παροχή βοήθειας στους εργαζόμενους που ενδιαφέρονται για την εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους (EQAVET, 2016).

2.6.1 Κανονισμοί Διασφάλισης Ποιότητας στη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Οι δραστηριότητες δια βίου μάθησης σε όλα τα επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό, και τοπικό) υπόκεινται σε αξιολόγηση και παρακολούθηση από τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) είναι το κύριο όργανο που είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση της ποιότητας στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση (EQAVET, 2016).

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. λειτουργεί υπό την επίβλεψη του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και είναι υπεύθυνος για τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός ολιστικού και ποιοτικά εξασφαλισμένου πλαισίου πολιτικής για την ανάπτυξη υπηρεσιών διά βίου μάθησης και πιστοποίησης προσόντων. Ο οργανισμός επιδιώκει να εξασφαλίσει την ποιότητα μέσω της διαπίστευσης των παρόχων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της ανάπτυξης επαγγελματικών προτύπων και της πιστοποίησης των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτώνται μέσω της τυπικής και άτυπης μάθησης (ΦΕΚ Β' 1098/30.04.2014).

2.7 Επαγγελματική Κατάρτιση - Επικύρωση

Η εκπαίδευση και κατάρτιση στοχεύει να παρέχει τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν και να αναγνωρίσουν προσόντα που είναι άμεσα

συνδεδεμένα με την αγορά εργασίας και την επικυρώνει ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων παρέχει ένα καθορισμένο σύστημα για την κατηγοριοποίηση των προσόντων με βάση το επίπεδο, την ποιότητα και τη συνάφεια με συγκεκριμένα επαγγελματικά πεδία (ΦΕΚ 1098/2014).

2.7.1 Πιστοποίηση - Αξιολόγηση και Επικύρωση της Μάθησης

Στον τομέα της αξιολόγησης και επικύρωσης της μάθησης, η ελληνική πολιτική εστιάζει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων προσόντων. Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού υλοποιεί πολιτικές που αναγνωρίζουν τη μάθηση από όλες τις μορφές εκπαίδευσης – τυπική και μη τυπική. Οι προσπάθειες αυτές εξασφαλίζουν ότι οι δεξιότητες και οι γνώσεις που αποκτώνται είναι σύμφωνες με τα εθνικά και διεθνή πρότυπα ποιότητας.

Ο Οργανισμός δραστηριοποιείται ενεργά στην ανάπτυξη και εφαρμογή πλαισίων που υποστηρίζουν την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Εντάσσει τις δεξιότητες που αποκτώνται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, ενισχύοντας έτσι την κινητικότητα και την επαγγελματική εξέλιξη των ατόμων στην αγορά εργασίας.

2.7.2 Συνεργασίες - Λειτουργικότητα

Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού συνεργάζεται στενά με ευρωπαϊκά δίκτυα και οργανισμούς για την προαγωγή των στόχων της δια βίου μάθησης και της επαγγελματικής κινητικότητας. Μέσα από αυτή τη συνεργασία, ενισχύεται η διαφάνεια των προσόντων και η απασχολησιμότητα στην Ευρώπη. Το Εθνικό Κέντρο Europass, που λειτουργεί υπό την αιγίδα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., παρέχει πληροφορίες και υποστήριξη για την ολοκλήρωση και χρήση των Europass εγγράφων, τα οποία βοηθούν τους πολίτες να παρουσιάσουν τις δεξιότητες και τα προσόντα τους με ενιαίο τρόπο σε όλη την Ευρώπη (Europass, 2017).

2.8 Σημαντικοί Νόμοι-Μεταρρυθμίσεις στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

2.8.1 Πριν τη Μεταρρύθμιση του 1992

Πριν τη μεταρρύθμιση του 1992, το σύνολο της τυπικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα προσφερόταν στο πλαίσιο του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος και εποπτευόταν κεντρικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 1566/1985. Η τυπική εκπαίδευση παρείχεται κυρίως μέσω της αρχικής κατάρτισης, βασιζόμενη στα σχολεία, και η εποπτεία της γινόταν από το Υπουργείο Παιδείας. Ωστόσο, η εναλλακτική κατάρτιση διατίθετο μέσω

τουριστικών, ναυτικών και άλλων ειδικευμένων σχολών, εποπτευόμενες από τα αντίστοιχα υπουργεία (Ν. 1566/1985).

2.8.2 Μετά τη Μεταρρύθμιση του 1992

Η μεταρρύθμιση του 1992 αποτέλεσε ένα κρίσιμο σημείο στην εξέλιξη της εκπαιδευτικής πολιτικής στην Ελλάδα, εισάγοντας νέες δομές και προσεγγίσεις στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση. Αυτή η μεταρρύθμιση στόχευε στην αύξηση της προσβασιμότητας, στην ποικιλομορφία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και στη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας. Προσθέτοντας ευελιξία και ενδιαφέρον στο εκπαιδευτικό περιεχόμενο, η Ελλάδα προσπάθησε να ανταποκριθεί καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και τις ευρύτερες κοινωνικές απαιτήσεις.

2.8.3 Σύγχρονες Προκλήσεις

Με την πάροδο του χρόνου, οι προκλήσεις στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση συνεχίζουν να εξελίσσονται. Η τεχνολογική πρόοδος και η διεθνοποίηση της αγοράς εργασίας έχουν αυξήσει την ανάγκη για ενημερωμένες και ευέλικτες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις που μπορούν να προσφέρουν στους αποφοίτους τις απαραίτητες δεξιότητες για να είναι ανταγωνιστικοί. Ως απάντηση σε αυτό, το σύστημα έχει ενσωματώσει πιο δυναμικές μεθόδους διδασκαλίας και αξιολόγησης, καθώς και μεγαλύτερη έμφαση στην πρακτική εκπαίδευση και στην αλληλεπίδραση με την αγορά εργασίας.

2.8.4 Τεχνολογική Ενσωμάτωση

Η ενσωμάτωση τεχνολογιών στην εκπαίδευση, ιδιαίτερα στην επαγγελματική κατάρτιση, είναι σημαντική. Το ψηφιακό χάσμα μεταξύ της παραδοσιακής διδασκαλίας και των αναγκών της σύγχρονης εργασιακής αγοράς πρέπει να γεφυρωθεί. Τα προγράμματα πρέπει να περιλαμβάνουν εκπαίδευση σε υψηλής ζήτησης τεχνολογικές δεξιότητες όπως προγραμματισμός, ψηφιακή ανάλυση, τεχνολογίες πληροφορικής, ενώ παράλληλα θα πρέπει να ενθαρρύνεται η δια βίου μάθηση και η συνεχής ενημέρωση των δεξιοτήτων.

2.8.5 Διεθνής Συνεργασία και Πιστοποίηση

Η συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και εκπαιδευτικά ιδρύματα μπορεί να αποτελέσει κλειδί για την αναβάθμιση των προγραμμάτων κατάρτισης και της ποιότητας των πιστοποιήσεων. Η αναγνώριση των προσόντων και η πιστοποίηση από αναγνωρισμένα διεθνή σώματα μπορεί να ενισχύσει την εμπιστοσύνη στα εκπαιδευτικά προγράμματα και να διευκολύνει την κινητικότητα των εργαζομένων μεταξύ χωρών.

2.8.6 Ευελιξία στις Αγορές Εργασίας

Τέλος, η ικανότητα της εκπαίδευσης και κατάρτισης να προσαρμόζεται γρήγορα στις αλλαγές της αγοράς εργασίας είναι ζωτικής σημασίας. Η δημιουργία ευέλικτων και προσαρμοστικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα οποία ενσωματώνουν τάσεις και προκλήσεις της αγοράς, μπορεί να εγγυηθεί ότι οι εκπαιδευόμενοι θα είναι προετοιμασμένοι για τις απαιτήσεις των μελλοντικών θέσεων εργασίας.

2.8.7 Συνέπειες Τεχνολογικών Αλλαγών

Η ταχεία τεχνολογική εξέλιξη έχει τη δυναμική να μετασχηματίσει την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση με τρόπους που δεν έχουν ακόμα πλήρως προβλεφθεί. Από την τεχνητή νοημοσύνη έως την αυτοματοποίηση και τη ρομποτική, οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν την ευκαιρία να ενισχυθεί η εκπαίδευση μέσω πιο προσωποποιημένων και διαδραστικών μεθόδων διδασκαλίας.

2.8.6 Πολιτικοί και Οικονομικοί Παράγοντες

Οι πολιτικές αποφάσεις και οι οικονομικοί παράγοντες παίζουν κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών συστημάτων. Οι κυβερνητικές πολιτικές πρέπει να διασφαλίζουν αρκετούς πόρους και στήριξη για την υλοποίηση και τη βελτίωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ενώ πρέπει επίσης να προσαρμόζονται για να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της εργασιακής αγοράς και των τεχνολογικών τάσεων.

2.8.7. Ολοκληρωμένη Προσέγγιση στην Εκπαίδευση

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας για τη βελτίωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι η ολοκληρωμένη προσέγγιση. Αυτό σημαίνει ότι ενσωματώνονται διαφορετικοί τομείς γνώσης και τεχνικές δεξιότητες σε ένα ενιαίο πρόγραμμα, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να αποκτούν μια πιο ολοκληρωμένη και πρακτική κατανόηση των επαγγελματικών τους ρόλων.

2.8.8 Διεύρυνση της Έρευνας και Καινοτομίας

Η έρευνα και καινοτομία πρέπει να αποτελούν κεντρικό στοιχείο της επαγγελματικής εκπαίδευσης. Η ενσωμάτωση της έρευνας στα προγράμματα κατάρτισης μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν κριτική σκέψη και να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους σε πραγματικά σενάρια, ενθαρρύνοντας την καινοτομία και τη δημιουργική λύση προβλημάτων.

2.8.9 Ανάπτυξη Προσβασιμότητας στην Εκπαίδευση

Η εξασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες είναι κρίσιμη. Μέτρα όπως η χρηματοδότηση υποτροφιών για μαθητές από οικονομικά ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, η ανάπτυξη εκπαιδευτικών πλατφορμών που είναι προσβάσιμες από απομακρυσμένες περιοχές, και η υιοθέτηση πολυμορφικών τρόπων διδασκαλίας μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

2.8.10 Εισαγωγή Πρωτοποριακών Καινοτόμων Μεθόδων Αξιολόγησης

Η εισαγωγή καινοτόμων μεθόδων αξιολόγησης που αντανakλούν πραγματικές συνθήκες εργασίας και απαιτήσεις είναι άλλο ένα βήμα προς την αναβάθμιση της επαγγελματικής κατάρτισης. Προσομοιώσεις, εργαστηριακές ασκήσεις, και η χρήση εικονικής και διευρυμένης πραγματικότητας μπορούν να ενσωματωθούν για να προσφέρουν πιο εμπειριστατωμένη κατανόηση και εκπαίδευση.

2.8.11 Προώθηση Αλληλεπιδράσεων μεταξύ Βιομηχανίας και Εκπαίδευσης

Η ενίσχυση των συνεργασιών μεταξύ της βιομηχανίας και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι καθοριστική για την εξασφάλιση της επικαιρότητας και της σχετικότητας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Οι εταιρείες μπορούν να προσφέρουν πρακτική εμπειρία και πόρους, ενώ τα εκπαιδευτικά ιδρύματα μπορούν να προσφέρουν έρευνα και καινοτομία.

2.8.12 Προώθηση Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης

Η προώθηση και ενίσχυση προγραμμάτων δια βίου μάθησης είναι ουσιώδεις για την εξασφάλιση της διαρκούς ανάπτυξης και επανεκπαίδευσης των εργαζομένων. Οι ταχείες τεχνολογικές αλλαγές και οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας απαιτούν από τους εργαζόμενους να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και να προσαρμόζονται σε νέες συνθήκες.

2.8.13 Επιθεώρηση και Αναθεώρηση Επανασχεδιασμός Εκπαιδευτικών Πολιτικών

Τέλος, η τακτική αξιολόγηση και επανασχεδιασμός των εκπαιδευτικών πολιτικών στρατηγικών και προγραμμάτων είναι απαραίτητα για να διασφαλιστεί. Η προσαρμογή στις νέες προκλήσεις και η αναζήτηση τρόπων για βελτίωση της εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να είναι διαρκής.

2.8.14 Εναρμόνιση με Τοπικές Απαιτήσεις και Κοινωνικό Περιβάλλον

Ένας σημαντικός παράγοντας για την επιτυχία των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι η σύνδεσή τους με τις τοπικές ανάγκες και τις κοινότητες. Η συνεργασία με τοπικές επιχειρήσεις και οργανισμούς μπορεί να διασφαλίσει ότι τα προγράμματα είναι σχεδιασμένα με βάση τις πραγματικές αγοραίες ανάγκες και να προάγουν την απασχόληση μέσα στην τοπική οικονομία.

2.8.15 Ψηφιακή Λειτουργικότητα και Προσβασιμότητα

Η ψηφιακή τεχνολογία παρέχει μοναδικές ευκαιρίες για εκπαίδευση και κατάρτιση. Η ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών μπορεί να βελτιώσει την προσβασιμότητα και να επιτρέψει την ευελιξία στη μάθηση. Οι διαδικτυακές πλατφόρμες, οι εφαρμογές και οι εικονικές τάξεις μπορούν να κάνουν την εκπαίδευση πιο διαθέσιμη, ακόμα και σε απομονωμένες περιοχές.

2.8.16 Προώθηση Μαθητείας και Εκπαίδευσης Μέσω Εργασίας

Η μαθητεία και η εκπαίδευση μέσω της εργασίας είναι αποτελεσματικοί τρόποι για την εκμάθηση πρακτικών δεξιοτήτων και την άμεση εφαρμογή της θεωρίας στην πράξη. Τέτοια προγράμματα συνδέουν τους εκπαιδευόμενους απευθείας με την αγορά εργασίας και ενισχύουν τη σύνδεση μεταξύ της εκπαίδευσης και των αναγκών των επιχειρήσεων.

2.8.17 Αναγνώριση και Ενσωμάτωση Μη Τυπικής Μάθησης

Τέλος, η αναγνώριση και η ενσωμάτωση της μη τυπικής μάθησης και των δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω άτυπων δραστηριοτήτων μπορεί να είναι ιδιαίτερα ωφέλιμη. Αυτό σημαίνει την αξιοποίηση εμπειριών εκτός της τυπικής εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως εθελοντική εργασία, πρακτικές και χόμπι, ως μέρος του επίσημου εκπαιδευτικού ιστορικού ενός ατόμου.

2.9 Η Ευρωπαϊκή Πολιτική για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Η εξέλιξη της πολιτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση διακρίνεται σε τέσσερις φάσεις μέχρι τη σύγχρονη στρατηγική Ευρώπη 2020 σύμφωνα με Pepin, 2007

1957-1971: Αυτή η περίοδος αντιπροσωπεύει τα προκαταρκτικά χρόνια, όπου η έμφαση ήταν κυρίως στην οικονομική ενοποίηση μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η εκπαιδευτική και πολιτιστική συνεργασία παρέμεινε περιορισμένη, με ελάχιστες πρωτοβουλίες ως τη δεκαετία του '70.

1971-1992: Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, η εκπαίδευση άρχισε να κερδίζει σημασία στην κοινοτική ατζέντα. Η πετρελαϊκή κρίση οδήγησε σε αναζήτηση συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης. Το 1976, καθιερώθηκε ένα κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την εκπαίδευση, που συνέβαλε στη δημιουργία πρωτοβουλιών όπως το πρόγραμμα Erasmus.

1992-2000: Αυτή η περίοδος σηματοδεύτηκε από την ανάδυση της δια βίου μάθησης και της κοινωνίας της γνώσης. Η Λευκή Βίβλος του 1993 και τα ακόλουθα προγράμματα όπως η «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010» ενίσχυσαν τη συνεργασία σε θέματα εκπαίδευσης.

2000-2017: Η περίοδος της στρατηγικής της Λισαβόνας και η μετάβαση της δια βίου μάθησης από τη ρητορική στην εφαρμογή.

2.9.1 Η ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η σημερινή εστίαση στην εκπαίδευση

Η ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρχίζει να διαγράφεται από τα τέλη του 19ου αιώνα, όταν τα έθνη της Δυτικής Ευρώπης βίωσαν σειρά μεγάλων πολέμων μεταξύ τους, οδηγώντας σε αναζήτηση μεθόδων για την προώθηση της ειρήνης μέσω οικονομικών και πολιτικών συνεργασιών (Pinker, 2011). Το αποτέλεσμα αυτών των συνεργασιών ήταν η σύσταση της σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ένωσης, που επισημοποιήθηκε τελικά με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ το 1993 (Dedman, 2010).

Μεταξύ των πρώτων προτάσεων για τη δημιουργία μιας ομοσπονδιακής Ευρώπης ήταν αυτή του Αριστείδη Μπριάν το 1929, κατά την οποία προτείνονταν μια κοινή αγορά αλλά χωρίς να επηρεάζει την κυριαρχία των κρατών-μελών. Η πρόταση αυτή δεν υλοποιήθηκε λόγω της αναζωπύρωσης των εχθροπραξιών (Milancovici, 2015).

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, οι προσπάθειες για συνεργασία εντάθηκαν, με σημαντικό ορόσημο τη Συνθήκη των Βρυξελλών του 1948, που ήταν η πρώτη συνθήκη που έθετε τις βάσεις για την οικονομική και πολιτική συνεργασία και αποτέλεσε τον πρόδρομο της σημερινής Ευρωπαϊκής Ένωσης (Tatham, 2009).

Η σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ένωση, ως υπερεθνική οντότητα, συγκροτήθηκε από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και επισημοποιήθηκε με στόχο τη δημιουργία μιας ισχυρής οικονομικής και πολιτικής ένωσης με κεντρική έμφαση στη δια βίου μάθηση και την ανάπτυξη μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση (European Parliament, 2017; Jessop et al., 2008).

Στο πλαίσιο αυτό, η εκπαίδευση και η κατάρτιση έχουν καταστεί κεντρικά θέματα στην ΕΕ, με τα κράτη-μέλη να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη διαμόρφωση των εθνικών

πολιτικών τους, αλλά και με την ΕΕ να παίζει ρόλο υποστηρικτή μέσω της προώθησης της ανταλλαγής καλών πρακτικών και της ενίσχυσης της δια βίου μάθησης (Phillips & Ertl, 2003).

Η αρχή της επικουρικότητας διασφαλίζει ότι οι δράσεις σε κοινοτικό επίπεδο πραγματοποιούνται μόνον εφόσον οι στόχοι δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα επιμέρους κράτη-μέλη (Council of the European Communities and Commission of the European Communities, 1992).

2.9.2 Ιστορική Εξέλιξη της Πολιτικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, που πρωτίστως εστίασε στην οικονομική ολοκλήρωση και τη διασφάλιση της ειρήνης και της σταθερότητας, ανέπτυξε παράλληλα ένα ολοκληρωμένο θεσμικό υπόβαθρο για την εκπαίδευση και κατάρτιση. Οι πρώτες προσπάθειες στον τομέα αυτό επικεντρώθηκαν στην επαγγελματική κατάρτιση, με στόχο τη βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας του εργατικού δυναμικού, αντανακλώντας τον οικονομικό προσανατολισμό των πρωτοβουλιών της (Dehmel, 2005).

2.9.2.1 Αρχικές Προσπάθειες και Επαγγελματική Κατάρτιση

Στα πρώτα χρόνια μετά την ίδρυσή της, η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνώρισε την ανάγκη για συντονισμένη δράση στην εκπαίδευση ως μέσο για την οικονομική ανάπτυξη. Πολλές από τις πρωτοβουλίες συνδέονταν άμεσα με την ανάγκη για ένα καταρτισμένο και ευέλικτο εργατικό δυναμικό, ικανό να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις μιας διαρκώς εξελισσόμενης αγοράς εργασίας (Dehmel, 2005).

2.9.2.2 Επέκταση και Ολοκλήρωση της Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Με την πάροδο των ετών, η πολιτική για την εκπαίδευση και κατάρτιση επεκτάθηκε σημαντικά, περιλαμβάνοντας μια ευρύτερη γκάμα προγραμμάτων και πρωτοβουλιών. Αυτά τα προγράμματα εστίαζαν τόσο στη βελτίωση των γενικών εκπαιδευτικών δομών όσο και στη στήριξη δια βίου μάθησης, ενισχύοντας την ικανότητα των ατόμων να προσαρμόζονται σε νέες τεχνολογικές και οικονομικές προκλήσεις (Dehmel, 2005).

2.9.2.3 Οικονομικοί Στόχοι και Εκπαιδευτικές Πολιτικές

Η οικονομική διάσταση παρέμεινε κυρίαρχη στην ανάπτυξη της εκπαιδευτικής πολιτικής της ΕΕ. Σύμφωνα με την Dehmel (2005), η επίδραση των οικονομικών στόχων στην εκπαιδευτική ατζέντα ήταν έντονη, καθώς η εκπαίδευση και η κατάρτιση έχουν αναγνωριστεί ως κρίσιμοι παράγοντες για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Αυτή η σύνδεση είναι εμφανής και στην ανάπτυξη διαφόρων

πολιτικών που υποστηρίζουν τη διαμόρφωση μιας πιο ενημερωμένης και δεξιοτεχνικά καταρτισμένης κοινωνίας (Dehmel, 2005).

2.9.2.4 Νομική Βάση και Ρυθμιστικό Πλαίσιο

Το νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για την εκπαίδευση και κατάρτιση έχει ενισχυθεί με την πάροδο του χρόνου, προσδίδοντας νομική βάση στις διάφορες πρωτοβουλίες και προγράμματα. Η σχέση μεταξύ οικονομικών και εκπαιδευτικών στόχων έχει υπογραμμιστεί με σαφήνεια, καθώς η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδιώκει να ενισχύσει τη διαμόρφωση μιας ανταγωνιστικής και περιεκτικής κοινωνίας (Dehmel, 2005).

Μέσω αυτής της ιστορικής εξέλιξης, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καταστήσει την εκπαίδευση και την κατάρτιση κεντρικούς πυλώνες της πολιτικής της, υποστηρίζοντας την ιδέα ότι η δια βίου μάθηση και η συνεχής επαγγελματική εξέλιξη αποτελούν βασικούς μοχλούς για την επίτευξη ενός πιο δυναμικού και ανθεκτικού οικονομικού μοντέλου.

2.10 Διεθνείς Προσπάθειες και Συνεργασίες στην Εκπαίδευση – Κατάρτιση

Οι διεθνείς προσπάθειες και συνεργασίες στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτελούν κρίσιμο παράγοντα για την προώθηση της δια βίου μάθησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Η UNESCO, ως κύριος διεθνής φορέας, επικεντρώνεται στην παροχή κατευθυντηρίων γραμμών και υποστήριξης στα κράτη μέλη για την ενίσχυση της ποιότητας και προσβασιμότητας της εκπαίδευσης σε παγκόσμιο επίπεδο.

2.10.1 Η Συνθήκη των Παρισίων και η Συνθήκη της Ρώμης

Η θεμελίωση της πολιτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση ανάγεται στις αρχές της μεταπολεμικής περιόδου, με κυρίαρχο στόχο την ενίσχυση του εργατικού δυναμικού και τη βελτίωση της οικονομίας μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης. Αυτός ο στόχος αντανακλάται ιδιαίτερα στη Συνθήκη των Παρισίων (1951) και τη Συνθήκη της Ρώμης (1957), που ορίζουν τις βάσεις για τη συνεργασία και την ανάπτυξη της κοινοτικής πολιτικής στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (Rees, 1998; Ελεγκτικό Συνέδριο, 1995).

2.10.2. Η Συνθήκη των Παρισίων και η Αρχή της Εκπαίδευσης στην ΕΚΑΧ

Η Συνθήκη των Παρισίων, που ίδρυσε την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ), περιλάμβανε το άρθρο 56, το οποίο αναφέρεται στη χρηματοδότηση της επανεκπαίδευσης των εργαζομένων. Αυτό αντανakλούσε την προσέγγιση της ΕΚΑΧ προς την επαγγελματική κατάρτιση ως έναν τρόπο να ενισχύσει την ανάκαμψη και την ανάπτυξη των βιομηχανιών που είχαν πληγεί σοβαρά από τον πόλεμο (Ελεγκτικό Συνέδριο, 1995).

2.10.3 Η Συνθήκη της Ρώμης και η Επέκταση της Εκπαίδευσης

Η Συνθήκη της Ρώμης, που ίδρυσε την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) το 1957, σηματοδότησε ένα σημαντικό βήμα για τις τρέχουσες προσπάθειες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Περιελάμβανε άρθρα που αναφέρονται στην επαγγελματική κατάρτιση, τις ανταλλαγές νέων και την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, καθιστώντας την κατάρτιση και την εκπαίδευση κεντρικούς άξονες της κοινοτικής δράσης (Phillips και Ertl, 2003).

2.10.4 Επιρροή της Συνθήκης της Ρώμης στην Εκπαιδευτική Πολιτική

Η Συνθήκη της Ρώμης εισήγαγε τη νομική βάση για την ανάπτυξη της πολιτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ΕΟΚ, προβλέποντας μέτρα που θα ενίσχυαν τη συνεργασία και θα προωθούσαν τις ανταλλαγές μεταξύ κρατών-μελών. Αυτά τα μέτρα αποσκοπούσαν στη βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης και συνέβαλαν στη διαμόρφωση του σύγχρονου πλαισίου της ευρωπαϊκής εκπαίδευσης (European Commission, 2006).

2.10.5 Συνέπειες για την Πολιτική Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Οι διατάξεις της Συνθήκης της Ρώμης επηρέασαν άμεσα τις προσπάθειες και την πολιτική στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως το άρθρο 118 που ενίσχυσε τη συνεργασία στην τεχνική κατάρτιση και το άρθρο 128 που επεδίωκε την ανάπτυξη της γνώσης του ευρωπαϊκού πολιτισμού (European Commission, 2006). Αυτές οι διατάξεις οδήγησαν στη διαμόρφωση μιας πιο ολοκληρωμένης και στοχευμένης προσέγγισης στην εκπαιδευτική πολιτική, η οποία εξελίχθηκε σε έναν από τους πυλώνες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

2.11 Ενίσχυση της Ανάπτυξης Ικανοτήτων

Η ενίσχυση των ικανοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης αποτελεί βασικό στόχο για την ανάπτυξη των ατόμων και των κοινωνιών. Προγράμματα όπως το Horizon Europe υποστηρίζουν την έρευνα και την καινοτομία, επικεντρώνοντας στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της εκπαίδευσης και της βιομηχανίας, τονώνοντας την ανάπτυξη νέων ικανοτήτων.

2.12 Προκλήσεις και Προοπτικές

Παρά τις προσπάθειες, υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις όπως η ανάγκη για περαιτέρω ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία και η ανάγκη για περισσότερα προσβάσιμα εκπαιδευτικά προγράμματα που θα καλύπτουν τις διάφορες κοινωνικο-οικονομικές ανάγκες.

2.13 Συμπεράσματα

Η διεθνής και Ευρωπαϊκή προσπάθεια στην εκπαίδευση και κατάρτιση παραμένει ένας δυναμικός τομέας με ευκαιρίες και προκλήσεις. Η συνεχής ανάπτυξη και ενσωμάτωση νέων προγραμμάτων και πολιτικών είναι καίρια για την επίτευξη μιας πιο δίκαιης και περιεκτικής κοινωνίας.

2.14 Στρατηγικοί στόχοι Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας

Οι Στρατηγικοί Στόχοι της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας αφορούν στην/στις:

ΣΣ1 Ανάπτυξη και ενδυνάμωση της Ε.Ε.Κ. και Δ.Β.Μ. με έμφαση στην ποιότητα

ΣΣ2 Ενίσχυση της εξωστρέφειας, της συνεργασίας και της κινητικότητας σε επίπεδο συστήματος Ε.Ε.Κ., Δ.Β.Μ. και Ν.

ΣΣ3 Ειδικές δράσεις για την ισότιμη πρόσβαση στην Ε.Ε.Κ. και τη Δ.Β.Μ., με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες και τον πληθυσμό χαμηλών προσόντων

ΣΣ4 Προώθηση ψηφιακού μετασχηματισμού της Ε.Ε.Κ., Δ.Β.Μ. & Ν.

ΣΣ5 Αναβάθμιση των υποδομών και του εξοπλισμού των Εκπαιδευτικών Μονάδων Ε.Ε.Κ. & Δ.Β.Μ.

ΣΣ6 Ανάπτυξη αξιόπιστου και σύγχρονου συστήματος διακυβέρνησης της Ε.Ε.Κ., Δ.Β.Μ. & Ν. (Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΜΕΤΑΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΧΟΛΕΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Σ.Α.Ε.Κ.), ΠΡΩΗΝ Ι.Ε.Κ., ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ.

Εισαγωγή

Η επαγγελματική εκπαίδευση κατέχει ένα σημαντικό μέρος εντός του εκπαιδευτικού συστήματος της Ελλάδας, αποτελώντας αντικείμενο διαρκούς μελέτης και έρευνας από πληθώρα ερευνητών και ακαδημαϊκών (Σκουρής 2007). Η δομή και η φύση της επαγγελματικής εκπαίδευσης έχουν υποστεί ουσιαστικές τροποποιήσεις τα τελευταία έτη, ευθυγραμμιζόμενες με τις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Από την άλλη πλευρά, η έρευνα της Blouchoutzi, Tsaples, Manou, Papathanasiou (2023) υπογραμμίζει την κρισιμότητα της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή ενσωμάτωση των αποφοίτων στην εργασιακή πραγματικότητα.

Εν τω μεταξύ, η μελέτη του Γιδάρη (2022) αναλύει την επίδραση των πτυχιούχων επαγγελματικής εκπαίδευσης στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, επισημαίνοντας τη συνεισφορά τους στην ενδυνάμωση της εθνικής οικονομίας. Οι μελέτες αυτές επιβεβαιώνουν ότι η επαγγελματική εκπαίδευση συνιστά έναν αποφασιστικό παράγοντα για την ανάπτυξη και ευημερία της Ελλάδας, παράλληλα με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της στο διεθνές περιβάλλον.

Εν κατακλείδι, οι έρευνες δείχνουν ότι η επαγγελματική εκπαίδευση αποτελεί κεντρικό στοιχείο της στρατηγικής για βιώσιμη ανάπτυξη στην Ελλάδα, όπου οι εξειδικευμένες δεξιότητες που παρέχονται μέσω αυτής ενισχύουν τόσο την εργασιακή ετοιμότητα των ατόμων όσο και την ευρύτερη οικονομική και κοινωνική υφή της χώρας.

Η μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση – κατάρτιση στην Ελλάδα περιλαμβάνει εκπαιδευτικά ιδρύματα που παρέχουν ειδικευμένες γνώσεις και κατάρτιση πέρα από το επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.), πρώην γνωστές ως Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), αποτελούν ένα πολύ σημαντικό κομμάτι αυτού του εκπαιδευτικού συστήματος, στοχεύοντας στην παροχή επαγγελματικών προσόντων και δεξιοτήτων στους αποφοίτους τους. Επίσης προσφέρουν ένα μεγάλο πλήθος προγραμμάτων σπουδών, καλύπτοντας μια μεγάλη πλειάδα ειδικοτήτων σε διάφορους τομείς. Το γεγονός αυτό αποσκοπεί στην παροχή εξειδικευμένης εκπαίδευσης και κατάρτισης, εξασφαλίζοντας ότι κάθε σπουδαστής έχει τη δυνατότητα να ακολουθήσει τον τομέα που τον ενδιαφέρει περισσότερο. Μέσα από την προσφορά αυτή, οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) επιδιώκουν να προετοιμάσουν τους σπουδαστές τους με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για την

επιτυχή ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας, ανταποκρινόμενες έτσι στις σύγχρονες προκλήσεις και ανάγκες των επαγγελματιών.

3.1 Ιστορική αναδρομή Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)

Το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), (Institute of Vocational Training - IVT) ανήκει στη μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση – κατάρτιση.

Η δημιουργία των Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.) στην Ελλάδα σηματοδοτήθηκε με την έγκριση του νόμου 2009/1992 (ΦΕΚ 18/α/14-2-1992), ο οποίος θεσπίζει το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Σ.Ε.Ε.Κ.). Το Ε.Σ.Ε.Ε.Κ. αποσκοπούσε στην ενίσχυση και επέκταση της επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα. Με την ίδρυση των Δ.Ι.Ε.Κ., καθορίστηκε ως κύριος στόχος η προσφορά ευρείας κλίμακας επαγγελματικής κατάρτισης, είτε αρχικής είτε συμπληρωματικής, με σκοπό την απόκτηση των αναγκαίων προσόντων για την ένταξη των καταρτιζομένων στην αγορά εργασίας. Η εποπτεία των Δ.Ι.Ε.Κ. ανατέθηκε στον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ), ένα Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, εγγυώμενο τη συνέπεια και την ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχεται.

Τον Φεβρουάριο του 1992 ιδρύθηκαν και λειτουργήσαν τα πρώτα Ι.Ε.Κ. στην Ελλάδα. Κάλυψαν τις ανάγκες για εξειδικευμένη επαγγελματική εκπαίδευση που δεν μπορούσε να παρέχει η τότε υπάρχουσα εκπαιδευτική δομή. Ο στόχος ήταν η δημιουργία ενός πλαισίου που θα προσέφερε μεταλκειακή κατάρτιση, συνδυάζοντας θεωρητική με πρακτική εκπαίδευση σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Κατά την δεκαετία του 2000, πραγματοποιήθηκαν σημαντικές μεταρρυθμίσεις στα Ι.Ε.Κ. με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της κατάρτισης. Ενισχύθηκε η συνεργασία με επιχειρήσεις και εισήχθησαν νέα προγράμματα σπουδών ανταποκρινόμενα στις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις.

Με τον N.3191/2003 (ΦΕΚ 258/A/7-11-2003) και την ίδρυση του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση, τα Δ.Ι.Ε.Κ. ενσωματώθηκαν στο σύστημα Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης, με τον Ο.Ε.Ε.Κ. να διατηρεί κεντρικό ρόλο ως επιτελικός φορέας. Στη συνέχεια με το N. 3879/2010 (ΦΕΚ 163/A/21-9-2010) η ευθύνη των Δ.Ι.Ε.Κ. μεταφέρθηκε στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.), υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

Επιπλέον με το Ν. 4186/2013 (ΦΕΚ 193/Α/17-9-2013), τα Δ.Ι.Ε.Κ. υπέστησαν ουσιαστική αναδιάρθρωση, μετασχηματιζόμενα σε φορείς που προσφέρουν αρχική επαγγελματική κατάρτιση, κυρίως σε αποφοίτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.). Επιπλέον, διαμορφώθηκαν νέα προγράμματα με δωρεάν φοίτηση, αυξημένο χρόνο φοίτησης, υποχρεωτική πρακτική άσκηση και δυνατότητα συμμετοχής σε προγράμματα μαθητείας. Η διαχείριση των Ι.Ε.Κ. μεταφέρθηκε στο νεοσύστατο Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ), που προέκυψε από τη συγχώνευση του Ινστιτούτου Νεολαίας και του ΙΔΕΚΕ.

Τέλος, σύμφωνα με το αρ. 78, παρ.1 του Ν.4763/2020 (ΦΕΚ Α 254/21.12.2020), η διαχείριση των Ι.Ε.Κ. μετατέθηκε στη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης,

Πίνακας 2:Χρονική Περίοδος/Αλλαγές Μεταρρυθμίσεις

Χρονική Περίοδος	Αλλαγές και Μεταρρυθμίσεις
1992 - 2000	Ίδρυση των Ι.Ε.Κ.: Εισαγωγή της επαγγελματικής κατάρτισης με σκοπό την κάλυψη επαγγελματικών αναγκών που δεν ικανοποιούνταν από τις υπάρχουσες εκπαιδευτικές δομές.
2001 - 2010	Μεταρρυθμίσεις και Αναβαθμίσεις: Ενίσχυση της συνεργασίας με τις επιχειρήσεις, εισαγωγή νέων προγραμμάτων κατάρτισης.
2011 - 2020	Ανταπόκριση στην Οικονομική Κρίση: Περαιτέρω μεταρρυθμίσεις με έμφαση στη δια βίου μάθηση και την ευελιξία της εκπαίδευσης.
2021 - Σήμερα	Ψηφιακή Εποχή και Αναδιοργάνωση: Προσαρμογή των προγραμμάτων στις ανάγκες της ψηφιακής εποχής και εστίαση σε καινοτομίες και νέες δεξιότητες.

Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας (ΓΤΕΕΚΔΒΜ&Ν), υποδεικνύοντας μια συνεχιζόμενη εξέλιξη και προσαρμογή των Δ.Ι.Ε.Κ. στις ανάγκες της εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πραγματικότητας.

Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα έφερε νέες προκλήσεις για τα Ι.Ε.Κ.. Η ανάγκη για περισσότερες ευέλικτες και οικονομικά αποδοτικές μορφές εκπαίδευσης οδήγησε σε περαιτέρω μεταρρυθμίσεις, με έμφαση στη δια βίου μάθηση και την ενίσχυση των δεξιοτήτων που απαιτούνταν στην εργασιακή αγορά.

Τα τελευταία χρόνια τα Ι.Ε.Κ. προσαρμόζονται στις ανάγκες της ψηφιακής εποχής, ενσωματώνοντας τεχνολογικές καινοτομίες στην εκπαιδευτική διαδικασία και εστιάζοντας στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που ξεπερνούν τις παραδοσιακές τεχνικές εξειδίκευσης.

Ο κατάλογος ειδικοτήτων εμπλουτίζεται με νέες καινοτόμες, δυναμικές σύμφωνα με τα νέα δεδομένα και τις απαιτήσεις στον επιστημονικό και εργασιακό χώρο. Αλλαγή ονόματος των Ι.Ε.Κ. σε ΣΑΕΚ (Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης)

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται μια συνοπτική επισκόπηση της εξέλιξης των Ι.Ε.Κ. κατά τις διάφορες χρονικές φάσεις (από την ίδρυση τους μέχρι σήμερα), επισημαίνοντας τις κύριες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις που έχουν υλοποιηθεί στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών κοινωνικών και οικονομικών απαιτήσεων.

3.2 Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) στην Ελλάδα

Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) στην Ελλάδα διακρίνονται σε δημόσιες και ιδιωτικές, με τις δημόσιες να μην έχουν δίδακτρα και τις ιδιωτικές να επιβαρύνουν τους σπουδαστές με χρηματικό πόσο διδασκτρών. Σήμερα συνολικά λειτουργούν 139 δημόσιες και 70 ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.), όλα υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) έχουν ιδρυθεί, από το Υπουργείο Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, το Υπουργείο Εργασίας και υλοποιούνται μέσω της Δ.ΥΠ.Α (πρώην ΟΑΕΔ), το Υπουργείο Υγείας και υλοποιούνται από το ΕΚΑΒ, Υπουργείο Τουρισμού. Όλες οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού δημόσιες ή ιδιωτικές.

Θεματικές και Πειραματικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)

Στην Ελλάδα έχουν δημιουργηθεί 5 Θεματικές και 10 Πειραματικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) σε όλη την Ελλάδα που εποπτεύονται από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. Οι Θεματικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) εστιάζουν στην ανάπτυξη ειδικοτήτων σε κεντρικούς τομείς όπως Ενέργεια, Υγεία, Πρωτοβάθμια Παραγωγή, Τουρισμός και STEM. Από την άλλη πλευρά, οι Πειραματικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) υιοθετούν ειδικούς κανονισμούς και οδηγούς εκπαίδευσης, στοχεύοντας σε εξειδικευμένες ειδικότητες. Η δράση αυτή περιλαμβάνει επίσης ανακαίνιση κτιριακών υποδομών, προμήθεια νέου εξοπλισμού και υλικών, καθώς και τη δημιουργία νέων προγραμμάτων σπουδών και κατάρτισης. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί επίσης η επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.).

Παροχές στους σπουδαστές των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)

Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) παρέχουν στους σπουδαστές τους τα εξής:

- Φοίτηση χωρίς δίδακτρα

- Επιδοτούμενη πρακτική άσκηση
- Πάσο για αστική και υπεραστική συγκοινωνία
- Στεγαστικό επίδομα
- Πρόσβαση σε ΑΕΙ μέσω κατατακτήριων εξετάσεων
- Αναβολή στράτευσης
- Βεβαίωση φοίτησης
- Ευρωπαϊκή κάρτα νεών

3.2.1 Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην ΔΙ.Ε.Κ.)

Οι Δημόσιες Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.), πρώην Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙ.Ε.Κ.), αποτελούν σημαντικό ρόλο της εκπαιδευτικής δομής που έχει στόχο την παροχή προηγμένων τεχνικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων στην Ελλάδα. Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, οι Σ.Α.Ε.Κ. προσφέρουν προγράμματα σπουδών που είναι σχεδιασμένα να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, προσφέροντας μια γέφυρα μεταξύ της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας.

Από την ίδρυσή τους ως ΔΙ.Ε.Κ. και μέχρι τη μετεξέλιξή τους σε Σ.Α.Ε.Κ., οι σχολές αυτές έχουν υποστεί μια σειρά από στρατηγικές αναδιαρθρώσεις για να καλύψουν καλύτερα τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές ανάγκες των αποφοίτων τους. Η πολιτική αυτή επιδίωξη συνδέεται άμεσα με την ευρύτερη εθνική αντίληψη για βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της επαγγελματικής κατάρτισης, ώστε να ενισχυθεί η οικονομική ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα στην εργασιακή αγορά.

Οι Σ.Α.Ε.Κ. αναπτύσσουν και προσφέρουν προγράμματα που επικεντρώνονται στην πρακτική εφαρμογή των δεξιοτήτων, με στόχο την άμεση επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων τους. Επιπλέον, προωθούν την ένταξη των σπουδαστών σε προγράμματα μαθητείας, παρέχοντας --πρακτική εμπειρία που είναι ουσιαστική για την επιτυχία στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον. Η διαδικασία αυτή στοχεύει στην ανάπτυξη των αναγκαίων δεξιοτήτων που θα επιτρέψουν στους αποφοίτους να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις της σύγχρονης εργασιακής αγοράς και να συμβάλουν ενεργά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας.

Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην ΔΙ.Ε.Κ.) που έχει ιδρύσει και λειτουργεί το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού παρουσιάζονται στο παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 3: Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) ανά περιφερειακό διαμέρισμα

Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)	Πλήθος Ι.Ε.Κ.
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Αττικής	32
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Κεντρικής Μακεδονίας	20
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Δυτικής Μακεδονίας	5
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Ανατολικής Μακεδονίας και	5
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Θεσσαλίας	4
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Ηπείρου	4
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Δυτικής Ελλάδας	4
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Στερεάς Ελλάδας	4
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Πελοποννήσου	5
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Κρήτης	6
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Βορείου Αιγαίου	4
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Ιόνια Νησιά	3
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Νοτίου Αιγαίου	4
ΣΥΝΟΛΟ	100

3.2.2 Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) -Δ.ΥΠ.Α

3.2.2.1 Ιστορική Αναδρομή των ΙΕΚ Δ.ΥΠ.Α (πρώην ΟΑΕΔ)

Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) -της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α), πρώην Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), αποτελούν βασικά εργαλεία της πολιτικής για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ελλάδα. Ας εξετάσουμε την εξέλιξή τους από την ίδρυσή τους μέχρι σήμερα.

3.2.2.2 Ίδρυση και Αρχικοί Στόχοι

Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) ιδρύθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του '90, με στόχο να παρέχουν επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ελληνικής αγοράς εργασίας. Σκοπός τους ήταν να ενισχύσουν την εργασιακή ένταξη και να συμβάλλουν στη μείωση της ανεργίας, ειδικά μεταξύ των νέων.

3.2.2.3 Εξέλιξη και Προσαρμογές

Με το πέρασμα των χρόνων, οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)- Δ.ΥΠ.Α υπέστησαν σημαντικές αλλαγές και προσαρμογές στα εκπαιδευτικά προγράμματα και στις μεθόδους κατάρτισης, προκειμένου να καλύψουν τις εξελισσόμενες ανάγκες της αγοράς και τις τεχνολογικές προκλήσεις. Η ένταξη νέων τεχνολογιών και η εφαρμογή πιο σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων αποτέλεσαν κύρια σημεία αυτών των προσαρμογών.

3.2.2.4 Μεταρρυθμίσεις και Νέος Ρόλος

Η μετονομασία του ΟΑΕΔ σε Δ.ΥΠ.Α (2022) και των Ι.Ε.Κ. σε Σ.Α.Ε.Κ. (2024) και η αναδιάρθρωση των ΙΕΚ συνοδεύτηκαν από μια πιο συνολική αναθεώρηση των

ρόλων και των λειτουργιών τους. Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Δ.ΥΠ.Α αναλαμβάνουν τώρα ένα ενισχυμένο ρόλο στην παροχή επαγγελματικών πιστοποιήσεων, οι οποίες είναι ευρύτερα αναγνωρισμένες στην εγχώρια και διεθνή αγορά εργασίας.

3.2.2.5 Κριτική Αξιολόγηση και Μελλοντικές Προοπτικές

Παρά τις επιτυχίες, η διαρκής ανανέωση του προσφερόμενου περιεχομένου και η ευθυγράμμιση με τις σύγχρονες απαιτήσεις αποτελούν μια συνεχή πρόκληση. Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) Δ.ΥΠ.Α θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι παρέχουν στους εκπαιδευόμενους τις δεξιότητες που απαιτούνται για την επιτυχή ενσωμάτωσή τους στην εργασιακή πραγματικότητα του 21ου αιώνα.

3.2.2.6 Επανεγγραφές, Μετεγγραφές και Κατατάξεις

Οι επανεγγραφές πραγματοποιούνται στο επόμενο εξάμηνο κατάρτισης με υποβολή αίτησης στη Γραμματεία της σχολής μέχρι την ημέρα έναρξης των μαθημάτων (ΦΕΚ 4796/Β'/2022).

Οι μετεγγραφές και η αλλαγή ειδικότητας μπορούν να γίνουν με αίτηση στη ΣΑΕΚ επιθυμίας, για το χειμερινό εξάμηνο από 1η έως 10η Ιουλίου και για το εαρινό εξάμηνο μετά το τέλος του χειμερινού και πριν από την έναρξη του εαρινού (ΦΕΚ 4796/Β'/2022).

Κατατάξεις πραγματοποιούνται με αίτηση από 1η έως 15η Σεπτεμβρίου για απόφοιτους που επιθυμούν να εγγραφούν με κατάταξη (ΦΕΚ 4796/Β'/2022).

3.2.2.7 Στόχοι των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)

Οι Σ.Α.Ε.Κ. της Δ.Υ.Π.Α. στοχεύουν στην ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων και προσόντων για την ομαλή ένταξη των καταρτιζομένων στην παραγωγική διαδικασία. Οι σπουδές περιλαμβάνουν τέσσερα εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης (1.200 διδακτικές ώρες) και ένα εξάμηνο πρακτικής άσκησης ή μαθητείας (960 ώρες), με την πρακτική άσκηση να είναι αμειβόμενη.

3.2.2.8 Δικαίωμα εγγραφής στις ΣΑΕΚ της Δ.ΥΠ.Α

Στο Α' εξάμηνο, δικαίωμα εγγραφής έχουν οι απόφοιτοι της μη υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δηλαδή των ΓΕΛ και ΕΠΑΛ, καθώς και οι κάτοχοι ισότιμων τίτλων ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. Η εισαγωγή των υποψηφίων καταρτιζομένων στις ΣΑΕΚ της Δ.ΥΠ.Α πραγματοποιείται με δύο τρόπους :

1. Μέσω Παράλληλου Μηχανογραφικού ή
2. Με υποβολή Ηλεκτρονικής Αίτησης

Αυτές οι σχολές προσφέρουν σύγχρονες ειδικότητες και φιλοξενούν ετησίως περίπου 3.800 φοιτητές.

Η εξέλιξη των ΣΑΕΚ (πρώην) ΙΕΚ- Δ.ΥΠ.Α αποτυπώνει την προσαρμοστικότητα και τη δυναμική της ελληνικής εκπαίδευσης στις απαιτήσεις ενός διαρκώς μεταβαλλόμενου εργασιακού περιβάλλοντος. Μέσα από συνεχείς μεταρρυθμίσεις και βελτιώσεις, τα ΙΕΚ Δ.ΥΠ.Α καταφέρνουν να παρέχουν ουσιαστική συνεισφορά στην επιμόρφωση και εξέλιξη της εργατικής δύναμης στην Ελλάδα.

3.2.2.9 Πιστοποίηση και Επίπεδο Ειδικότητας

Οι απόφοιτοι των Σ.Α.Ε.Κ. της Δ.Υ.Π.Α., μετά από εξετάσεις πιστοποίησης, λαμβάνουν Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας Επιπέδου 5. Η επίσημη πιστοποίηση και οι απαραίτητες πληροφορίες για τη διαδικασία παρέχονται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.). Σχετικά με την πιστοποίηση ισχύει η ίδια διαδικασία που ακολουθείται και για τις Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην ΔΙ.Ε.Κ.).

3.2.2.10 Επαγγελματική Κατάρτιση Α.Ε.

Η εταιρεία "Επαγγελματική Κατάρτιση Α.Ε." ιδρύθηκε ως θυγατρική του τότε Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), που πλέον αναφέρεται ως Δ.ΥΠ.Α., σύμφωνα με το Νόμο 2956/2001 . Η εταιρεία αυτή είχε ως κύριο σκοπό την ανάληψη των αρμοδιοτήτων επαγγελματικής κατάρτισης και την υλοποίηση προγραμμάτων Εναλλασσόμενης και Συνεχιζόμενης Κατάρτισης. Βασικοί στόχοι της ήταν η σύνδεση της κατάρτισης με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας και η βελτίωση της επαγγελματικής ένταξης των καταρτιζόμενων, προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην αγορά εργασίας. Η εταιρεία αυτή προσέφερε τις υπηρεσίες της κατά το χρονικό διάστημα 2001-2008 και επόπτευε τα Ι.Ε.Κ. Ο.Α.Ε.Δ. και τα Κ.Ε.Κ. Ο.Α.Ε.Δ. .

Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) -Δ.ΥΠ.Α που έχει ιδρύσει και λειτουργεί το Υπουργείο Εργασίας , παρουσιάζονται στο παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 4:Σ.Α.Ε.Κ.-Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ι.Ε.Κ. Ο.Α.Ε.Δ.) ανά Περιφέρεια

Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. - Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ι.Ε.Κ. ΟΑΕΔ)	Πλήθος Ι.Ε.Κ.
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. - Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ι.Ε.Κ. ΟΑΕΔ)Αττικής	7
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. - Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ι.Ε.Κ. ΟΑΕΔ) Κεντρικής Μακεδονίας	4
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. - Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ι.Ε.Κ. ΟΑΕΔ)Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	5
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. - Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ι.Ε.Κ. ΟΑΕΔ)Θεσσαλίας	3

Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. - Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ι.Ε.Κ. ΟΑΕΔ)Ηπείρου	2
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. - Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ι.Ε.Κ. ΟΑΕΔ)Στερεάς Ελλάδας	2
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. - Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ι.Ε.Κ. ΟΑΕΔ) Πελοποννήσου	3
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. - Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ι.Ε.Κ. ΟΑΕΔ)Κρήτης	1
Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. - Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ι.Ε.Κ. ΟΑΕΔ)Αιγαίου	1
ΣΥΝΟΛΟ	28

3.2.3 Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού

Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού), υπό την αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού, προσφέρουν πρωτογενή επαγγελματική κατάρτιση σε αποφοίτους Δευτεροβάθμιας μη υποχρεωτικής τυπικής Εκπαίδευσης. Η κατάρτιση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο του ν. 4763/2020, το οποίο ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 περί αναλογικότητας κατά τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης επαγγελμάτων.

Οι υποψήφιοι για εισαγωγή στις Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού) μπορεί να είναι Έλληνες υπήκοοι, υπήκοοι κρατών μελών της Ε.Ε., ή υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στη χώρα. Για να φοιτήσει κάποιος θα πρέπει να ακολουθήσει τη διαδικασία του Παράλληλου Μηχανογραφικού Δελτίου για υποψηφίους που συμμετέχουν στις Πανελλαδικές Εξετάσεις, με επιπλέον θέσεις να καλύπτονται μέσω σχετικής Προκήρυξης. Η φοίτηση είναι δωρεάν και διάρκειας πέντε εξαμήνων, περιλαμβάνοντας θεωρητική και εργαστηριακή κατάρτιση καθώς και υποχρεωτική αμειβόμενη πρακτική άσκηση. Οι ειδικότητες καλύπτουν μια πληθώρα τουριστικών και ξενοδοχειακών λειτουργιών, με το διδακτικό προσωπικό να διαθέτει εκτεταμένη εκπαιδευτική και επαγγελματική εμπειρία.

Η λειτουργία τους είναι πολύ σημαντική για την τουριστική αγορά καθώς παρέχουν άριστη εκπαίδευση και κατάρτιση, ενισχύοντας την επαγγελματική αποκατάσταση των σπουδαστών μέσω άμεσης διασύνδεσης με την αγορά εργασίας.

Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού), που έχει ιδρύσει και εποπτεύει το Υπουργείο Τουρισμού, παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 5:Σ.Α.Ε.Κ. - Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού) ανά Πόλη

Ι.Ε.Κ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ / ΠΟΛΗ
Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού)Αττικής/Ανάβυσσος
Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού)Θράκης/Αλεξανδρούπολη
Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού)Ιονίων Νήσων/Κέρκυρα
Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού)Κρήτης/Ηράκλειο
Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού) Μακεδονίας/ Περαία Θεσσαλονίκης

Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού) Νοτίου Αιγαίου/Ρόδος
Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού) Πελοποννήσου/Αργός
Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού (πρώην Ι.Ε.Κ. Τουρισμού) Στερεάς Ελλάδας/Γαλαξίδι

(πηγή: <http://www.mintour.edu.gr/>)

3.2.4 Οι Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. του ΕΚΑΒ

Η Σχολή Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.) του ΕΚΑΒ (πρώην Ι.Ε.Κ. ΕΚΑΒ), υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, εστιάζει στην εκπαίδευση διασωστών – πληρωμάτων ασθενοφόρων. Προσφέρεται σύγχρονη κατάρτιση στην επείγουσα προνοσοκομειακή φροντίδα, σύμφωνα με τις τελευταίες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις. Οι απόφοιτοι της Σ.Α.Ε.Κ. ΕΚΑΒ μπορούν να απασχοληθούν σε δομές παροχής προνοσοκομειακής φροντίδας στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, το ΚΕΕΛΠΝΟ, ΜΚΟ, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ασφαλιστικοί Οργανισμοί, Ιδιωτικές Κλινικές, Υπηρεσίες Υγείας των Ενόπλων Δυνάμεων, κ.α. Τα προγράμματα διδασκαλίας διεξάγονται από έμπειρους εκπαιδευτές, σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους του ΕΚΑΒ, εξοπλίζοντας τους σπουδαστές με τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις για να μπορέσουν να έχουν μια επιτυχημένη επαγγελματική ενσωμάτωση.

Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.) του ΕΚΑΒ (πρώην Ι.Ε.Κ. ΕΚΑΒ) που έχει ιδρύσει και λειτουργεί το Υπουργείο Υγείας, παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 6: Σ.Α.Ε.Κ. ΕΚΑΒ ανά Πόλη

A/A	ΣΑΕΚ ΕΚΑΒ
1	ΣΑΕΚ ΕΚΑΒ Αθήνας
2	ΣΑΕΚ ΕΚΑΒ Θεσσαλονίκης
3	ΣΑΕΚ ΕΚΑΒ Ηράκλειο Κρήτης

3.3 Οι Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.)

Οι Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.) στην Ελλάδα αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι του εκπαιδευτικού συστήματος, προσφέροντας επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση σε ανθρώπους που επιθυμούν να αποκτήσουν τεχνικές και επαγγελματικές δεξιότητες. Οι σπουδές σε Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.) ενδείκνυνται για όσους επιθυμούν να εισέλθουν στην αγορά εργασίας με έναν πιο πρακτικό και εφαρμοσμένο τρόπο, σε αντίθεση με τα παραδοσιακά ακαδημαϊκά προγράμματα.

Οι Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.) λειτουργούν ως εκπαιδευτικοί οργανισμοί με κερδοσκοπικούς σκοπούς και υπόκεινται στον έλεγχο του Υπουργείου Παιδείας

Θρησκευμάτων και Αθλητισμού. Οι εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός τους πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας, ενώ το εκπαιδευτικό προσωπικό θα πρέπει να κατέχει τα απαραίτητα προσόντα και εμπειρία.

Τα προγράμματα σπουδών στις Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.) είναι 2,5 χρόνια (θεωρητική και πρακτική κατάρτιση) και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ειδικοτήτων, από τεχνολογικές και επιστημονικές ειδικότητες έως υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες. Η εκπαίδευση εστιάζεται στην πρακτική εφαρμογή γνώσεων με σκοπό την άμεση επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων. Μετά την αποφοίτηση, οι σπουδαστές λαμβάνουν Δίπλωμα επαγγελματικής εξειδίκευσης, συμμετέχοντας στις εξετάσεις πιστοποίησης που διοργανώνει ο ΕΟΠΠΕΠ. Το δίπλωμα αυτό ενισχύει την αγοραστική τους δύναμη στην αγορά εργασίας.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.) διαφέρουν από τα Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) *ως προς την οικονομική διαχείριση και τη δομή τους.* Η χρηματοδότησή τους εξαρτάται κυρίως από τα δίδακτρα που καταβάλλουν οι σπουδαστές, ενώ τα Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) υποστηρίζονται οικονομικά από το κράτος.

Οι εκπαιδευτικοί στόχοι και η διαδικασία αξιολόγησης των Ιδιωτικών Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.) ρυθμίζονται με βάση τις εθνικές πολιτικές για την εκπαίδευση και κατάρτιση, εξασφαλίζοντας την συνέπεια και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Οι Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) ανά γεωγραφικό διαμέρισμα της Ελλάδος παρουσιάζονται στο παρακάτω πίνακα

Πίνακας 7: Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.) ανά περιφέρεια

Γεωγραφικό Διαμέρισμα	Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.)
Αττική	35
Κρήτη	8
Πελοπόννησος	7
Κεντρική Μακεδονία	15
Θεσσαλία	5
Δυτική Ελλάδα	4
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	3
Ήπειρος	2
Νότιο Αιγαίο	2

Γεωγραφικό Διαμέρισμα	Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.)
Δωδεκάνησα	2
Ιόνια Νησιά	1

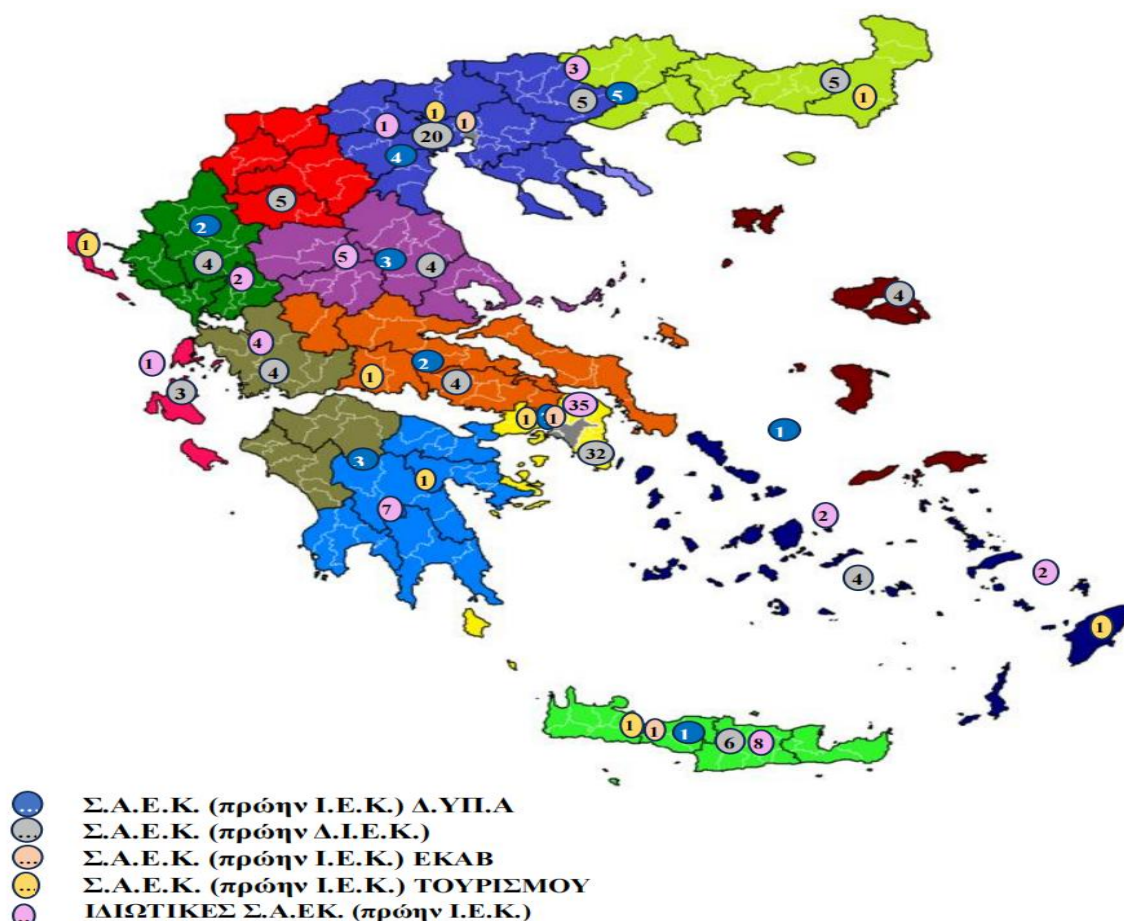
(<https://futuregeneration.gr/>)

Στις Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) οι σπουδαστές έχουν πολλά προνόμια και δυνατότητες, ενώ η *πρακτική άσκηση των σπουδαστών στις μεγαλύτερες εταιρείες της αγοράς* είναι πρωτεύον μέλημά καθώς οι Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.) έχουν συνεργασίες με εκατοντάδες επιχειρήσεις και στηρίζουν τους σπουδαστές τους ώστε να βρουν δουλειά άμεσα. Μάλιστα ορισμένα διατηρούν γραφεία Ευρέσεως Εργασίας και Εξειδικευμένους Συμβούλους Καριέρας, οι οποίοι προσφέρουν επαγγελματικές συμβουλές και καθοδήγηση για τα πρώτα επαγγελματικά βήματα.

Βοηθούν :

- 1) στη σύνταξη βιογραφικών,
- 2) ενημερώνουν για τις διαθέσιμες θέσεις που σχετίζονται με την ειδικότητά τους,
- 3) προωθούν βιογραφικά,
- 4) διοργανώνουν ημερίδες και σεμινάρια επαγγελματικής ανάπτυξης,
- 5) Ημέρες Καριέρας, ώστε οι σπουδαστές και οι απόφοιτοι να έρχονται σε επαφή με εκπροσώπους κορυφαίων εταιρειών.

(ΓΤΕΕΚΔΒΜ <https://gsvetlly.minedu.gov.gr/>)

Εικόνα 1:Χάρτης της Ελλάδος με τις Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)

3.4 Κανονισμός Λειτουργίας Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.)

Δημοσιεύθηκε σε ΦΕΚ η υπό στοιχεία 98750/Κ6/05.08.2022 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας αναφορικά με τον Κανονισμό Λειτουργίας Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.) . Επισημαίνεται ότι ο εν λόγω κανονισμός θεσπίζεται για πρώτη φορά για τα Ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.) που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας (Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.&Ν.) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και αφορά σε θέματα Εκπαιδευτικού πλαισίου, Εγγραφών – Φοίτησης, Διοικητικής Οργάνωσης των Ιδιωτικών Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.), Διασφάλισης Ποιότητας, καθώς και σε Ειδικότερα Θέματα Διοίκησης, Εκπαιδευτών και Φορέων Άσκησης Δραστηριότητας Ιδιωτικών Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.) (ΓΤΕΕΚΔΒΜ <https://gsveltly.minedu.gov.gr/>)

3.5 Ο Κανονισμός Λειτουργίας Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην (Δ.Ι.Ε.Κ.))

Η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, η οποία εποπτεύει τις Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.)), έχει καθορίσει με το έγγραφο υπ' αριθμό 5837/15/12/2021 έναν κανονισμό λειτουργίας για τα εν λόγω ιδρύματα. Σύμφωνα με τον κανονισμό, η φοίτηση στις Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Δ.Ι.Ε.Κ.) ορίζεται σε πέντε εξάμηνα, με τα εκπαιδευτικά προγράμματα να περιλαμβάνουν θεωρητικά, εργαστηριακά, και μεικτά μαθήματα. Το θεωρητικό μέρος (Θεωρητικά και Εργαστηριακά μαθήματα) της εκπαίδευσης διαρκεί 1200 ώρες, που πραγματοποιούνται σε αίθουσες διδασκαλίας και εργαστήρια.

Η πρακτική άσκηση προβλέπεται για το πέμπτο εξάμηνο με διάρκεια 960 ώρες, που διεξάγεται σε χώρους εργασίας σχετικούς με την ειδικότητα των εκπαιδευομένων. Η καθημερινή φοίτηση είναι υποχρεωτική και πραγματοποιείται κυρίως τις απογευματινές ώρες. Κάθε εξάμηνο έχει διάρκεια 15 εβδομάδες, με τις εξετάσεις να διενεργούνται δύο φορές: μία μεσοπερίοδος εξέταση (πρόοδος) κατά την 8η έως 10η εβδομάδα και οι τελικές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι φοιτητές δικαιούνται να απουσιάσουν από τα μαθήματα έως και το 15% των συνολικών ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σύμφωνα με τον οδηγό σπουδών της κάθε ειδικότητας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση των πέντε εξαμήνων, στους φοιτητές απονέμεται Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης. Για την απόκτηση Διπλώματος της ειδικότητας που σπουδάστηκε, απαιτείται η συμμετοχή στις Εξετάσεις Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης, οι οποίες διοργανώνονται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π).

3.6 Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) στο εκπαιδευτικό σύστημα

3.6.1 Ο ρόλος των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) στο εκπαιδευτικό σύστημα

Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.), αναγνωριζόμενες ως καθοριστικοί πυλώνες εντός του μεταδευτεροβάθμιου εκπαιδευτικού ιστού, επιδιώκουν να διασφαλίσουν την παροχή εξειδικευμένων επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Αποτελούν μια σημαντική πύλη προς την απασχόληση για τους νέους εκείνους που δεν μπόρεσαν να εισαχθούν στα Πανεπιστήμια ή θέλησαν να αλλάξουν κατεύθυνση επιλέγοντας κάποιο άλλο επάγγελμα ενισχύοντας την επαγγελματική τους ετοιμότητα και συμβάλλοντας στη μείωση της ανεργίας μέσα από την εξειδίκευση. Πολύ σημαντικό είναι και το γεγονός ότι δίνετε η δυνατότητα παρακολούθησης των προγραμμάτων αυτών από τον οποιοδήποτε έχει αποφοιτήσει από το Λύκειο και επιθυμεί

να σπουδάσει χωρίς να υπάρχει περιορισμός στο όριο ηλικίας και την οικονομική δυνατότητα. Μέσω της συστηματικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) αποβλέπουν στην καλλιέργεια αναγκαίων δεξιοτήτων που απαιτούνται για την επιτυχή ένταξη των νέων στο εργασιακό περιβάλλον, συμβάλλοντας έτσι στη διαμόρφωση μιας ανθεκτικότερης και πιο δυναμικής εργατικής δύναμης.

3.6.2 Στόχος - Σκοπός των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης

Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) επιδιώκουν να εκπληρώσουν διάφορους στόχους, μεταξύ των οποίων:

1. *Η Εξειδίκευση:* Παρέχουν εξειδικευμένη κατάρτιση που συνδέεται άμεσα με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, προετοιμάζοντας τους σπουδαστές για συγκεκριμένες επαγγελματικές καριέρες στους αντίστοιχους τομείς.
2. *Η Προσαρμοστικότητα:* Ανταποκρίνονται γρήγορα στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς, προσαρμόζοντας τα προγράμματα και τις ειδικότητες που προσφέρουν σύμφωνα με τις εξελίξεις και τις απαιτήσεις της εκάστοτε εποχής.
3. *Η Πρακτική Εμπειρία:* Ενθαρρύνουν την πρακτική εφαρμογή των γνώσεων μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις (πραγματικό περιβάλλον) και προγραμμάτων εργασίας που εναρμονίζονται με τη μάθηση.

3.6.3 Διαφορές μεταξύ Δημόσιων και Ιδιωτικών Σ.Α.Ε.Κ.

Οι διαφορές μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) επικεντρώνονται σε τρία βασικά στοιχεία:

1. *Η Χρηματοδότηση:* Οι δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) χρηματοδοτούνται και υποστηρίζονται από το κράτος και την ευρωπαϊκή ένωση, ενώ οι ιδιωτικές λειτουργούν με δίδακτρα και ιδιωτικές επενδύσεις.
2. *Η Προσβασιμότητα:* Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) είναι συχνά πιο προσβάσιμες σε φοιτητές από διάφορα κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα, λόγω μηδενικών διδάκτρων.
3. *Η Ευελιξία και Προσφορά Ειδικοτήτων:* Οι ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) μπορεί να προσφέρουν πιο εξειδικευμένα προγράμματα σπουδών με βάση τις τάσεις της αγοράς, όμως οι δημόσιες τείνουν να έχουν μεγαλύτερη σταθερότητα και εγγυημένη ποιότητα λόγω του κρατικού ελέγχου και των προτύπων.

3.6.4 Προγράμματα Σπουδών και Ειδικότητες

Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) προσφέρουν μια πληθώρα ειδικοτήτων και προγραμμάτων σπουδών που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα επαγγελματικών τομέων, όπως επιστήμες της πληροφορικής και της υγείας έως τη διοίκηση επιχειρήσεων, τον τουρισμό και τις τεχνικές ειδικότητες. Αυτή η ποικιλομορφία στοχεύει στην εκπλήρωση των αναγκών της αγοράς εργασίας, παρέχοντας στους σπουδαστές τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για την είσοδό τους στον επαγγελματικό κόσμο.

Τα προγράμματα που προσφέρονται είναι σχεδιασμένα με βάση τις εξειδικευμένες απαιτήσεις κάθε επαγγελματικού τομέα. Περιλαμβάνουν θεωρητική διδασκαλία, εργαστηριακές ασκήσεις και πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις και οργανισμούς. Αυτός ο συνδυασμός εξασφαλίζει ότι οι σπουδαστές αποκτούν όχι μόνο τις απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις αλλά και την πρακτική εμπειρία που απαιτείται για την επιτυχή ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας με όσο το δυνατόν περισσότερα εφόδια.

Σε σύγκριση με άλλες μορφές μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπως τα πανεπιστήμια, οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) επικεντρώνονται περισσότερο στην πρακτική κατάρτιση και λιγότερο στην ακαδημαϊκή θεωρία. Αυτή η προσέγγιση ταιριάζει καλύτερα σε άτομα που επιθυμούν να αποκτήσουν εξειδικευμένες δεξιότητες και να εισέλθουν στην αγορά εργασίας σε σύντομο χρονικό διάστημα.

3.6.5 Χρήση Εργαστηριακού Εξοπλισμού

Η αποτελεσματική εκπαίδευση προϋποθέτει την ύπαρξη ενός πλήρως εξοπλισμένου εργαστηριακού περιβάλλοντος. Οι ΣΑΕΚ (πρώην ΔΙΕΚ) δεν διαθέτουν ιδιόκτητες εργαστηριακές υποδομές, έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιούν τα εργαστήρια των Εργαστηριακών Κέντρων. Επιπλέον, ανάλογα με τις ανάγκες των προσφερόμενων ειδικοτήτων κάθε εξαμήνου, μπορούν να χρησιμοποιούν επίσης διάφορες άλλες δομές, όπως νοσοκομεία, παιδικούς σταθμούς, τράπεζες και ιδιωτικές επιχειρήσεις. (<https://gsvetlly.minedu.gov.gr/>)

Τα Εργαστηριακά Κέντρα αποτελούν αυτοτελείς εκπαιδευτικές μονάδες με δική τους διοικητική δομή, οι οποίες συνεργάζονται ενεργά τόσο με τα Ενιαία Λύκεια Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ) όσο και με τις ΣΑΕΚ (πρώην ΔΙΕΚ) της αντίστοιχης περιοχής, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 96004/Δ4/2015 (ΦΕΚ 1318 Β'). Ο διευθυντής κάθε ΣΑΕΚ (πρώην ΔΙΕΚ) έχει την ευθύνη να υπογράψει πρακτικό συνεργασίας με τον διευθυντή του Εργαστηριακού Κέντρου, είτε αυτό λειτουργεί στο ίδιο κτίριο με την ΣΑΕΚ (πρώην ΔΙΕΚ) είτε σε κοντινή τοποθεσία (Αριθμ. /Δ4/96004/01-07-

15/ Υ.Α. (Φ'1318)). Όσον αφορά το κόστος λειτουργίας των εργαστηρίων, αυτό επιβαρύνει τη ΣΑΕΚ (πρώην ΔΙΕΚ), η οποία συμμετέχει επίσης αναλογικά στα λειτουργικά έξοδα, σύμφωνα με τις ανάγκες των εργαστηριακών μαθημάτων.

Από τα δεδομένα που προκύπτουν αποκαλύπτεται ότι οι αρμοδιότητες των διευθυντών των ΣΑΕΚ (πρώην ΔΙΕΚ) όσον αφορά την εργαστηριακή εκπαίδευση είναι εξαιρετικά περιορισμένες, καθώς τα ΙΕΚ δεν διαθέτουν δικές τους εργαστηριακές υποδομές. Παρ' όλα αυτά, τους παρέχεται η δυνατότητα να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την ανεύρεση και χρήση εργαστηριακών χώρων, όπως η σύναψη συνεργασιών με Εργαστηριακά Κέντρα και άλλες δομές. Αυτή η εντυπωσιακή ευελιξία, παρόλο που φαίνεται να είναι θετική, αποδεικνύεται ότι μπορεί να μην είναι αποτελεσματική στην πράξη λόγω της απουσίας ενός νομοθετικού πλαισίου που να προσφέρει κίνητρα ή ανταποδοτικά οφέλη στους παραχωρητές των χώρων. Έτσι, η εξεύρεση και χρήση εργαστηριακών χώρων γίνεται συχνά τυχαία και επισφαλής, περιορίζοντας την επιλογή και τη λειτουργία ορισμένων ειδικοτήτων.

Οι διευθυντές των δημοσίων ΣΑΕΚ (πρώην ΙΕΚ) βρίσκονται αντιμέτωποι με σημαντικές προκλήσεις στην προσπάθειά τους να ανταποκριθούν στις άμεσες ανάγκες της αγοράς εργασίας, καθώς απαιτείται από αυτούς να πραγματοποιούν προσωπικές εκτιμήσεις που θα καθοδηγήσουν την κατεύθυνση και τον τύπο των προγραμμάτων κατάρτισης. Αυτή η διαδικασία επιδεινώνεται από τις περιοριστικές διαδικασίες πρόσληψης εκπαιδευτικού προσωπικού, οι οποίες ακολουθούν τα πρότυπα της τυπικής εκπαίδευσης και συχνά επικεντρώνονται περισσότερο στα γενικά προσόντα και κοινωνικά κριτήρια παρά στις πραγματικές ανάγκες και απαιτήσεις της εκάστοτε ειδικότητας.

Αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας είναι ο διευθυντής να υποχρεώνεται να λειτουργήσει ως διαμεσολαβητής για τις αποφάσεις που λαμβάνονται από τα κεντρικά διοικητικά όργανα, περιορίζοντας σημαντικά την αυτονομία και την ευελιξία στη διαχείριση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Είναι σαφές, λοιπόν, ότι οι διευθυντές των δημοσίων ΣΑΕΚ (πρώην ΙΕΚ) αντιμετωπίζουν ένα περίπλοκο και απαιτητικό έργο, με τις πολιτικές και διοικητικές δομές της δημόσιας, μη τυπικής, αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης να παρουσιάζουν συχνά επιπλέον εμπόδια.

3.6.6 Επαγγελματική Ενσωμάτωση και Προοπτικές Απασχόλησης

Οι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) αποτελούν έναν κρίσιμο κόμβο μεταξύ εκπαίδευσης και εργασίας, προσφέροντας στους αποφοίτους τους ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην αγορά εργασίας. Μέσω της πρακτικής άσκησης και των εταιρικών συνεργασιών, οι

σπουδαστές έχουν την ευκαιρία να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους σε πραγματικές εργασιακές συνθήκες, ενισχύοντας την επαγγελματική τους εμπειρία και βελτιώνοντας τις προοπτικές τους για απασχόληση.

Πολλές μελέτες και έρευνες έχουν δείξει ότι οι απόφοιτοι των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) έχουν συγκριτικά υψηλότερα ποσοστά επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε σχέση με αποφοίτους άλλων μορφών μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό οφείλεται στην άμεση σύνδεση των προγραμμάτων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και στην έμφαση που δίνεται στην πρακτική εκπαίδευση - κατάρτιση.

Η στενή συνεργασία των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) με επιχειρήσεις και οργανισμούς τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα αποτελεί έναν ακόμη παράγοντα που ενισχύει τις επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων. Αυτές οι συνεργασίες εξασφαλίζουν ότι το περιεχόμενο των προγραμμάτων παραμένει επίκαιρο και συναφές με τις τρέχουσες ανάγκες της αγοράς, ενώ παράλληλα προσφέρουν στους σπουδαστές ζωτικές ευκαιρίες για δικτύωση και επαγγελματική ανάπτυξη.

3.7 Εξετάσεις Πιστοποίησης

Η διαδικασία των εξετάσεων πιστοποίησης στα Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.) έχει υποστεί αρκετές αλλαγές με την πάροδο του χρόνου. Αρχικά, ο Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.) ήταν υπεύθυνος για τη διεξαγωγή των θεωρητικών και πρακτικών αξιολογήσεων, οι οποίες πραγματοποιούνταν δύο φορές τον χρόνο για δύο εβδομάδες, όπως καθορίστηκε με το Φ.Ε.Κ. 605/Β/5/10/1992.

Μετά την υλοποίηση του Νόμου 4186/2013, η ευθύνη των εξετάσεων μεταφέρθηκε στον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.). Οι υποψήφιοι πλέον απαιτείται να υποβάλλουν ηλεκτρονικά τις αιτήσεις συμμετοχής και τα αντίστοιχα τέλη εξετάσεων.

3.7.1 Διαδικασία Εξετάσεων Πιστοποίησης

Οι εξετάσεις πλέον πραγματοποιούνται τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και διακρίνονται σε θεωρητικές και πρακτικές. Οι εξεταζόμενοι αξιολογούνται ξεχωριστά για κάθε τμήμα της ειδικότητας τους, με τα θέματα των θεωρητικών εξετάσεων να κληρώνονται ηλεκτρονικά την ημέρα της διενέργειάς τους. Για την απόκτηση Διπλώματος Επαγγελματικής Κατάρτισης, οι υποψήφιοι πρέπει να επιτύχουν τόσο στο θεωρητικό όσο και στο πρακτικό μέρος των εξετάσεων. Αν επιτύχουν σε ένα μέρος, το κατοχυρώνουν και επανεξετάζονται μόνο στο μέρος στο οποίο δεν είχαν αρχική επιτυχία.

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ανακοινώνει την ύλη για τις Εξετάσεις Πιστοποίησης είκοσι ημέρες πριν από την διενέργεια τους. Για το θεωρητικό μέρος, δημοσιεύεται κατάλογος ερωτήσεων για κάθε ειδικότητα, ο οποίος καλύπτει τις απαιτούμενες θεωρητικές γνώσεις. Το πρακτικό μέρος απαιτεί την εκπλήρωση εργασιών συγκεκριμένης ύλης που ανακοινώνεται από τον ΕΣΠ.Π.Ε.Π., με διάρκεια που κυμαίνεται από δύο έως πέντε ώρες ανάλογα με την ειδικότητα.

3.7.2 Θεωρητικό Μέρος

Οι θεματολογίες για το θεωρητικό μέρος των εξετάσεων επιλέγονται από την Κ.Ε.Ε.Π.Ε.Κ. μέσω της διαδικασίας της ηλεκτρονικής κλήρωσης την ημέρα της διεξαγωγής. Ο εξεταζόμενος έχει στη διάθεσή του τρεις ώρες για να απαντήσει, μετά τη διανομή των θεμάτων. Οι επιτηρητές καλύπτουν τα προσωπικά στοιχεία των εξεταζόμενων με αδιαφανές αυτοκόλλητο προτού τα γραπτά αποσταλούν για βαθμολόγηση, ώστε να διασφαλιστεί η ανωνυμία και η αμεροληψία.

3.7.3 Πρακτικό Μέρος

Το πρακτικό μέρος διεξάγεται στους εργαστηριακούς χώρους της κάθε ειδικότητας. Οι καταρτιζόμενοι εξετάζονται προφορικά από τριμελείς επιτροπές εκπαιδευτών, με αξιολόγηση των επαγγελματικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Η αξιολόγηση στο πρακτικό μέρος δεν χρησιμοποιεί βαθμολογική κλίμακα, αλλά καταλήγει σε χαρακτηρισμό «επιτυχία» ή «αποτυχία».

Ως βαθμός για τον απολυτήριο τίτλο θεωρείτε εκείνος του θεωρητικού μέρους. Ο απολυτήριος τίτλος που παρέχουν είναι προσόν διορισμού στην εκπαιδευτική κατηγορία ΔΕ, σύμφωνα με το ΠΔ 85/2022. Αντιμετωπίζονται ως απόφοιτοι Λυκείου για να διοριστούν στο Δημόσιο.

3.7.4 Κανονιστικό Πλαίσιο και Ευελιξία

Οι εξετάσεις προγραμματίζονται να διεξάγονται το τελευταίο τρίμηνο του έτους. Ωστόσο, έχουν παρατηρηθεί σημαντικές αποκλίσεις στο πρόγραμμα, με εξετάσεις να μη διεξάγονται για ένα ή δύο έτη, ειδικά κατά τη διάρκεια κρίσεων όπως η πανδημία του COVID-19 το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020.

3.7.5 Ερευνητική Βιβλιογραφία και Αντίληψη των Καταρτιζομένων

Η ερευνητική βιβλιογραφία αποκαλύπτει σημαντικές προκλήσεις στην εκπαίδευση ενηλίκων μέσω των Δ.Ι.Ε.Κ. Μελέτες από οργανισμούς όπως το Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (2013) και η

έρευνα Ματούση, Σαρακινιώτη, και Τσαταρώνη (2014) δείχνουν ότι τα υψηλά ποσοστά αποτυχίας στις εξετάσεις πιστοποίησης που φτάνουν έως το 40% επηρεάζουν αρνητικά την προοπτική των καταρτιζομένων. Η πίεση και το άγχος που συνδέονται με τις εξετάσεις θεωρούνται αποτρεπτικοί παράγοντες για την εκπαιδευτική πορεία των σπουδαστών.

3.8 Απόφοιτοι των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)

Οι ΣΑΕΚ (πρώην ΙΕΚ) έχουν ενισχύσει τις δυνατότητες συνέχισής των σπουδών των αποφοίτων σε ανώτερα εκπαιδευτικά επίπεδα σύμφωνα με τις πρόσφατες νομοθετικές τροποποιήσεις του Ν. 5082/2024 – ΦΕΚ τεύχος Α 9/19.01.2024 .

3.9 Ισχύον Θεσμικό Πλαίσιο για τις Εξετάσεις Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης αποφοίτων Ι.Ε.Κ.

- «Σύστημα Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 2944/2014» (ΦΕΚ Β' 1098/30.04.2014).
- «Τροποποίηση της αριθμ. 2944/2014 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Σύστημα Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)» (ΦΕΚ Β' 1422/09.07.2015).
- «Τροποποίηση της αριθμ. 2944/2014 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Σύστημα Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)» (ΦΕΚ Β' 1354/13.05.2016).
- «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 2944/2014 κοινή υπουργική απόφαση «Σύστημα Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)» (ΦΕΚ Β' 1601/07.06.2016).
- «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 2944/2014 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Σύστημα Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)» (ΦΕΚ Β' 1508/03.05.2017).
- «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 2944/2014 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Σύστημα Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)». (ΦΕΚ Β' 3475/04.10.2017).

- Υπ' αριθμ. Κ1/57072/11.04.2018 «Τροποποίηση της αριθ. 2944/2014 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Σύστημα Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)» (ΦΕΚ Β' 1365/20.04.2018)
- Υπ' αριθμ. 26760/Υ1 /24.02.2020 «Τροποποίηση διατάξεων της απόφασης των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, αριθμ. 2944/2014 κοινής υπουργικής απόφασης «Σύστημα Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των Αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)», ως ισχύει.» (ΦΕΚ Β' 590/24.02.2020)

3.10 Απόφοιτοι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)

3.10.1 Πρόσβαση σε Πανεπιστήμια

Οι απόφοιτοι των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) έχουν τη δυνατότητα να εισαχθούν σε προγράμματα σπουδών ανώτερου επιπέδου μέσω ειδικών κατατακτήριων εξετάσεων ή με την αναγνώριση προηγούμενων σπουδών και εμπειρίας, εφόσον πληρούνται οι ακαδημαϊκές και κανονιστικές απαιτήσεις του εκάστοτε εκπαιδευτικού ιδρύματος. Τα προγράμματα αυτά μπορεί να είναι σχεδιασμένα για τη βαθμιαία ειδίκευση και επιστημονική εμβάθυνση στο αντικείμενο των αρχικών σπουδών ή για την εκπαίδευση σε άλλους τομείς που συνδέονται με τις αγοραίες και κοινωνικές ανάγκες. (Επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων)

3.10.2 Η Συνέχιση της Επαγγελματικής Κατάρτισης

Επιπλέον, οι απόφοιτοι Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) μπορούν να επιδιώξουν συνέχιση της κατάρτιση μέσω ειδικευμένων μεταπτυχιακών διπλωμάτων επαγγελματικής κατεύθυνσης, πιστοποιημένων σεμιναρίων, και άλλων μορφών επιμόρφωσης που προσφέρονται από τα Κέντρα Δια Βίου Μάθηση (ΚΔΒΜ) . Αυτές οι εκπαιδεύσεις επικεντρώνονται συχνά στην απόκτηση νέων τεχνικών δεξιοτήτων και στη βελτίωση των υφιστάμενων, καθιστώντας τους απόφοιτους πιο ανταγωνιστικούς στην εργασιακή αγορά.

Οι παραπάνω επιλογές σπουδών αναδεικνύουν τη σημασία της δια βίου μάθησης και της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης. Οι Σ.Α.Ε.Κ. προσφέρουν μια στέρεη βάση για την επιτυχή είσοδο των αποφοίτων τους στον επαγγελματικό κόσμο και στην ακαδημαϊκή κοινότητα, ενθαρρύνοντας την επέκταση της γνώσης και την επιδίωξη εξειδίκευσης και περαιτέρω εκπαίδευσης. (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.)

3.11 Το εκπαιδευτικό προσωπικό των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)

Το εκπαιδευτικό προσωπικό των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.), πρώην Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙ.Ε.Κ.), αποτελείται από δύο κύριες κατηγορίες: τους ωρομίσθιους και τους μόνιμους εκπαιδευτικούς. Η δομή και ο ρόλος τους στο εκπαιδευτικό σύστημα αντανακλά τις πολιτικές και τις ανάγκες της σύγχρονης επαγγελματικής εκπαίδευσης, συνδυάζοντας θεωρητική διδασκαλία και εργαστηριακή εξάσκηση.

Οι ωρομίσθιοι εκπαιδευτικοί αναλαμβάνουν τη διδασκαλία με βάση τις ώρες εργασίας που πραγματοποιούν. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει επαγγελματίες και ειδικούς από διάφορους τομείς που φέρουν πρακτική εμπειρία και εξειδίκευση, και η προσέλκυσή τους στην εκπαίδευση επιτρέπει την άμεση μετάδοση της γνώσης και των εφαρμοσμένων δεξιοτήτων στους σπουδαστές. Η αμοιβή τους καθορίζεται ανάλογα με τις ώρες διδασκαλίας και συνήθως προσδιορίζεται από το κανονιστικό πλαίσιο της κάθε εκπαιδευτικής περιόδου.

Οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί αποτελούν τον πυρήνα του διδακτικού προσωπικού στις Σ.Α.Ε.Κ. και είναι αφοσιωμένοι στη μακροχρόνια ανάπτυξη του προγράμματος και των μαθητών. Η σταθερότητα που προσφέρουν μέσω της μόνιμης θέσης τους επιτρέπει τη συνέχεια και τη βαθμιαία βελτίωση των προγραμμάτων σπουδών. Οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί συχνά εμπλέκονται στη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού περιεχομένου και στην αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, ενισχύοντας την ποιότητα και τη συνοχή της εκπαίδευσης.

Η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των μόνιμων και των ωρομίσθιων εκπαιδευτικών είναι καίρια για την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων των Σ.Α.Ε.Κ., καθώς και για την ολοκληρωμένη κατάρτιση και επαγγελματική ενσωμάτωση των σπουδαστών στον εργασιακό βίο.

3.12 Ευρωπαϊκά προγράμματα

3.12.1 Το πρόγραμμα Erasmus+

Το Erasmus+ είναι ένα σημαντικό πρόγραμμα της ΕΕ που επιδιώκει να βελτιώσει την ποιότητα της εκπαίδευσης, να προωθήσει την κοινωνική ένταξη, και να ενισχύσει την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των νέων σε όλη την Ευρώπη. Αποτελεί το ευρωπαϊκό πρόγραμμα που ενισχύει την εκπαίδευση, την κατάρτιση των νέων και τον αθλητισμό σε όλη την Ευρώπη. Με προϋπολογισμό περίπου 26,2 δισεκατομμύρια ευρώ για

την περίοδο 2021-2027, το πρόγραμμα διαθέτει σχεδόν διπλάσια χρηματοδότηση σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο (2014-2020).

Μελέτες δείχνουν ότι η συμμετοχή των φοιτητών στο Erasmus+ τους βοηθάει να αποκτήσουν βελτιωμένες δεξιότητες, καλύτερη κατανόηση των πολυπολιτισμικών προοπτικών και μεγαλύτερη επαγγελματική ετοιμότητα (Souto-Otero et al., 2019).

3.12.1.1 Οφέλη του προγράμματος Erasmus+

Το πρόγραμμα συνεισφέρει στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ, ιδιαίτερα στους στόχους για ποιοτική εκπαίδευση και ισότητα των φύλων. Επίσης έχει θετική επίδραση στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών/ εκπαιδευτών, βελτιώνοντας την ποιότητα της διδασκαλίας και την οργανωτική ατμόσφαιρα στα εκπαιδευτικά ιδρύματα (Daniel Salcedo-López, Mercedes Cuevas-López, 2021). Ακόμα το πρόγραμμα αποτελεί έναν ισχυρό μοχλό για την ανάπτυξη και ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης, της κοινωνικής ένταξης και της διαπολιτισμικής κατανόησης μέσω της αυξημένης κινητικότητας των νέων στην Ευρώπη. Εστιάζει έντονα στην κοινωνική ένταξη, στην προώθηση των πράσινων και ψηφιακών μεταβάσεων, και στην ενθάρρυνση της νεολαίας να συμμετέχει ενεργά στη δημοκρατία.

Προάγει δραστηριότητες που εντάσσονται στον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης, το σχέδιο δράσης για τη ψηφιακή εκπαίδευση και το ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων. Επιπλέον, στηρίζει τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, εφαρμόζει τη στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία για την περίοδο 2019-2027 και προωθεί την ευρωπαϊκή προοπτική στον αθλητισμό.

Επίσης είναι ένα από τα πιο δημοφιλή έργα ανταλλαγής φοιτητών, ιδιαίτερα μεταξύ των φοιτητών των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Ωστόσο, υπάρχει περιορισμένη έρευνα σχετικά με την επιρροή της στην επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη των συμμετεχόντων.

Μια μελέτη για το πρόγραμμα ERASMUS πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου περιείχε ερωτήσεις κλειστού και ανοιχτού τύπου. Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε σε 269 πρώην συμμετέχοντες στο πρόγραμμα από το Πανεπιστήμιο Ιατρικών Επιστημών του Πόζναν, με σκοπό τη συλλογή ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων. Η μελέτη αποσκοπούσε στη διερεύνηση των εμπειριών και του αντίκτυπου του προγράμματος σε διάφορους τομείς της προσωπικής και επαγγελματικής ζωής των φοιτητών ιατρικής. Το ποσοστό ανταπόκρισης ήταν 41%.

Η απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων ξένων γλωσσών ήταν το πιο συχνά αναφερόμενο όφελος του προγράμματος (94%), ακολουθούμενη από την αλλαγή

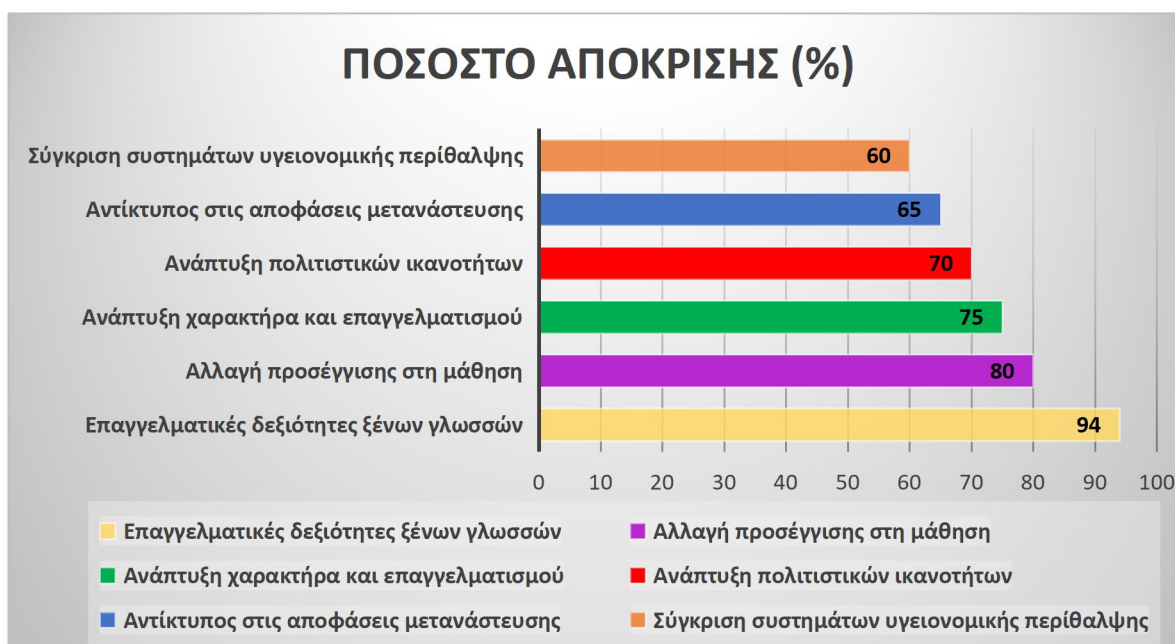
προσέγγισης στη μάθηση μέσω της έκθεσης σε καινοτόμες διδακτικές τεχνικές, την ανάπτυξη χαρακτήρα, επαγγελματισμού και πολιτιστικών ικανοτήτων, τον αντίκτυπο στις αποφάσεις μετανάστευσης των φοιτητών, καθώς και την ευκαιρία σύγκρισης συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και εκπαίδευσης μεταξύ των χωρών.

Επιπλέον, το 57% των ερωτηθέντων ανέφερε ότι το πρόγραμμα ERASMUS επηρέασε τα επαγγελματικά τους σχέδια, ενώ λίγοι σημείωσαν ότι επηρέασε την επιλογή της ειδικότητάς τους. Το 28% των ερωτηθέντων έχουν εργαστεί στο εξωτερικό στην υγειονομική περίθαλψη ή την έρευνα μετά την αποφοίτησή τους. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα ERASMUS αποδείχθηκε μοναδική ευκαιρία για επαγγελματική και προσωπική εξέλιξη. (P. Żebryk, P. Przymuszała, J. Nowak, Magdalena Cerbin-Koczorowska, Ryszard Marciniak, H. Cameron).

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα οφέλη που δέχτηκαν οι φοιτητές από το πρόγραμμα. Κάθε όφελος αντικατοπτρίζει μια διαφορετική πτυχή της εμπειρίας των φοιτητών με το πρόγραμμα ERASMUS και το πώς αυτή επηρέασε την επαγγελματική και προσωπική τους ανάπτυξη.

Πίνακας 8: Τα οφέλη - ποσοστό απόκρισης από το πρόγραμμα ERASMUS

ΟΦΕΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΚΡΙΣΗΣ (%)
Επαγγελματικές δεξιότητες ξένων γλωσσών	94
Αλλαγή προσέγγισης στη μάθηση	80
Ανάπτυξη χαρακτήρα και επαγγελματισμού	75
Ανάπτυξη πολιτιστικών ικανοτήτων	70
Αντίκτυπος στις αποφάσεις μετανάστευσης	65
Σύγκριση συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης	60

Γράφημα 1: Τα οφέλη - ποσοστό απόκρισης από το πρόγραμμα ERASMUS

3.12.1.2 Διαδικασία συμμετοχής στο πρόγραμμα Erasmus+

Το Erasmus+ ένα πολύ ευρύ πρόγραμμα που καλύπτει ποικιλία δραστηριοτήτων. Η δυνατότητα συμμετοχής σας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από δύο παράγοντες:

1. εάν υποβάλλετε αίτηση για λογαριασμό σας ή εξ ονόματος κάποιου οργανισμού
2. σε ποια χώρα είστε εγκατεστημένος/η εσείς ή ο οργανισμός σας

(<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/el/about-erasmus/how-to-take-part>)

Η διαδικασία συμμετοχής των σπουδαστών των ΣΑΕΚ (πρώην ΙΕΚ) στο πρόγραμμα Erasmus+ για την περίοδο μάθησης ή πρακτικής άσκησης στο εξωτερικό περιλαμβάνει τα ακόλουθα βασικά βήματα:

- *Ενημέρωση και Επιλογή:* Οι σπουδαστές πρέπει πρώτα να ενημερωθούν για τις δυνατότητες που προσφέρει το πρόγραμμα Erasmus+ μέσα από το ίδρυμά τους. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ενημερωτικές ημερίδες ή συναντήσεις με τον υπεύθυνο Erasmus+ του ιδρύματος.
- *Υποβολή Αίτησης:* Οι ενδιαφερόμενοι σπουδαστές υποβάλλουν αίτηση σύμφωνα με τις οδηγίες του ιδρύματός τους. Η αίτηση συνήθως περιλαμβάνει τη συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου και την υποβολή συγκεκριμένων δικαιολογητικών, όπως βιογραφικό σημείωμα και επιστολή κινητικότητας.
- *Επιλογή και Έγκριση:* Τα αιτήματα αξιολογούνται βάσει των ακαδημαϊκών επιδόσεων των υποψηφίων, των γλωσσικών δεξιοτήτων και άλλων κριτηρίων που ορίζει το ίδρυμα. Οι επιτυχόντες ενημερώνονται για την έγκριση της συμμετοχής τους.

- *Προετοιμασία:* Οι επιλεγέντες σπουδαστές προετοιμάζονται για τη μετάβασή τους στο εξωτερικό. Αυτό περιλαμβάνει λεπτομερή σχεδιασμό της διαμονής, της μεταφοράς, της ασφάλισης υγείας και άλλων λεπτομερειών. Επίσης, πρέπει να συμπληρώσουν το Συμφωνητικό Μάθησης, όπου καθορίζονται τα μαθήματα ή οι δραστηριότητες που θα ακολουθήσουν.
- *Διεξαγωγή της Κινητικότητας:* Οι σπουδαστές μεταβαίνουν στο εξωτερικό και ακολουθούν το πρόγραμμα μάθησης ή πρακτικής άσκησης που έχει οριστεί.
- *Επιστροφή και Αξιολόγηση:* Μετά την ολοκλήρωση της κινητικότητας, οι σπουδαστές επιστρέφουν και υποβάλλουν έναν απολογισμό της εμπειρίας τους. Αυτό περιλαμβάνει την υποβολή αναφοράς και τη συμμετοχή σε συνεντεύξεις ή άλλες διαδικασίες αξιολόγησης που έχει ορίσει το ίδρυμα. (<https://erasmus-plus.ec.europa.eu>)

3.12.1.3 Κύριες Δράσεις του Προγράμματος Erasmus+ στις ΣΔΕΚ (πρώην Ι.Ε.Κ.):

1. Κινητικότητα για Μάθηση

Χρηματοδοτεί δραστηριότητες που επιτρέπουν σε φοιτητές, εκπαιδευτικούς, και άλλο προσωπικό να σπουδάσουν, να εκπαιδευτούν, να εργαστούν ή να είναι εθελοντές στο εξωτερικό. Αυτές οι εμπειρίες συμβάλλουν στην απόκτηση νέων δεξιοτήτων, στην προσωπική ανάπτυξη και στη βελτίωση της απασχολησιμότητας των ατόμων.

2. Συνεργασία για Καινοτομία και Ανταλλαγή Καλών Πρακτικών

Προωθεί τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, επιχειρήσεων και οργανισμών. Στόχος είναι η ανάπτυξη καινοτόμων προγραμμάτων και η ανταλλαγή πρακτικών που μπορούν να ενισχύσουν την ποιότητα και την αποδοτικότητα της εκ του πρόγραμμα Erasmus+ στις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΣΔΕΚ), πρώην ΙΕΚ. Στην Ελλάδα αποτελεί μια σημαντική ευκαιρία για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη διεθνή εμπειρία των μαθητών και του προσωπικού μέσω της μάθησης και της κινητικότητας. Το πρόγραμμα αυτό ενθαρρύνει τις διεθνείς κινητικότητες και συνεργασίες μεταξύ εκπαιδευτικών φορέων και επιχειρήσεων, προσφέροντας ευκαιρίες για σπουδές, κατάρτιση ή εργασία στο εξωτερικό (<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/el/about-erasmus/what-is-erasmus>).

3. Υποστήριξη για Πολιτική Μεταρρύθμιση

Προωθεί τις πολιτικές μεταρρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, καθώς το πρόγραμμα Erasmus+ στις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής

Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΣΑΕΚ), πρώην ΙΕΚ, εντάσσεται στην ευρύτερη πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενίσχυση της δια βίου μάθησης και της διαπολιτισμικής κατανόησης μέσω της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού (<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/el/about-erasmus/what-is-erasmus>).

3.12.1.4 Σημασία του Erasmus+ για τις ΣΑΕΚ (πρώην Ι.Ε.Κ.)

Το πρόγραμμα Erasmus+ στις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΣΑΕΚ), πρώην ΙΕΚ, συμβάλλει σημαντικά στην ποιότητα και τη διεύρυνση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης μέσω διεθνών και διακρατικών ανταλλαγών και συνεργασιών. *Μέσα από τις τρεις κύριες δράσεις του, το πρόγραμμα προωθεί την κινητικότητα φοιτητών και εκπαιδευτικών, την καινοτομία μέσω συνεργατικών έργων και την υποστήριξη πολιτικών μεταρρυθμίσεων στον τομέα της εκπαίδευσης.*

3.12.1.5 Στο πρόγραμμα Erasmus+ συμμετέχουν 2 κατηγορίες χωρών.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι τρίτες χώρες που είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα. Οι χώρες αυτές μπορούν να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις δράσεις του προγράμματος Erasmus+. Σε αυτές περιλαμβάνονται όλες οι χώρες της ΕΕ, τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ), οι υποψήφιες χώρες της ΕΕ και άλλες, όπως επίσης και οι τρίτες χώρες που δεν είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα.

Οι χώρες αυτές μπορούν να συμμετέχουν σε ορισμένες δράσεις του Erasmus+. Υπάρχουν πολλές από αυτές σε ολόκληρο τον κόσμο. Αποκαλούνταν στο παρελθόν ως χώρες εταίροι.

Επιλέξιμες χώρες

Τα κράτη μέλη της ΕΕ συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις δράσεις του προγράμματος Erasmus+.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 19 του κανονισμού Erasmus+, στο πρόγραμμα είναι συνδεδεμένες οι ακόλουθες τρίτες χώρες:

- μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ): Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν·
- προσχωρούσες χώρες, υποψήφιες χώρες και δυνάμει υποψήφιες χώρες: Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Δημοκρατία της Τουρκίας και Δημοκρατία της Σερβίας.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι προαναφερθείσες τρίτες χώρες που είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα θα καλούνται στο εξής «κράτη μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα».

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού, νομικές οντότητες από τρίτες χώρες μη συνδεδεμένες με το πρόγραμμα μπορούν να είναι επιλέξιμες σε δράσεις του Erasmus+ σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και προς το συμφέρον της Ένωσης (στο εξής: τρίτες χώρες που δεν είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα).

Κράτη μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα

Οι ακόλουθες χώρες μπορούν να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις δράσεις του προγράμματος Erasmus+:

Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ)

Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχία, Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία, Σουηδία

Τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα

Βόρεια Μακεδονία, Σερβία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία, Τουρκία

Τρίτες χώρες που δεν είναι συνδεδεμένες με το Πρόγραμμα

Οι ακόλουθες χώρες μπορούν να συμμετέχουν σε ορισμένες δράσεις του προγράμματος, βάσει ειδικών κριτηρίων ή προϋποθέσεων. Η χρηματοδότηση θα κατανεμηθεί σε οργανισμούς εγκατεστημένους στο έδαφος των χωρών όπως αναγνωρίζεται από το διεθνές δίκαιο. Για τη χρηματοδότηση πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τυχόν ισχύοντες περιορισμοί στην εξωτερική βοήθεια της ΕΕ τους οποίους επιβάλλει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Οι αιτήσεις πρέπει να συμμορφώνονται με τις αξίες της ΕΕ περί σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, σύμφωνα με το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι ακόλουθες τρίτες χώρες που δεν είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα ομαδοποιούνται σύμφωνα με τους μηχανισμούς εξωτερικής δράσης της ΕΕ, και συγκεκριμένα τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας.

Δυτικά Βαλκάνια

Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Κόσοβο, Μαυροβούνιο

Ανατολική Γειτονία

Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Γεωργία, Λευκορωσία, Μολδαβία, Έδαφος της Ουκρανίας όπως αναγνωρίζεται από το διεθνές δίκαιο.

3.11.2 Το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα «The European Professional Certificate for Practitioners in Inclusive, Digital and Green Work-Based Learning» στην Ελλάδα.

Το πρόγραμμα «The European Professional Certificate for Practitioners in Inclusive, Digital and Green Work-Based Learning» αποτελεί μια πρωτοβουλία που εντάσσεται στην ευρύτερη προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση της πράσινης μετάβασης και της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. *Το πρόγραμμα αυτό στοχεύει στην κατάρτιση επαγγελματιών οι οποίοι θα διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες για να υποστηρίξουν την ένταξη πράσινων, ψηφιακών και πρακτικών ενσωμάτωσης στο εργασιακό τους περιβάλλον και διαδικασία.*

Το πιστοποιητικό στοχεύει στην ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών, προκειμένου να κατανοούν και να υλοποιούν πρακτικές που συμβάλλουν στην επίτευξη μιας πιο δίκαιης και βιώσιμης κοινωνίας. Το πρόγραμμα αναγνωρίζει τη σημασία της προσαρμογής των εκπαιδευτικών μεθόδων και των περιεχομένων στις ανάγκες της πράσινης οικονομίας και των νέων τεχνολογιών, αποτελεί μια σημαντική πρωτοβουλία που εστιάζει στην ανάπτυξη και αναγνώριση των δεξιοτήτων για περιληπτική, ψηφιακή και πράσινη εκπαίδευση βασισμένη στην εργασία. Αυτό το πιστοποιητικό σχεδιάζεται για εκπαιδευτικούς, ενισχύοντας τις ικανότητές τους να υλοποιούν και να διαχειρίζονται εκπαιδευτικά προγράμματα που συμβάλλουν σε μια πιο δίκαιη και βιώσιμη κοινωνία. (European Training Foundation, CEDEFOP)

Το πιστοποιητικό καλύπτει τρεις κύριους τομείς:

- 1) *Περιληπτική Εκπαίδευση:* Προωθεί μεθόδους που ενσωματώνουν όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτως προκλήσεων ή αναγκών, εξασφαλίζοντας πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση.
- 2) *Ψηφιακή Εκπαίδευση:* Ενθαρρύνει τη χρήση καινοτόμων τεχνολογιών και ψηφιακών εργαλείων για τη βελτίωση της μάθησης και της διδασκαλίας.
- 3) *Πράσινη Εκπαίδευση:* Στοχεύει στην ενσωμάτωση των αρχών της βιωσιμότητας και της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης στα εκπαιδευτικά προγράμματα, προάγοντας την οικολογική συνείδηση και την ενεργή συμμετοχή των μαθητών στην πράσινη μετάβαση.

Ακόμα το πιστοποιητικό αυτό αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση της δια βίου μάθησης. Το πρόγραμμα «The European Professional Certificate for Practitioners in Inclusive, Digital and Green Work-Based Learning» αποτελεί μία ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την πιστοποίηση επαγγελματιών που εφαρμόζουν ένταξη, ψηφιακή τεχνολογία και πράσινες πρακτικές στη βάση της εργασίας. Το πιστοποιητικό επιδιώκει να ενισχύσει τις δεξιότητες των επαγγελματιών με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την προώθηση της δια βίου μάθησης με έμφαση στη βιωσιμότητα και την ψηφιακή μετάβαση.

Αυτή η πρωτοβουλία ανταποκρίνεται στην αυξανόμενη ανάγκη για μια πιο περιληπτική και βιώσιμη προσέγγιση στην εκπαίδευση και κατάρτιση, αναγνωρίζοντας τις προκλήσεις του ψηφιακού και του πράσινου μετασχηματισμού. Επιπλέον, στοχεύει στην *ενίσχυση των ικανοτήτων των ατόμων για προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας, ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων που είναι σημαντικές για τις πράσινες και ψηφιακές οικονομίες*. (European Training Foundation, CEDEFOP)

3.12 Ενίσχυση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση: Ρόλος και Πρωτοβουλίες του Ευρωπαϊκού Δικτύου EQAVET

Ο σκοπός του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τη Διασφάλιση Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET) ενσαρκώνεται στην εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τη Διασφάλιση Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQARF). Η ανάγκη για την αναθεώρηση και ενημέρωση του πλαισίου αυτού αποτυπώνεται στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020/C 417/01 της 24ης Νοεμβρίου 2020, η οποία εστιάζει στην ενίσχυση της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ανθεκτικότητας μέσα από την εκπαίδευση και κατάρτιση (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2020).

Η συγκεκριμένη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενισχυμένη ιδιαίτερα από το Παράρτημα II "The EQAVET Framework", προβλέπει την εφαρμογή ενός εκτενούς συνόλου κριτηρίων και δεικτών. Αυτοί οι δείκτες έχουν ως σκοπό να καθοδηγούν τα κράτη μέλη της Ε.Ε. στην αποτελεσματική υλοποίηση του Πλαισίου Διασφάλισης Ποιότητας EQAVET. Οι εν λόγω δείκτες ακολουθούν μια δομή που αντικατοπτρίζει τις διάφορες φάσεις του Κύκλου Ποιότητας, οι οποίες περιλαμβάνουν τον «Σχεδιασμό», την «Υλοποίηση», την «Αξιολόγηση» και την «Αναθεώρηση» (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2020).

Η Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020/C 417/01 της 24ης Νοεμβρίου 2020 περιγράφει λεπτομερώς τα μέτρα και τις διαδικασίες για τη διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Επιπλέον, ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΟΠΠΕΠ) δρα ως το Εθνικό Σημείο Αναφοράς για το Δίκτυο EQAVET στην Ελλάδα, συμμετέχοντας ενεργά στην οργάνωση δράσεων τόσο εντός της χώρας όσο και στο εξωτερικό. Η ρόλος του ΕΟΠΠΕΠ είναι κρίσιμη για την εφαρμογή των οδηγιών EQAVET και την ενίσχυση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μέσω της άμεσης χρηματοδότησης από το Δίκτυο (ΕΟΠΠΕΠ).

Ο βασικός σκοπός του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τη Διασφάλιση Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET) είναι η ενίσχυση της ποιότητας στα ευρωπαϊκά συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσω της διασφάλισης συνεργασίας και ανταλλαγής απόψεων ανάμεσα στα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Συγκεκριμένα, το δίκτυο EQAVET επικεντρώνεται στα εξής θεματικά πεδία:

Υποστήριξη της Υλοποίησης της Σύστασης του Συμβουλίου της ΕΕ του 2020: Αυτό συμβάλλει στην προώθηση της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης και ανθεκτικότητας μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2020).

Εφαρμογή του Κύκλου Ποιότητας: Ο κύκλος ποιότητας αποτελείται από τις φάσεις "Σχεδιασμός - Υλοποίηση – Αξιολόγηση - Αναθεώρηση" και εφαρμόζεται σε διαφορετικά μαθησιακά περιβάλλοντα όπως πάροχοι ΕΕΚ, μαθητεία, καθώς και σε μη τυπική και άτυπη μάθηση, σε πολλαπλές μορφές παροχής κατάρτισης (EQAVET, 2020).

Προώθηση της Διασύνδεσης με Ευρωπαϊκά Εργαλεία: Αυτό συμβάλλει στην ενίσχυση της διαφάνειας των προσόντων, της κινητικότητας και της διά βίου συμβουλευτικής μέσω της συνεργασίας με άλλα ευρωπαϊκά εργαλεία όπως το EQF, EUROPASS και EUROGUIDANCE (European Commission, 2020).

3.13 Διασταυρώνοντας Πολιτισμούς της Εκπαίδευσης: Συγκριτική Ανάλυση των Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης σε Ελλάδα, Φινλανδία, Σουηδία και Ισπανία

Η επαγγελματική κατάρτιση αποτελεί έναν κρίσιμο τομέα της εκπαίδευσης που εξυπηρετεί τη διασύνδεση μεταξύ της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας,

προσφέροντας στους σπουδαστές τις αναγκαίες δεξιότητες για την άμεση επαγγελματική τους ενσωμάτωση. Στην Ελλάδα, οι ΣΑΕΚ (πρώην ΙΕΚ) έχουν επικεντρωθεί στην παροχή αυτών των δεξιοτήτων μέσω προγραμμάτων διάρκειας 2,5 χρόνων που συνδυάζουν θεωρητική εκπαίδευση με πρακτική εφαρμογή στον χώρο εργασίας (Υπουργείο Παιδείας Θρησκευμάτων και αθλητισμού, 2021).

Σε αντίθεση, η Φινλανδία και η Σουηδία διαθέτουν πιο εκτεταμένα συστήματα επαγγελματικής κατάρτισης, τα οποία περιλαμβάνουν τριετή προγράμματα με στενή συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και του επιχειρηματικού κόσμου, παρέχοντας ένα ευρύ φάσμα επιλογών εξειδίκευσης και προαγωγής στην αγορά εργασίας (Cedefop, 2020). Στη Σουηδία, η επικέντρωση στην πρακτική άσκηση και η στενή συνεργασία με τις τοπικές επιχειρήσεις είναι βασικά στοιχεία της εκπαιδευτικής προσέγγισης, που επιτρέπει την άμεση ενσωμάτωση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας

Από την άλλη πλευρά, η Ισπανία προσφέρει τα προγράμματα Formación Profesional (FP), τα οποία χωρίζονται σε τρία επίπεδα (βασικό, μέσο και ανώτερο) και επικεντρώνονται στην εξειδίκευση συγκεκριμένων τομέων εργασίας. Αυτά τα προγράμματα διακρίνονται για την ικανότητά τους να προσαρμόζονται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας, καθώς και για την παροχή ευελιξίας στην εκπαιδευτική διαδρομή των σπουδαστών (Ministerio de Educación y Formación Profesional, 2021).

Κάθε χώρα εφαρμόζει διαφορετικές προσεγγίσεις στην επαγγελματική κατάρτιση, ανταποκρινόμενη στις τοπικές εκπαιδευτικές ανάγκες και οικονομικές προκλήσεις. Η συνεχής προσαρμογή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και η στενή συνεργασία με τον επιχειρηματικό κόσμο αποτελούν βασικά στοιχεία για την επιτυχία αυτών των προγραμμάτων.

3.14 Η Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα: Σύγχρονη Πραγματικότητα και Προοπτικές

Η προτίμηση της ελληνικής οικογένειας και, κατ' επέκταση, της κοινωνίας για τη γενική και πανεπιστημιακή εκπαίδευση έχει ως αποτέλεσμα τη μειωμένη ζήτηση για επαγγελματική εκπαίδευση, σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Συχνά, η επαγγελματική εκπαίδευση αντιμετωπίζεται ως επιλογή για μαθητές με χαμηλότερες επιδόσεις, γεγονός που οδηγεί σε στιγματισμό των αντίστοιχων σχολών και μείωση του επιπέδου ποιότητάς τους (Hanushek et al., 2008; Ιωαννίδου & Σταύρου, 2013). Παρόλο που το 41% των νέων ηλικίας 25 έως 34 ετών στην Ελλάδα έχει ανώτατη εκπαίδευση, η

χώρα αντιμετωπίζει υψηλά ποσοστά ανεργίας μεταξύ των νέων με πανεπιστημιακή εκπαίδευση (ΑΔΠ, 2018).

Επαγγελματική Εκπαίδευση – Μαθητεία

Η μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελλάδα αντιμετωπίζει προκλήσεις και ευκαιρίες μέσα από δυναμικές αλλαγές στο περιεχόμενο και τη δομή των προγραμμάτων. Στις Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) προσφέρουν διάφορες ειδικότητες που εναρμονίζονται με τις ανάγκες της αγοράς, επιτρέποντας συχνές ενημερώσεις των προγραμμάτων σπουδών. Η συνεχής ανανέωση των προσφερόμενων ειδικοτήτων καταδεικνύει μια προσπάθεια να διασφαλιστεί η επαγγελματική εφαρμογή και η επαγγελματική ενσωμάτωση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας (CEDEFOP, 2014). Παράλληλα, τα προγράμματα μαθητείας αντικατοπτρίζουν μια τάση προς την πρακτική εκπαίδευση, όπου οι σπουδαστές αποκτούν πραγματική εμπειρία στον τομέα εργασίας.

Προτάσεις για Μελλοντική Ανάπτυξη

Μάλιστα, σύμφωνα με τα Πρακτικά του 2^{ου} Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Ελλάδα-Ευρώπη 2020: Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα, Νέες Τεχνολογίες, Καινοτομία και Οικονομία», Λαμία 28-30 Σεπτεμβρίου 2018. Ζήκος, Ν. (2018), για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα, προτάθηκε η ενσωμάτωση σύγχρονων τεχνολογιών στη διδασκαλία και η ανάπτυξη προγραμμάτων που ανταποκρίνονται δυναμικά στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Τέλος, η δημιουργία ειδικοτήτων που συνδέονται με τις κύριες οικονομικές δραστηριότητες της χώρας, όπως η ναυτιλία και ο τουρισμός, οι οποίες θα μπορούσαν να βελτιώσουν σε μεγάλο βαθμό την απασχόληση των αποφοίτων.

3.15 Το σχολικό έτος 2019-2020 στα Ι.Ε.Κ.

Χειμερινό Εξάμηνο 2019-2020

Το χειμερινό εξάμηνο 2019-2020 στα Ι.Ε.Κ. ξεκίνησε κανονικά, με τους φοιτητές να παρακολουθούν τα μαθήματά τους δια ζώσης και να συμμετέχουν στις πρακτικές τους ασκήσεις.

Εαρινό Εξάμηνο 2019-2020

Το εαρινό εξάμηνο 2019-2020 στα Ι.Ε.Κ. ξεκίνησε όπως κάθε άλλο εξάμηνο, με τους φοιτητές να παρακολουθούν τα μαθήματά τους δια ζώσης και να συμμετέχουν στις

πρακτικές τους ασκήσεις. Ωστόσο, η εμφάνιση της πανδημίας COVID-19 έφερε δραστικές αλλαγές στη ροή της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Στις 11 Μαρτίου 2020, η ελληνική κυβέρνηση ανακοίνωσε την εφαρμογή καραντίνας σε όλη τη χώρα ως μέτρο πρόληψης της εξάπλωσης του ιού. Αυτή η απόφαση επηρέασε άμεσα όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των ΙΕΚ, τα οποία υποχρεώθηκαν να αναστείλουν τη δια ζώσης λειτουργία τους.

Σε εκείνο το εξάμηνο έγιναν σημαντικές αλλαγές και προσαρμογές όπως:

Αναστολή Δραστηριοτήτων: Όλες οι δια ζώσης εκπαιδευτικές δραστηριότητες σταμάτησαν αμέσως μετά την ανακοίνωση της καραντίνας.

Μετάβαση σε Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Για να συνεχιστούν τα μαθήματα, τα ΙΕΚ υιοθέτησαν μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Ηλεκτρονικές πλατφόρμες και εργαλεία τηλεεκπαίδευσης χρησιμοποιήθηκαν ευρέως, επιτρέποντας στους σπουδαστές να συνεχίσουν τα μαθήματά τους από το σπίτι. Ανέβαζαν το υλικό μαθημάτων στην πλατφόρμα του Ι.Ε.Κ. και καλούνταν να εκπονήσουν εργασίες σε κάθε μάθημα αντί για εξετάσεις για να μπορέσουν να προαχθούν στο επόμενο εξάμηνο ή αν ήταν στο τελευταίο να συνεχίσουν στην πρακτική άσκηση.

Αναβολή Πρακτικής Άσκησης: Η πρακτική άσκηση, που αποτελούσε ουσιαστικό μέρος της κατάρτισης στα ΙΕΚ, αναβλήθηκαν προσωρινά μέχρι να είναι ασφαλές να πραγματοποιηθούν ξανά.

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Το εαρινό εξάμηνο 2019-2020 ήταν μια περίοδος πρωτοφανών προκλήσεων για τα ΙΕΚ και τους σπουδαστές τους. Παρά τα πλεονεκτήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, υπήρχαν επίσης σημαντικά μειονεκτήματα που επηρέασαν την εκπαιδευτική εμπειρία. Η μετάβαση από τη δια ζώσης εκπαίδευση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και οι αναγκαίες προσαρμογές των πρακτικών και των εξετάσεων υπήρξαν καθοριστικές για τη συνέχιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε μια περίοδο αβεβαιότητας και κινδύνου λόγω της πανδημίας.

Πλεονεκτήματα της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

Ασφάλεια: Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση επέτρεψε στους φοιτητές και τους εκπαιδευτικούς να παραμείνουν ασφαλείς, μειώνοντας τον κίνδυνο εξάπλωσης του COVID-19.

Ευελιξία: Οι φοιτητές μπορούσαν να παρακολουθούν τα μαθήματα από το σπίτι, εξοικονομώντας χρόνο και κόστος μετακίνησης.

Πρόσβαση σε Ψηφιακά Υλικά: Η χρήση ηλεκτρονικών πλατφορμών διευκόλυνε την πρόσβαση σε ψηφιακά εκπαιδευτικά υλικά, προσφέροντας μια ευρεία γκάμα πόρων.

Ανάπτυξη Ψηφιακών Δεξιοτήτων: Οι φοιτητές και οι εκπαιδευτικοί ανέπτυξαν σημαντικές ψηφιακές δεξιότητες, οι οποίες είναι πολύτιμες στην αγορά εργασίας.

Μειονεκτήματα της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

Έλλειψη Άμεσης Επαφής: Η απουσία δια ζώσης αλληλεπίδρασης με τους καθηγητές και τους συναδέλφους μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα της μάθησης και την κοινωνική ανάπτυξη.

Τεχνικά Προβλήματα: Οι τεχνικές δυσκολίες, όπως προβλήματα σύνδεσης στο διαδίκτυο και η έλλειψη κατάλληλου εξοπλισμού, δυσχέραναν την εκπαιδευτική διαδικασία.

Περιορισμοί στις Πρακτικές Ασκήσεις: Οι πρακτικές ασκήσεις, οι οποίες είναι κρίσιμες για την επαγγελματική κατάρτιση, δεν μπορούσαν να πραγματοποιηθούν εξ αποστάσεως με την ίδια αποτελεσματικότητα.

Απομόνωση και Ψυχολογικές Επιπτώσεις: Η απομόνωση και η έλλειψη κοινωνικής αλληλεπίδρασης μπορεί να επηρέασαν την ψυχολογική κατάσταση των φοιτητών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

4.1 Ορισμός της ποιότητας

Η ποιότητα της εκπαίδευσης τα τελευταία χρόνια είναι ένα σημαντικό θέμα για τα εκπαιδευτικά συστήματα τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο (ΟΟΣΑ, UNESCO, Διεθνής Τράπεζα). Στις περισσότερες χώρες έχει δημιουργηθεί ένα δίκτυο οργανισμών (OFSTED, QAA, QCA, QIA, TDA) που παρακολουθούν, ελέγχουν και προωθούν την ποιότητα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. «Η ποιότητα είναι η ικανοποίηση των αναγκών του πελάτη» όπως αναφέρει και ο Deming. Η ικανοποίηση μπορεί να περιγραφεί ως η διαφορά από την απόλαυση ενός αγαθού που μπορεί να καταναλώνει κάποιος αυτή την στιγμή και της απόδοσης που περιμένει ότι θα έχει. Αν η απόδοση αυτής της στιγμής είναι μεγαλύτερη από αυτή που περιμένουμε τότε η ικανοποίηση του πελάτη μεγαλώνει. (Ζαβλανός Μ., 2003)

Η ετυμολογική σημασία της λέξης ποιότητα προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη ποιότης (ποιός - τι λογής) που σημαίνει: η φύση, η εσωτερική κατάσταση ή η υπόσταση προσώπου ή πράγματος, σε σχέση με την αξία του.

Για την έννοια της ποιότητας δεν είναι εύκολο να δώσουμε ένα ορισμό. «Η ποιότητα δεν είναι σταθερό και αναλλοίωτο στοιχείο, αλλά μεταβάλλεται και οι μεταβολές της καθορίζονται από την αναδιοργάνωση των στοιχείων» (Εγκυκλοπαίδεια Δομή, τόμος 24).

Σύμφωνα με τον Μπλάνα (2003), η έννοια της ποιότητας έχει διαφορετικούς ορισμούς ανάλογα με τον εκάστοτε ειδικό.

- Ο Crosby (1982) ορίζει «την ποιότητα ως τη συμμόρφωση του προϊόντος προς τις απαιτήσεις του πελάτη».
- Ο Deming (1982) υποστηρίζει ότι «η ποιότητα συνδέεται με την ικανοποίηση των αναγκών του πελάτη».
- Ο Taguchi (1986) θεωρεί ότι «η ποιότητα είναι η απώλεια που προξενεί ένα προϊόν ή υπηρεσία στην κοινωνία από τη στιγμή της αποστολής του».
- Ο Feigenbaum εξετάζει «την ποιότητα ως το σύνολο των χαρακτηριστικών του προϊόντος και των υπηρεσιών που συνδέονται με το μάρκετινγκ, την τεχνολογία, την κατασκευή και τη συντήρηση, τα οποία συμβάλλουν στην ικανοποίηση των προσδοκιών του πελάτη» (Ζαβλανός, 2003).

Η έννοια της ποιότητας δεν είναι σημασιολογικά αποτυπωμένη με ακρίβεια στην επιστημονική βιβλιογραφία. Όπως επισημαίνει ο Davok (2007), στους τομείς των οικονομικών και της διοίκησης, ο όρος «ποιότητα» μπορεί να αναφέρεται τόσο στην αλληλεπίδραση μεταξύ των χαρακτηριστικών και των διαδικασιών που εφαρμόζονται κατά την κατασκευή ή την ανάπτυξη ενός προϊόντος ή υπηρεσίας, όσο και στον βαθμό ικανοποίησης που νιώθουν οι πελάτες σε σχέση με τις αρχικές τους προσδοκίες από το αγορασμένο προϊόν ή την υπηρεσία.

Αυτή η αναδιατύπωση παρέχει μια συνοπτική και συγκροτημένη εικόνα του εκπαιδευτικού έργου, παραθέτοντας τους ορισμούς από σημαντικούς ειδικούς στον τομέα.

Ακόμη, σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης, ως ποιότητα ορίζεται το σύνολο των χαρακτηριστικών μιας υπηρεσίας ή ενός προϊόντος που συνεισφέρει έτσι ώστε να ικανοποιήσει καθορισμένες ανάγκες. (ISO 8402/1986, ΕΛΟΤ EN ISO 9000-19965).

Μια ακόμη επισήμανση είναι ότι η διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης δε βασίζεται στο «προϊόν», αλλά στους κανόνες και τις προϋποθέσεις όπου διεξάγεται η εκπαίδευση ως μια *ιδιάζουσα μορφή παραγωγικής διαδικασίας*. (Doherty, 1994)

Μετά την ανάλυση της έννοιας της ποιότητας, είναι σημαντικό να εξετάσουμε την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Ο όρος *«εκπαιδευτικό έργο»* έχει ενσωματωθεί στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο μέσω του Νόμου 1566/85, και έκτοτε έχουν γίνει προσπάθειες για την εννοιολογική του οριοθέτηση. Σύμφωνα με τους Βαβουράκη, Α., Ζουγανέλη, Α., Σοφού, Ε., Κούτρα, Χ. (2007), ο Γκοτοβός ορίζει το εκπαιδευτικό έργο ως *«το αποτέλεσμα της δράσης του εκπαιδευτικού ή η ίδια η δράση που εκδηλώνεται στο πλαίσιο της παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης»*. Επιπροσθέτως, ο Παπακωνσταντίνου (1993) προσδιορίζει το εκπαιδευτικό έργο ως *«το σύνολο των ενεργειών και προσπαθειών που αποσκοπούν στην εκτέλεση ορισμένης εργασίας εντός του σχολικού χώρου»*.

Το εκπαιδευτικό έργο υλοποιείται σε τρία διακριτά επίπεδα: πρώτο επίπεδο του εκπαιδευτικού συστήματος, όπου αναδεικνύεται ως αποτέλεσμα της συνολικής λειτουργίας του, στο δεύτερο επίπεδο της σχολικής μονάδας ή του ιδρύματος, ως αποτέλεσμα της δράσης σε ένα συγκεκριμένο σχολείο, και στο τρίτο επίπεδο της σχολικής τάξης, όπου εκδηλώνεται ως αποτέλεσμα συντονισμένων δραστηριοτήτων ενός εκπαιδευτικού.

4.2 Ποιοτική Εκπαίδευση

Η έννοια της αποτελεσματικότητας (δεκαετία του 1980), αντικαταστάθηκε από την έννοια «ποιοτική εκπαίδευση». Η ποιότητα στην εκπαίδευση αποδεικνύεται δύσκολο να οριστεί, δεδομένων των ποικίλων απόψεων γύρω από τους σκοπούς, τους στόχους και τις

λειτουργίες της, κοινωνικές και πολιτικές. Ωστόσο, η ποιοτική εκπαίδευση επιδιώκει τη διασφάλιση της επάρκειας των εκπαιδευτικών υποδομών και του εκπαιδευτικού προσωπικού, καθώς και την παροχή κατάλληλων υλικών, όπως ειδικές αίθουσες, βιβλία και γραφική ύλη. Ο απώτερος στόχος είναι η αύξηση του αριθμού των αποφοίτων.

Η ποιότητα της εκπαίδευσης αποτελεί μια πολύπλοκη έννοια, όπως επισημαίνει ο Mialaret (2011). Αναγνωρίζει την εκπαίδευση ως θεσμό, δράση, περιεχόμενο και προϊόν, εξετάζοντας την ποιότητά της μέσω διαφορετικών προσεγγίσεων ανάλογα με την οπτική που αντιμετωπίζεται η λέξη "εκπαίδευση". Συγκεκριμένα, ο Mialaret ορίζει ότι η ποιότητα της εκπαίδευσης ως ασκούμενη δράση προκύπτει από την ταύτιση των προσδοκιών της κοινωνίας, τόσο σε γενικούς όσο και σε ιδιαίτερους στόχους, με τα χαρακτηριστικά των διαδικασιών εκτέλεσης ή τις ψυχοπαιδαγωγικές μεταβολές των μαθητών (Mialaret, 2011). Ο Ματθαίου (2007) υποστηρίζει ότι *ποιοτική εκπαίδευση είναι αυτή που εξοπλίζει το άτομο με την ικανότητα της δια βίου μάθησης και προσαρμογής σε μια κοινωνία υψηλής διακινδύνευσης, διαχειρίζεται πληροφορίες, κινδύνους και διαπροσωπικές σχέσεις και ενθαρρύνει την καινοτομία και την παραγωγικότητα*. Σύμφωνα με την κυρίαρχη άποψη, η εργαλειακή γνώση και οι δεξιότητες αποτελούν την ουσία της ποιοτικής εκπαίδευσης (Ματθαίου, 2007).

Όπως αναφέρει και ο Δαγκλής (2008), η ποιότητα της εκπαίδευσης αποτελεί μια πολυδιάστατη και ιδεολογικά φορτισμένη έννοια, η οποία υφίσταται διαρκείς μεταβολές ανάλογα με τις εκάστοτε κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες. Επίσης, επηρεάζεται από τις ιδεολογικές και πολιτικές προτεραιότητες και από τους στρατηγικούς στόχους που τίθενται κατά καιρούς. Ενώ ορισμένοι ερευνητές και εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν ότι *η αξιολόγηση της ποιότητας της εκπαίδευσης πρέπει να γίνεται με κριτήρια την ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών και την πρακτική αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας, άλλοι τονίζουν την ανάγκη αξιολόγησης με βάση τις απαιτήσεις των διαφόρων εμπλεκόμενων ομάδων*. Αυτές περιλαμβάνουν μαθητές, δάσκαλους, γονείς, την ευρύτερη κοινωνία, την αγορά εργασίας, την ακαδημαϊκή κοινότητα, εθνικές κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμούς.

Η «ποιοτική εκπαίδευση» ορίζεται μέσα από πέντε βασικές διαστάσεις:

1. το υπόβαθρο των μαθητών (γλώσσα, εμπειρίες, κουλτούρα, υγεία),
2. το περιβάλλον (υλικοτεχνική υποδομή, διακρίσεις, ισότητα, προστασία),
3. το περιεχόμενο (διδασκτέα ύλη, βοηθητικό υλικό, αναλυτικά προγράμματα, γλώσσα διδασκαλίας),

4. οι διαδικασίες (επιμόρφωση, επίπεδο δασκάλων, μέθοδοι διδασκαλίας, υποστήριξη) και
5. τα αποτελέσματα (εξέλιξη, στόχοι, οφέλη για τα παιδιά).

Η διασφάλιση της «ποιοτικής εκπαίδευσης» γίνεται μέσω τεχνικών όπως

1. η διασφάλιση της ποιότητας,
2. η λογοδότηση,
3. οι δείκτες απόδοσης,
4. τα σταθμισμένα κριτήρια και
5. η ποιοτική διαχείριση, με τη βοήθεια των εργαλείων του Στατιστικού

Ελέγχου

Ποιότητας. (Statistical Quality Control)

Η εισαγωγή της Ολικής Διαχείρισης της Ποιότητας, κατά τον Sallis (1996), περιλαμβάνει τέσσερις κρίσιμες αναγκαιότητες:

1. την επαγγελματική,
2. την ηθική,
3. την ανταγωνιστική και
4. την αναγκαιότητα της επιβίωσης,

προάγοντας έτσι την ενσωμάτωση των σχολείων στις κοινότητες και την ανταπόκριση στις τοπικές ανάγκες.

Αυτές οι αναγκαιότητες οδηγούν τα σχολεία να ενταχθούν στην κοινωνική ιστορία της περιοχής τους, συμβάλλοντας στην προσαρμογή της εκπαίδευσης στις ειδικές και διαφοροποιημένες ανάγκες των κοινοτήτων τους. Το σχολείο, κατ' αυτόν τον τρόπο, αποκτά μια κεντρική θέση στην κοινότητα, αναδεικνύεται ως ένας πόλος που προάγει την κοινωνική ισότητα και την πολιτική συμμετοχή, ενώ παράλληλα διασφαλίζει την ποιοτική ανάπτυξη των νέων.

Τέλος, σύμφωνα με τα αρ1-7 (Κ7/30694 ΦΕΚ1904/Β'/28-3-2024), της απόφασης της υφυπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, της οποίας παραθέτω περίληψη, ο σκοπός του συστήματος αξιολόγησης για τους εκπαιδευτές επαγγελματικής κατάρτισης στις Δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην ΔΙ.Ε.Κ.), (οι οποίες υπάγονται στην εποπτεία

του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού) ήταν πρωταρχικός στόχος για τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσω μιας δυναμικής, πολυεπίπεδης και αποτελεσματικής αξιολόγησης. Το σύστημα αυτό επιδιώκει τη συστηματική, τεκμηριωμένη και λεπτομερή αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου που προσφέρεται, χρησιμοποιώντας αντικειμενικά κριτήρια. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτών επαγγελματικής κατάρτισης των Δημοσίων ΣΑΕΚ υπό την αρμοδιότητα του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. πραγματοποιείται κάθε εξάμηνο από τον Διευθυντή και τους Υποδιευθυντές της ΣΑΕΚ. Οι καταρτιζόμενοι συμμετέχουν ανώνυμα μέσω ψηφιακής πλατφόρμας, καταχωρίζοντας τις αποτιμήσεις τους με την ολοκλήρωση του εξαμήνου. Οι καταρτιζόμενοι αξιολογούν δύο φορές το έτος το έργο των εκπαιδευτών τους, συμπληρώνοντας ερωτηματολόγια σε ψηφιακή πλατφόρμα στο τέλος κάθε εξαμήνου. Οι αποτιμήσεις γίνονται αποδεκτές μόνο εφόσον συμμετέχει το ένα τέταρτο των εγγεγραμμένων καταρτιζομένων. Οι εκπαιδευτές πρέπει να συντάξουν μια έκθεση αυτοαξιολόγησης με την οποία αποτιμούν τη διδασκαλία, τη διαχείριση της τάξης, και την ποιότητα της εκπαιδευτικής τους δραστηριότητας, η οποία υποβάλλεται στη διεύθυνση της ΣΑΕΚ. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτών βασίζεται σε μια τετράβαθμη περιγραφική κλίμακα (εξαιρετικό, πολύ καλό, ικανοποιητικό, ακατάλληλο) που αναλύει τις επιδόσεις ανά καθορισμένο πεδίο και κριτήριο. Διευθυντής και Υποδιευθυντές συντάσσουν μια κοινή αξιολογική έκθεση με βάση τις αυτοαξιολογήσεις των εκπαιδευτών και τις αποτιμήσεις των καταρτιζομένων. Η έκθεση πρέπει να είναι τεκμηριωμένη και αιτιολογημένη, ενώ πρέπει να κοινοποιείται στους εκπαιδευτές και στη διεύθυνση εφαρμογής επαγγελματικής κατάρτισης. Σε περίπτωση που το εργασιακό αποτέλεσμα ενός εκπαιδευτή κριθεί ως "ακατάλληλο" σε ένα από τα κρίσιμα πεδία αξιολόγησης που ορίζονται στο Άρθρο 5, ή και στα δύο πεδία, ο εκπαιδευτής θα αποκλείεται από το Μητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης των Ι.Ε.Κ. και των Ε.Σ.Κ. για το επόμενο έτος κατάρτισης. Αυτός ο αποκλεισμός θα τεθεί σε ισχύ αμέσως μετά το τέλος του τρέχοντος εκπαιδευτικού έτους και εντός του πρώτου μήνα του νέου εκπαιδευτικού έτους.

4.3 Δείκτες Ποιότητας στην Εκπαίδευση: Μια Ευρωπαϊκή Προοπτική

Στο πλαίσιο του σύγχρονου, δυναμικά μεταβαλλόμενου κόσμου, η συνεχής βελτίωση της λειτουργίας των σχολικών ιδρυμάτων καθίσταται ιδιαίτερα επιτακτική. Αυτή η προσπάθεια περιλαμβάνει τη διεξαγωγή αξιολογήσεων με στόχο την ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης για μαθητές, εκπαιδευτικούς, αναλυτικά προγράμματα, σχολικά εγχειρίδια και κτηριακές υποδομές.

Οι δείκτες ποιότητας αποτελούν κρίσιμα εργαλεία στη μέτρηση και αποτίμηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και χρησιμοποιούνται ευρέως στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής και την αξιολόγηση των προγραμμάτων. Από τη δεκαετία του '70, διεθνείς οργανισμοί όπως ο ΟΟΣΑ και η UNESCO, καθώς και εθνικά κράτη όπως οι ΗΠΑ, η Γαλλία και η Μεγάλη Βρετανία, έχουν αναγνωρίσει και συζητήσει τη σημασία της ποιότητας στην εκπαίδευση.

Από τις αρχές της δεκαετίας του '90, η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω των θεσμικών της οργάνων, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο της Ευρώπης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, έχει εντείνει την προσοχή της στην αξιολόγηση και τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, αναδεικνύοντας την ως κεντρικό στοιχείο της εκπαιδευτικής ατζέντας (Βαβουράκης και συν., 2007).

Οι ειδικοί στον τομέα της εκπαίδευσης έχουν προτείνει την ανάπτυξη δεικτών ποιότητας για τη συλλογή στοιχείων που αφορούν:

Τις παραμέτρους του εκπαιδευτικού συστήματος που συνδέονται με τα επιθυμητά αποτελέσματα και μπορούν να υποστηρίξουν τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική πολιτική και την κοινωνία να θέσουν φιλόδοξους στόχους για το μέλλον της εκπαίδευσης.

Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του συστήματος που ενδεχομένως βοηθούν τους πολιτικούς, τους εκπαιδευτικούς και τα στελέχη της εκπαίδευσης να κατανοήσουν τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος και να εξετάσουν τις επιπτώσεις των αλλαγών που σημειώνονται

Οι δείκτες ποιότητας στην εκπαίδευση, όπως έχουν αναπτυχθεί από ερευνητές του χώρου (J. Scheerens 2004), εισηγούνται τη διαμόρφωση των παρακάτω δεικτών:

- ✓ *Παράμετροι Εκπαίδευσης:* Τα στοιχεία που πρέπει να εντοπίζονται σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα και να συνδέονται με τα επιθυμητά αποτελέσματα.
- ✓ *Διαχρονικές Μετρήσεις:* Η παροχή μετρήσεων που επιτρέπουν την εξέταση των τάσεων κάθε εποχής.
- ✓ *Αναγνωρισιμότητα και Κατανόηση:* Οι δείκτες θα πρέπει να είναι αναγνωρίσιμοι και κατανοητοί από όλους τους εμπλεκόμενους στο εκπαιδευτικό πεδίο.
- ✓ *Συλλογή και Επεξεργασία Δεδομένων:* Η εκπόνηση των δεικτών θα πρέπει να γίνεται με τρόπο που να διευκολύνει τη συλλογή και την ακριβή επεξεργασία των δεδομένων.
- ✓ *Έγκυρα και Αξιόπιστα Στατιστικά:* Οι δείκτες θα πρέπει να διατυπώνονται έτσι ώστε τα στατιστικά στοιχεία που προκύπτουν να είναι έγκυρα και αξιόπιστα.

Οι δείκτες αυτοί χρησιμοποιούνται ευρέως από διάφορους φορείς, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, τα Υπουργεία Παιδείας και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Αυτοί οι δείκτες επιτρέπουν τη δοκιμή αλλαγών μέσω ειδικών δράσεων και πρακτικών, καθώς και την εξέταση των επιπτώσεων τους στα εκπαιδευτικά συστήματα.

4.3.1 Ο θεσμικός ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο θεσμικός ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνίσταται στην παροχή μιας εκσυγχρονισμένης και υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης που ανταποκρίνεται στις ανάγκες και φιλοδοξίες των Ευρωπαίων πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό, το 2000 η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέπτυξε την «Ευρωπαϊκή Έκθεση για την Ποιότητα της Σχολικής Εκπαίδευσης», παρουσιάζοντας δεκαέξι δείκτες ποιότητας. Αυτοί οι δείκτες είχαν ως στόχο την προώθηση της ποιότητας στην εκπαίδευση των κρατών-μελών και τη διευκόλυνση της αξιολόγησης των εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων. Η εν λόγω έκθεση καταγράφει τις προκλήσεις που αναδύθηκαν από τη χρήση αυτών των δεικτών:

- *Η πρόκληση της γνώσης:* αναγνωρίζοντας την ανάγκη για ενίσχυση της γνωστικής βάσης των μαθητών.
- *Η πρόκληση της αποκέντρωσης:* υποδεικνύοντας την ανάγκη για μεγαλύτερη αυτονομία στον τρόπο διαχείρισης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.
- *Η πρόκληση των πόρων:* εστιάζοντας στη σημασία της επαρκούς χρηματοδότησης και παροχής πόρων στα σχολεία.
- *Η πρόκληση της κοινωνικής ένταξης:* επικεντρώνεται στην προώθηση της ισότητας και της προσβασιμότητας στην εκπαίδευση για όλους.
- *Η πρόκληση της αξιολόγησης:* αναγνωρίζοντας την ανάγκη για συνεχή αξιολόγηση και βελτίωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Η συγκεκριμένη προσέγγιση επιδιώκει να εδραιώσει έναν πιο ενιαίο και συνεκτικό εκπαιδευτικό χώρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με βάση τις αναγκαίες ποιοτικές βελτιώσεις και τις αξιολογήσεις που απαιτούνται για την εκπλήρωση των σύγχρονων παιδαγωγικών απαιτήσεων.

Η ποιότητα της εκπαίδευσης είναι ένα ζήτημα υψίστης σημασίας και προτεραιότητας για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2002 συστάθηκε μια ομάδα εργασίας που αποτελούνταν από εμπειρογνώμονες 26 ευρωπαϊκών χωρών, με σκοπό να επιχειρήσουν να προσδιορίσουν τους δείκτες ποιότητας που θα διευκολύνουν την αξιολόγηση των σχολικών συστημάτων. (European Commission, 2002)

Για να διασφαλιστεί η ποιότητα της εκπαίδευσης υπάρχουν τέσσερις προϋποθέσεις:

1. Σωστή κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών,
2. Ανάπτυξη προγραμμάτων κεντρικών γνώσεων,
3. Συγγραφή σύγχρονων σχολικών εγχειριδίων και
4. Η ευθύνη του εκπαιδευτικού για τα αποτελέσματα των μαθητών του.

Η σωστή και ποιοτική εκπαίδευση καταλήγει στη δημιουργία υγιών παιδιών με ικανότητες στο γράψιμο, το διάβασμα, την κριτική σκέψη και την ανάπτυξη διαφόρων δεξιοτήτων. Καθίσταται υποχρέωση κάθε κράτους να υιοθετεί μέτρα που εγγυώνται αυτή την ποιότητα.

Η ομάδα των εθνικών εμπειρογνομόνων καθορίζει 16 δείκτες ποιότητας εκπαίδευσης, οι οποίοι κατανέμονται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες προτεραιοτήτων:

1. την ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών,
2. την επιτυχία τους στο σχολείο και τη μετάβασή τους στις επόμενες εκπαιδευτικές βαθμίδες,
3. την αυτοαξιολόγηση της εκπαίδευσης και
4. τους πόρους καθώς και τις δομές του εκπαιδευτικού συστήματος.

Αναγνωρίζονται ως οι κρισιμότεροι δείκτες που εκτιμούν την εκπαιδευτική ποιότητα ενός κράτους, σύμφωνα με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα εκπαιδευτικά συστήματα.

Επιδόσεις

1. Μαθηματικά
2. Αναγνωστικές Ικανότητες
3. Θετικές Επιστήμες
4. Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ)
5. Ξένες γλώσσες
6. Ικανότητα της μάθησης
7. Αγωγή του πολίτη

Επιτυχία και Μετάβαση

8. Εγκατάλειψη του σχολείου
9. Ολοκλήρωση του δεύτερου κύκλου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

10. Συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Παρακολούθηση της σχολικής εκπαίδευσης

11. Αξιολόγηση και οργάνωση της σχολικής εκπαίδευσης

12. Συμμετοχή των γονέων

Πόροι και δομές

13. Εκπαίδευση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών

14. Συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση

15. Αριθμός μαθητών ανά ηλεκτρονικό υπολογιστή

16. Εκπαιδευτική δαπάνη ανά μαθητή

(Πηγή: Ευρωπαϊκή Έκθεση του Μαΐου 2000, για την Ποιότητα της Σχολικής Εκπαίδευσης 16 δείκτες ποιότητας, έκθεση με βάση τις εργασίες της ομάδας εργασίας «Δείκτες ποιότητας».)

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της στρατηγικής της Λισαβόνας, οι υπουργοί Παιδείας των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκριναν κοινούς στόχους προκειμένου να ενισχύσουν τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επιπλέον, αναπτύχθηκε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα εργασίας για την επίτευξη αυτών των στόχων, το οποίο είναι γνωστό ως «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010». Στην πορεία προτάθηκε η δομή των δεικτών και των σημείων αναφοράς να οργανωθεί ανάλογα με τους οκτώ κρίσιμους τομείς πολιτικής.

Δείκτες

1. Συμμετοχή στην Προσχολική Εκπαίδευση
2. Εκπαίδευση Ειδικών Αναγκών
3. Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο
4. Γραμματισμός στην Ανάγνωση, στα Μαθηματικά και στις Φυσικές Επιστήμες
5. Γλωσσικές Δεξιότητες
6. Δεξιότητες Τ.Π.Ε.
7. Ικανότητα του πολίτη
8. Δεξιότητες μεθοδολογίας της μάθησης
9. Ποσοστά ολοκλήρωσης της ανώτερης βαθμίδας της Δευτεροβάθμιας
10. Εκπαίδευσης από τους νέους
11. Διαχείριση σχολείου
12. Σχολεία ως πολυλειτουργικά τυπικά κέντρα μάθησης

13. Επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών
14. Διαστροφμάτωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης
15. Απόφοιτοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
16. Διακρατική Κινητικότητα σπουδαστών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
17. Συμμετοχή των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση
18. Δεξιότητες ενηλίκων
19. Μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού
20. Επενδύσεις για την εκπαίδευση και την κατάρτιση
21. Αποδόσεις των επενδύσεων στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση

(Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2007))

4.3.2 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Το Τμήμα Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου υλοποίησε το 1998 ένα πιλοτικό πρόγραμμα, καταγράφοντας έναν οδηγό αυτο-αξιολόγησης για τις σχολικές μονάδες. Η αξιολόγηση θεωρείται ουσιαστική λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος, ενώ αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης μέσω των εξής στόχων:

- ✓ Τη βελτίωση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.
- ✓ Την αναβάθμιση των σχολικών μονάδων.
- ✓ Την ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών με τελικό σκοπό τη συνεχή βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, έχουν καθοριστεί είκοσι (20) δείκτες που περιγράφουν τις βασικές θεματικές περιοχές του εκπαιδευτικού έργου. Αυτοί οι δείκτες είναι οργανωμένοι σε επτά (7) θεματικές περιοχές, οι οποίες περιλαμβάνουν:

1. Διαθέσιμα Μέσα-Πόροι: Αφορά τη διαθεσιμότητα και τη διαχείριση των υλικών και οικονομικών πόρων.
2. Πρόγραμμα Σπουδών-Βιβλία: Σχετίζεται με την ποιότητα και τη δομή των προγραμμάτων σπουδών και των εκπαιδευτικών υλικών.
3. Προσωπικό Σχολείου: Εστιάζει στα προσόντα και την επάρκεια των εκπαιδευτικών και των λοιπών στελεχών.
4. Διοίκηση: Αναλύει τη διαχείριση και τη λειτουργία των εκπαιδευτικών δομών.
5. Κλίμα-Σχέσεις Συνεργασίες: Περιγράφει το εκπαιδευτικό κλίμα και τις σχέσεις μεταξύ μελών της σχολικής κοινότητας.

6. Διδακτική Μαθησιακή Διαδικασία: Αφορά τις μεθοδολογίες και τις πρακτικές διδασκαλίας.

7. Εκπαιδευτικά Επιτεύγματα: Αναφέρεται στα αποτελέσματα και την απόδοση των μαθητών.

Οι δείκτες αυτοί είναι κρίσιμοι για την κατανόηση και την ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης και παρέχουν έναν πλήρη και συστηματικό οδηγό για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου στην Ελλάδα.

Μαθητικό Δυναμικό: Κοινωνικά και Πολιτισμικά Χαρακτηριστικά

Θεματικές Περιοχές – Δείκτες ποιότητας

- ✓ Διαθέσιμα μέσα-πόροι (κτίριο, χώροι, εξοπλισμός οικονομικοί πόροι)
- ✓ Πρόγραμμα σπουδών-βιβλία (πρόγραμμα σπουδών σχολικά βιβλία-οδηγίες)
- ✓ Προσωπικό σχολείου (διδακτικό προσωπικό διοικητικό-ειδικό επιστημονικό-βοηθητικό προσωπικό)
- ✓ Διοίκηση (συντονισμός σχολικής ζωής διαμόρφωση, εφαρμογή σχολικού προγράμματος αξιοποίηση μέσων πόρων)
- ✓ Κλίμα-σχέσεις συνεργασίες (σχέσεις εκπαιδευτικών μεταξύ τους και με το υπόλοιπο προσωπικό σχέσεις εκπαιδευτικών, μαθητών και μαθητών μεταξύ τους σχέσεις σχολείου-γονέων/κηδεμόνων σχέσεις σχολείου με εκπ/κούς θεσμούς, τοπική και ευρύτερη κοινωνία)
- ✓ Διδακτική μαθησιακή διαδικασία (ποιότητα της διδασκαλίας, ποιότητα της μάθησης, λειτουργία της αξιολόγησης)
- ✓ Εκπαιδευτικά επιτεύγματα (φοίτηση-ροή-διαρροή , επίδοση-πρόοδος, ατομική και κοινωνική ανάπτυξη, κατευθύνσεις των μαθητών)

(παιδαγωγικό ινστιτούτο (1999). Επιστημονικός υπεύθυνος: Ιωσήφ Σολομών)

4.3.3 Υπουργείο Παιδείας και Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 30972/Γ1 της 5ης Μαρτίου 2013, κατά το σχολικό έτος 2013-14, πραγματοποιήθηκε η «Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» σε όλες τις σχολικές μονάδες της γενικής εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης της χώρας, με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής ως φορέα υλοποίησης. Αναπτύχθηκε ένα πλαίσιο που περιλαμβάνει 15 δείκτες ποιότητας, στοχεύοντας στη βελτίωση και ποιοτική αναβάθμιση όλων των διαστάσεων και παραγόντων της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τα κύρια στοιχεία του πλαισίου αυτού περιλαμβάνουν:

- ✓ *Την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου:* Εκτιμήσεις των τρεχουσών πρακτικών και των αποτελεσμάτων τους.
- ✓ *Τον προγραμματισμό δράσεων βελτίωσης:* Σχεδιασμός μέτρων για την ενίσχυση της εκπαιδευτικής ποιότητας.
- ✓ *Την υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων:* Εφαρμογή και παρακολούθηση των σχεδιασμένων μέτρων και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους.
- ✓ *Την αξιολόγηση και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δράσεων:* Ανάλυση των επιδόσεων και ενσωμάτωση των ευρημάτων στην εκπαιδευτική διαδικασία για συνεχή βελτίωση.

Η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας – Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης

Τομείς /Δείκτες

- ✓ Μέσα και Πόροι (Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι, Στελέχωση σχολείου)
- ✓ Ηγεσία, Διοίκηση και Οργάνωση του Σχολείου (Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων , Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού)
- ✓ Διδασκαλία και Μάθηση (Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών)
- ✓ Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο (Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών, σχέσεις του σχολείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς - κοινωνικούς φορείς)
- ✓ Προγράμματα, Παρεμβάσεις και Δράσεις Βελτίωσης (Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις, ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου)
- ✓ Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα (Φοίτηση και διαρροή των μαθητών , Επιτεύγματα και πρόοδος των μαθητών, Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών)
- ✓ Αποτελέσματα του Σχολείου (Επίτευξη των στόχων του σχολείου)

(Πηγή: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (Υπ. Απόφαση 30972/Γ1/05.03.2013))

4.4 Συγκριτικές Αξιολογήσεις της Ποιότητας της Εκπαίδευσης σε Διαφορετικές Εκπαιδευτικές Βαθμίδες

Σύμφωνα με την έρευνα του Βιταντζάκη (2012) που εξετάζει την ποιότητα της εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση κατά τα έτη 1997-2006, οι κρίσιμοι

παράγοντες που επηρεάζουν τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος διαφέρουν ανάλογα με το εκάστοτε περιβάλλον.

Οι βασικοί και επιμέρους παράγοντες που καθορίζουν την ποιότητα περιλαμβάνουν:

- Τους εκπαιδευόμενους: Η συμμετοχή και οι ανάγκες των μαθητών.
- Τους γονείς και την οικογένεια: Η στήριξη και η ενεργή συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Τους εκπαιδευτικούς: Η επαγγελματική επάρκεια και η διδακτική ικανότητα.
- Τα Προγράμματα Σπουδών: Η ποιότητα και η ενσωμάτωση σύγχρονων διδακτικών μεθόδων.
- Η Διοίκηση/Διεύθυνση και το προσωπικό των Σχολικών Μονάδων: Η αποτελεσματικότητα της διοικητικής λειτουργίας.
- Η αίθουσα διδασκαλίας και η κτιριακή υποδομή: Η καταλληλότητα των εγκαταστάσεων για διδασκαλία.
- Η υλικοτεχνική υποδομή: Η προσβασιμότητα σε διδακτικά εργαλεία και υλικά.
- Οι διαδικασίες: Οι μέθοδοι και οι τεχνικές διδασκαλίας και εκμάθησης.
- Το περιβάλλον και η Κοινωνία: Ο ρόλος της ευρύτερης κοινωνικής και φυσικής συνθήκης στην εκπαιδευτική ποιότητα.

Η εν λόγω έρευνα υπογραμμίζει τη σημασία της ολιστικής προσέγγισης στην αξιολόγηση και την αναβάθμιση των εκπαιδευτικών συστημάτων, δίνοντας έμφαση στην αλληλεπίδραση μεταξύ διάφορων παραγόντων.

1. Καθιέρωση Ποιοτικών Βάσεων- Δείκτες και Εργαλεία για τη Μέτρηση της Ποιότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Η μελέτη ανέπτυξε μια σειρά από «δείκτες ποιότητας» και εργαλεία ανάδρασης για την παρακολούθηση και βελτίωση της ποιότητας της επαγγελματικής κατάρτισης στην Αυστραλία. Αυτοί οι δείκτες βοηθούν τους οργανισμούς κατάρτισης να διαχειρίζονται τη συνεχή ποιοτική βελτίωση (Coates, 2009).

2. Στοιχεία και Σύστημα Αξιολόγησης των Κύριων Ικανοτήτων των Φοιτητών Επαγγελματικών Κολλεγίων κάτω από τον Ορίζοντα Διαχείρισης

Η έρευνα αυτή ορίζει τα στοιχεία από τη σκοπιά της διαχείρισης και υποδιαιρεί τους δείκτες γύρω από τη βελτιστοποίηση πόρων. Στοχεύει στην ενίσχυση των βασικών ικανοτήτων των φοιτητών των επαγγελματικών κολλεγίων μέσω μιας συστηματικής προσέγγισης (Wu Xuehui & L. Chundi, 2015).

3. Εφαρμογή της Μεθόδου Fuzzy Delphi και της Ανάλυσης Ιεραρχικής Διαδικασίας Fuzzy στη Συζήτηση των Δεικτών Κατάρτισης για τον Περιφερειακό Διαγωνισμό, Εθνικός Διαγωνισμός Δεξιοτήτων Ταϊβάν, στην Ειδικότητα Ξυλουργικής

Η μελέτη αυτή αναφέρει την ανάπτυξη δεικτών κατάρτισης για την ειδικότητα της ξυλουργικής χρησιμοποιώντας τη μέθοδο fuzzy Delphi και την ανάλυση ιεραρχικής διαδικασίας fuzzy για την καθιέρωση του επιπέδου σημαντικότητας κάθε δείκτη για αποτελεσματική επαγγελματική κατάρτιση (Hao-Chang Tsai et al., 2020).

4. Αναγνώριση και Επικύρωση των Τομέων Δεξιοτήτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και των Δεικτών στις Πρακτικές Αξιολόγησης στην Τάξη στην Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση

Η μελέτη αυτή εστιάζει στην ταξινόμηση και ενσωμάτωση των τομέων δεξιοτήτων επαγγελματικής κατάρτισης και δεικτών για την αξιολόγηση στην τάξη στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, χρησιμοποιώντας τη γνώμη ειδικών για την επικύρωση των δεικτών (Siti Raudhah M. Yusop et al., 2023).

Αυτές οι μελέτες παρέχουν μια περιεκτική επισκόπηση του πώς διάφοροι δείκτες εφαρμόζονται και επικυρώνονται στο πλαίσιο της επαγγελματικής κατάρτισης, με στόχο τη βελτίωση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων και την αντιστοίχιση της κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς.

Η αξιολόγηση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση στηρίζεται σε μια σειρά από δείκτες που καλύπτουν διάφορες πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των αποτελεσμάτων.

Αυτοί περιλαμβάνουν:

Δείκτες Εκπαιδευτικής Διαδικασίας:

- ✓ *Ενεργή Συμμετοχή των Μαθητών:* Η μέτρηση της δραστηριοποίησης των μαθητών στο εκπαιδευτικό περιβάλλον και οι αλληλεπιδράσεις τους με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.
- ✓ *Καινοτομία στη Διδασκαλία:* Η υιοθέτηση και εφαρμογή νέων τεχνολογιών και παιδαγωγικών μεθόδων που στοχεύουν στη βελτίωση της μάθησης.
- ✓ *Δείκτες Εκπαιδευτικού Περιεχομένου:* Συνάφεια με την Αγορά Εργασίας: Η ευθυγράμμιση των προγραμμάτων με τις ανάγκες και απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.
- ✓ *Πρακτική Εφαρμογή Γνώσεων:* Η ενσωμάτωση πρακτικών στοιχείων που προετοιμάζουν τους μαθητές για την αγορά εργασίας.

Δείκτες Αποτελέσματος:

- ✓ *Επιτυχία των Αποφοίτων:* Αποτελέσματα σχετικά με την επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων, όπως η επιτυχής ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας.

- ✓ *Δυνατότητες Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης*: Η διασφάλιση ότι οι απόφοιτοι έχουν την ευκαιρία να συνεχίσουν την εκπαίδευση και να επεκτείνουν τις γνώσεις τους.
- ✓ *Συνεργασίες και Εταιρικές Σχέσεις*: Συνεργασία με τον Επιχειρηματικό Κόσμο: Η ενίσχυση των σχέσεων με τις επιχειρήσεις για την προώθηση της πρακτικής εφαρμογής των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- ✓ *Διοίκηση και Υποδομές*: Αποτελεσματικότητα της Διοίκησης: Η ικανότητα της διοίκησης να διαχειρίζεται αποτελεσματικά το εκπαιδευτικό ίδρυμα.
- ✓ *Ποιότητα Υποδομών*: Η διαθεσιμότητα και η ποιότητα των εγκαταστάσεων και των τεχνολογικών πόρων.

Η εφαρμογή αυτών των δεικτών είναι ουσιώδης για τη διασφάλιση της ποιότητας και τη συνεχή βελτίωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης. Η κατανόηση και η χρήση αυτών των δεικτών απαιτεί συνεχή αξιολόγηση και αναπροσαρμογή ανάλογα με τις αλλαγές στην αγορά εργασίας και τις εκπαιδευτικές ανάγκες.

4.5 Διεθνείς Οργανισμοί και η Συμβολή τους στην Προαγωγή της Ποιότητας της Εκπαίδευσης

1) Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) είναι ένα διεθνής φορέας που περιλαμβάνει ανεπτυγμένες χώρες και διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην παροχή δεικτών και πληροφοριών για την εκπαιδευτική κατάσταση παγκοσμίως μέσω της ετήσιας έκθεσης "Education at a Glance". Η έκθεση αυτή προσφέρει διεθνώς συγκρίσιμα στοιχεία για τις εκπαιδευτικές ροές, τους πόρους και την οργάνωση των σχολείων. Επιπρόσθετα, ο ΟΟΣΑ διοργανώνει τον διεθνή μαθητικό διαγωνισμό PISA, ο οποίος αξιολογεί τις γνώσεις και δεξιότητες των μαθητών στο τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και παρέχει χρήσιμα στοιχεία για τα εκπαιδευτικά συστήματα των συμμετεχουσών χωρών.

2) Η UNESCO, ένας άλλος βασικός διεθνής εκπαιδευτικός φορέας, ιδρύθηκε το 1945 με σκοπό την οικοδόμηση ειρήνης και την προαγωγή της εκπαίδευσης ως ένα ανθρώπινο δικαίωμα. Οι στόχοι της UNESCO εστιάζουν στην επίτευξη παγκόσμιας εκπαίδευσης για όλους, παρέχοντας ηγεσία και στηρίζοντας τα εκπαιδευτικά συστήματα παγκοσμίως, καθώς και αντιμετωπίζοντας σύγχρονες προκλήσεις μέσω της εκπαίδευσης.

3) Η UNICEF εργάζεται προς την κατεύθυνση της διασφάλισης της πρόσβασης στην ποιοτική εκπαίδευση για όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από το κοινωνικοοικονομικό

υπόβαθρο ή άλλους περιοριστικούς παράγοντες, με έμφαση στην ισότητα των φύλων και την εξάλειψη των ανισοτήτων.

4.6 Το Ανθρώπινο Κεφάλαιο

Το 1970 Blaug στο έργο του επισήμανε τη σημαντική συμβολή της θεωρίας του ανθρώπινου κεφαλαίου στην ανάπτυξη της Οικονομικής της Εκπαίδευσης και στην επιρροή της σε άλλους τομείς οικονομικής ανάλυσης. Επιπλέον, η θεωρία αυτή έχει συμβάλει ουσιαστικά στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης και στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών πολιτικών.

Η Οικονομική της Εκπαίδευσης αποσκοπεί στην ανάλυση κόστους και στην αξιολόγηση των οικονομικών οφελών που προκύπτουν από την εκπαίδευση, προσφέροντας μεθοδολογικά εργαλεία για την αποτίμηση της αποδοτικότητας των επενδύσεων, είτε αυτές είναι κοινωνικές είτε ιδιωτικές. Παράλληλα, συμβάλλει στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών πολιτικών και ερευνά την επίδραση της εκπαίδευσης ή του ανθρώπινου κεφαλαίου σε οικονομικούς δείκτες όπως ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας, η απασχόληση και η κοινωνική συνοχή, καθώς και σε κοινωνικά θέματα όπως η διανομή του εισοδήματος, οι κοινωνικές ανισότητες και η ισότητα ευκαιριών, (Galor και Tsiddon το 1997).

Το ανθρώπινο κεφάλαιο, ορίζεται ως ένα απόθεμα γνώσεων, δεξιοτήτων, υγείας και άλλων προσόντων που κατέχει ένα άτομο, το οποίο ενσωματώνεται μέσω επενδύσεων στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την υγεία, και δεν μπορεί να ενοικιαστεί, να πωληθεί, να μεταβιβαστεί ή να κληρονομηθεί, αλλά μόνο να αξιοποιηθεί στον εργασιακό χώρο κατά τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου, (Schultz 1961).

Το εννοιολογικό πλαίσιο του ανθρώπινου κεφαλαίου εισήχθη αρχικά από τον Adam Smith το 1776, στοχεύοντας στη διαμόρφωση ενός πολιτικοοικονομικού πλαισίου για την ανάλυση της διασύνδεσης μεταξύ των ατομικών επιδιώξεων για βελτίωση των συνθηκών ζωής των επακόλουθων οφελών για την κοινωνία. Τα θεμέλια της θεωρίας του ανθρώπινου κεφαλαίου καθιερώθηκαν ουσιαστικά κατά τις αρχές της δεκαετίας του 1960 από τους Jacob Mincer, Theodore Schultz και Gary Becker.

Η επίδραση της εκπαίδευσης στην ατομική συμπεριφορά και το βιοτικό επίπεδο έγινε σημαντικό θέμα ανάλυσης των οικονομολόγων παράλληλα με την εξέλιξη του νεοκλασικού προτύπου οικονομικής ανάπτυξης. Αναγνωρίζοντας την ποιότητα της εργασίας μέσω των εκπαιδευτικών ετών, των προσόντων και της επιχειρηματικότητας, οι ερευνητές ανέπτυξαν τη θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου, με τους Schultz και Mincer να αναδεικνύουν τη συμβολή των γνώσεων και δεξιοτήτων στην παραγωγικότητα και στη

διαμόρφωση των ατομικών εισοδημάτων. Οι θεμελιώδεις αρχές της θεωρίας αυτής παρουσιάστηκαν εκτενώς από τον Gary Becker το 1964, ο οποίος εφάρμοσε τις αναλυτικές τεχνικές της θεωρίας του φυσικού κεφαλαίου.

Όπως αναφέρει η Ιωακειμίδη «Προκειμένου να καθοριστεί η οικονομική αποδοτικότητα ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος, θα πρέπει να γίνει κατανοητό ποιες ακριβώς είναι οι εισροές (συντελεστής παραγωγής), ποιο το κόστος τους και πόσοι φοιτητές (πόσο ανθρώπινο κεφάλαιο) θα παραχθούν. Με άλλα λόγια, το θέμα αφορά την κατανόηση του τρόπου που συνδυάζονται οι εισροές και οι εκροές σε μια παραγωγική διαδικασία. Οι εισροές, τα κεφαλαιουχικά αγαθά του συμβατικού σχολείου είναι εύκολα μετρήσιμα-κτίρια, καθηγητές, φοιτητές.

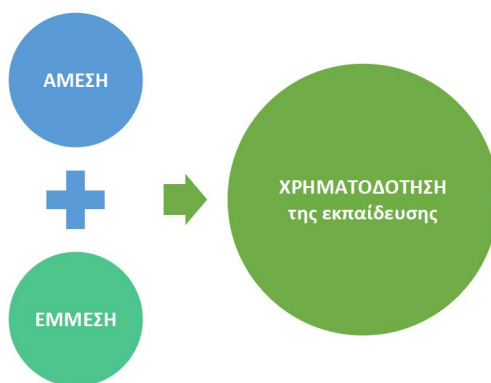
Το ανθρώπινο κεφάλαιο, οριζόμενο ως ένα «άυλο» περιουσιακό στοιχείο, αντιπροσωπεύει το απόθεμα ανθρώπινης γνώσης, εκπαίδευσης, πληροφόρησης, υγείας, επιχειρηματικότητας, προσόντων και άλλων χαρακτηριστικών, τα οποία διαμορφώνονται μέσω ατομικών επενδύσεων σε μόρφωση, επαγγελματική κατάρτιση, υγεία, καθώς και μέσω της έρευνας και ανάπτυξης δικτύων γνώσης. Η συνεισφορά της θεωρίας αυτής στην κατανόηση των ρόλων και τη σημασία της γνώσης και των δεξιοτήτων εντός της νέας πληροφοριακής οικονομίας έχει επηρεάσει βαθιά την ανάλυση διαφόρων οικονομικών και κοινωνικών φαινομένων, ενώ παρέχει επίσης εργαλεία πρόβλεψης για σύγχρονες τάσεις σχετικά με τον σχηματισμό οικογένειας, γονιμότητα, προσδόκιμο ζωής και την επίδρασή τους στην οικονομική δραστηριότητα και καινοτομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

5.1 Χρηματοδότηση της Εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, η εκπαίδευση παρέχεται δωρεάν και χρηματοδοτείται από το κράτος μέσω του κρατικού προϋπολογισμού, ο οποίος διανέμει πόρους στα εκπαιδευτικά ιδρύματα ανά τη χώρα. Η χρηματοδότηση αυτή χωρίζεται σε άμεση και έμμεση. Η άμεση χρηματοδότηση περιλαμβάνει τα κονδύλια από τον εθνικό προϋπολογισμό, τα οποία ανατίθενται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης σύμφωνα με τις ανάγκες. Από την άλλη πλευρά, η έμμεση χρηματοδότηση προέρχεται από τα Ευρωπαϊκά Κοινοτικά Ταμεία, τα οποία ενισχύουν τον εθνικό προϋπολογισμό και υποστηρίζουν την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού συστήματος.

Γράφημα 2: Χρηματοδότηση

Ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει τρέχουσες λειτουργικές δαπάνες της εκπαίδευσης, καθώς και δαπάνες για αντικείμενα μακροχρόνιας χρήσης, όπως οικόπεδα, κτίρια, έπιπλα και εξοπλισμό. Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (ΥΠΘΑ) εντάσσονται επίσης οι πιστώσεις για τις αποδοχές του εκπαιδευτικού προσωπικού όλων των βαθμίδων, καθώς και οι δαπάνες για τη λειτουργία του ΥΠΘΑ, οι επιχορηγήσεις στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, άλλων οργανισμών και Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου που εργάζονται υπό την αιγίδα του υπουργείου. Επιπλέον, περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν τα μισθώματα κτιρίων, τη μετακίνηση των μαθητών και άλλα λειτουργικά έξοδα των αποκεντρωμένων υπηρεσιών. Ο Υπουργός είναι υπεύθυνος για την έγκριση του προϋπολογισμού του ΥΠΘΑ.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στη χρηματοδότηση τομέων που ενισχύουν τη δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση, με έμφαση στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και την Κατάρτιση των Ενηλίκων. Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται

προωθούν την ενίσχυση του εργατικού δυναμικού με σκοπό την αποδοτικότερη ένταξή του στην αγορά εργασίας. Σε δευτερεύουσα μοίρα, η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει επίσης την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Επιπλέον, προγράμματα όπως τα Ολοήμερα Νηπιαγωγεία και Δημοτικά Σχολεία, καθώς και η Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη, είναι μεταξύ των δράσεων που επίσης ενισχύονται μέσω της χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στοχεύοντας στη βελτίωση των εκπαιδευτικών υποδομών και παρεχόμενων υπηρεσιών.

5.2 Χρηματοδοτούμενοι Φορείς και Δομές Δια Βίου Μάθησης

Η δια βίου μάθηση και επαγγελματική κατάρτιση στην Ελλάδα στηρίζεται από διάφορους χρηματοδοτούμενους φορείς, οι οποίοι χρηματοδοτούνται τόσο από εθνικούς όσο και από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτοί οι φορείς αντιπροσωπεύουν τρεις κύριες κατηγορίες:

- *Δημόσιοι Φορείς:* Περιλαμβάνουν κρατικά χρηματοδοτούμενα ιδρύματα που προσφέρουν τόσο τυπική όσο και μη τυπική εκπαίδευση. Σημαντικός φορέας σε αυτή την κατηγορία είναι η Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας, που δραστηριοποιείται σε εθνικό επίπεδο.
- *Ιδιωτικοί Φορείς:* Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει ιδιωτικές εταιρείες και άλλους φορείς που παρέχουν εκπαίδευση και κατάρτιση με στόχο την ενίσχυση των επαγγελματικών δεξιοτήτων. Παραδείγματα περιλαμβάνουν επιμελητήρια και άλλες συλλογικές οργανώσεις.
- *Ακαδημαϊκοί Φορείς:* Περιλαμβάνονται πανεπιστήμια και κολλέγια που προσφέρουν προγράμματα αρχικής και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης. Επίσης, τα Κέντρα Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) είναι επιχειρησιακά χρηματοδοτούμενα από **φορείς του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και από δωρεές και χορηγίες.**

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Ν. 3879/2010, προγράμματα δια βίου μάθησης μπορούν να προσφέρουν φορείς νομικά πρόσωπα κάθε μορφής που λειτουργούν σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Αυτοί περιλαμβάνουν:

Φορείς παροχής γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων: Μπορεί να είναι κοινωνικοί, θρησκευτικοί ή πολιτιστικοί φορείς.

Φορείς ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης: Οργανώνουν και υλοποιούν προγράμματα που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους.

Κέντρα Προώθησης στην Απασχόληση (ΚΠΑ): Προσφέρουν υπηρεσίες δια βίου συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού.

Φορείς του δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα: Προσφέρουν μη τυπική εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό, όπως το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ).

Τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις: Συνυπογράφουν την Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και προσφέρουν σχετικά προγράμματα.

5.3 Χρηματοδότηση ΣΑΕΚ(πρώην Ι.Ε.Κ.) και βελτίωση της Επαγγελματικής Κατάρτισης

Στις δημόσιες Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ), που είναι μετονομασία των πρώην Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), η χρηματοδότηση παίζει σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και στην αύξηση της αποτελεσματικότητας της επαγγελματικής κατάρτισης. Η χρηματοδότηση των ΣΑΕΚ και η ανάπτυξη δεξιοτήτων αποτελεί προτεραιότητα του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (ΥΠΑΙΘΑ) και ευθυγραμμίζεται με την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Το αντικείμενο της δράσης (Χρηματοδότηση ΣΑΕΚ, βελτίωση της ΕΚ) είναι η χρηματοδότηση της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης που παρέχεται στις δημόσιες Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ), που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (ΥΠΑΙΘΑ). Η δράση καλύπτει επίσης την πρακτική άσκηση των καταρτιζομένων, με έναρξη φοίτησης το σχολικό έτος 2022-2023. Ο κύριος στόχος είναι

- α) η ανάπτυξη δεξιοτήτων των σπουδαστών,
- β) η διευκόλυνση της επαγγελματικής τους ένταξης στην αγορά εργασίας,
- γ) η συνολική αναβάθμιση της εκπαίδευσης στις δημόσιες ΣΑΕΚ.

Η βελτίωση της ποιότητας, της συμμετοχικότητας και της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος με σκοπό την απόκτηση και ενσωμάτωση νέων δεξιοτήτων, τη μαθησιακή εξέλιξη, την ολοκλήρωση των σπουδών, και την παράλληλη σύνδεση τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, αποτελεί τον πυρήνα του Ειδικού Στόχου 4ε της Προτεραιότητας 3, "Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση", του Προγράμματος "Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή" (ΕΣΠΑ, 2023).

Ο Ειδικός Στόχος 4ε αναφέρεται σε έναν από τους συγκεκριμένους στόχους εντός της Προτεραιότητας 3, η οποία εστιάζει στην "Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση" στο

πλαίσιο του Προγράμματος "Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή" του ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης). Η ταξινόμηση 4ε προέρχεται από την κατηγοριοποίηση των ειδικών στόχων με βάση την ευρωπαϊκή ονοματολογία, όπου οι στόχοι καταγράφονται με γράμματα. Συγκεκριμένα, η Προτεραιότητα 3 έχει διάφορους ειδικούς στόχους, και ο στόχος 4ε είναι ένας από αυτούς. (ΕΣΠΑ, 2023).

Με μια σειρά μεταρρυθμίσεων που ήδη εφαρμόζονται, αναμένεται η βελτίωση της ποιότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι δράσεις στοχεύουν στην περαιτέρω αναβάθμιση της διακυβέρνησης και της διασφάλισης ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ), στην ανάπτυξη σύγχρονων δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών, και στον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις τάσεις στην αγορά εργασίας (Anisimova, 2021). Στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης & Νεολαίας, προβλέπεται η αναβάθμιση της ΕΕΚ μέσω δράσεων που εστιάζουν στη βελτίωση της ποιότητας των επιμέρους παραμέτρων της.

Η βελτίωση αυτή προϋποθέτει παρεμβάσεις για τη σύνδεση των σπουδών με την αγορά εργασίας, όπως η υποστήριξη των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης, καθώς και των εργοδοτών για την παροχή περισσότερων ευκαιριών μάθησης στον χώρο εργασίας. Αυτό γίνεται σε άμεση σύνδεση με τον Μηχανισμό Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (Ziderman, 2018).

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, αυτά θα επιτευχθούν μέσω της χρηματοδότησης της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης που παρέχεται στις δημόσιες ΣΑΕΚ για τα σχολικά έτη 2022-2023, 2023-2024 και της πρακτικής άσκησης των καταρτιζομένων διάρκειας 960 ωρών. Ο στόχος είναι η ανάπτυξη δεξιοτήτων των καταρτιζομένων, η διευκόλυνση της επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, καθώς και η αναβάθμιση της εκπαίδευσης στις δημόσιες ΣΑΕΚ.

Οι ωφελούμενοι της δράσης είναι οι σπουδαστές των ΣΑΕΚ που ξεκίνησαν το 2022-2023, και που δεν πληρούν σωρευτικά τα κριτήρια επιλεξιμότητας της Προτεραιότητας 5 του ΠΑΔΚΣ ("Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή") (δηλαδή ΕΑΕΚ 15-29 ετών).

5.4 Χρηματοδοτικά Μοντέλα για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Τα χρηματοδοτικά μοντέλα για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων των ΣΑΕΚ, ποικίλλουν. Συχνά βασίζονται σε δημόσιους πόρους, τοπικούς πόρους ή σε συνδυασμό δημόσιων και ιδιωτικών πόρων.

5.4.1 Η Διττή Χρηματοδότηση

Το μοντέλο της διττής χρηματοδότησης για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση βασίζεται σε μια συνεργασία μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η θεωρητική κατάρτιση χρηματοδοτείται από το κράτος, ενώ η πρακτική άσκηση από τους εργοδότες σε ένα δυικό σύστημα κατάρτισης (Anisimova, 2021). Αυτή η προσέγγιση έχει αποδειχθεί αποτελεσματική στη διευκόλυνση της επαγγελματικής ένταξης και στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης.

5.4.2 Προβλήματα και Προκλήσεις στη Χρηματοδότηση

Ένα από τα βασικά προβλήματα στη χρηματοδότηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι η αναντιστοιχία μεταξύ των αναγκών της αγοράς εργασίας και των δεξιοτήτων που αναπτύσσονται. Η έλλειψη επαρκούς χρηματοδότησης για την πρακτική άσκηση μπορεί να εμποδίσει την ανάπτυξη των δεξιοτήτων που χρειάζονται οι εργοδότες. Η συνεργασία μεταξύ των κρατικών και των ιδιωτικών φορέων, καθώς και η ανάπτυξη στοχευμένων προγραμμάτων χρηματοδότησης, είναι κρίσιμη για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος (Ball et al., 2005).

5.4.3 Πρακτικές Λύσεις και Μελλοντικές Κατευθύνσεις

Για να βελτιωθεί η χρηματοδότηση των ΣΑΕΚ και η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης, είναι σημαντικό να υπάρξει καλύτερη κατανομή των πόρων, ευελιξία στη χρηματοδότηση και διαφάνεια στις διαδικασίες. Η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, καθώς και η ανάπτυξη νέων χρηματοδοτικών εργαλείων, μπορούν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των τρεχουσών και μελλοντικών προκλήσεων (Haukka et al., 2005).

5.4.4 Συνολική Προοπτική

Η χρηματοδότηση των ΣΑΕΚ είναι καθοριστική για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και την προώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης. Η συνεχής προσαρμογή των χρηματοδοτικών μοντέλων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και η ενίσχυση της

ποιότητας της εκπαίδευσης θα βοηθήσουν στην επίτευξη των στόχων της επαγγελματικής κατάρτισης (Gijssberts, 1998).

B. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΕΡΕΥΝΑ

6.1 Σκοπός της έρευνας

Η παρούσα έρευνα εστιάζεται στην ποσοτική αξιολόγηση της ποιότητας των Μονάδων Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης – Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) στην Περιφέρεια Αττικής για το εκπαιδευτικό έτος 2019-2020.

Το συγκεκριμένο ερευνητικό εγχείρημα περιλάμβανε μια ποσοτική έρευνα με σκοπό την απάντηση σε συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα, όπως δίνονται παρακάτω:

1. Πόσοι σπουδαστές έκαναν εγγραφή στο ΙΕΚ, στο χειμερινό και εαρινό εξάμηνο για το 2019-2020;
2. Πόσα τμήματα είχε το ΙΕΚ, το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020;
3. Πόσες ειδικότητες είχε το ΙΕΚ, το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020;
4. Πόσους Εκπαιδευτές είχε το ΙΕΚ, το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020;
5. Πόσοι ήταν οι Η/Υ προς χρήση σπουδαστών του ΙΕΚ, το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020;
6. Πόσοι ήταν οι σπουδαστές του ΙΕΚ που απορρίφθηκαν στο χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020;
7. Πόσοι ήταν οι σπουδαστές που διέκοψαν τη φοίτησή τους στο ΙΕΚ, το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020;
8. Πόσοι ήταν οι σπουδαστές που αποφοίτησαν από το ΙΕΚ, το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020;
9. Πόσο ήταν το εμβαδόν (τετραγωνικά μέτρα) του σχολικού κτιρίου του ΙΕΚ το 2019-2020;

10. Πόσο ήταν το εμβαδόν (τετραγωνικά μέτρα) του προαύλιου χώρου του ΙΕΚ το 2019-2020;
11. Η κτηριακή εγκατάσταση του ΙΕΚ, χρησιμοποιήθηκε από άλλη εκπαιδευτική δομή το 2019-2020;
12. Πόσοι ήταν οι εκπαιδευτές του ΙΕΚ που είχαν Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών σε επίπεδο Master, το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020;
13. Πόσοι ήταν οι εκπαιδευτές του ΙΕΚ που ήταν κάτοχοι Διδακτορικού διπλώματος σπουδών, το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020;
14. Πόσοι ήταν οι πιστοποιημένοι εκπαιδευτές ενηλίκων (ΕΟΠΠΕΠ) στο ΙΕΚ, το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020;
15. Πόσα εποπτικά μέσα (projector, διαδραστικός πίνακας) ήταν διαθέσιμα στο ΙΕΚ για το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020;
16. Υπήρχε βιβλιοθήκη στο ΙΕΚ το 2019-2020;
17. Υπήρχε αίθουσα πολλαπλών χρήσεων στο ΙΕΚ το 2019-2020;
18. Υπήρχε χώρος στάθμευσης για τους εκπαιδευτικούς στο ΙΕΚ το 2019-2020;
19. Υπήρχε πρόσβαση για ΑΜΕΑ στο ΙΕΚ το 2019-2020;
20. Συμμετείχε το ΙΕΚ σε Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Προγράμματα το 2019-2020;

6.2 Μεθοδολογία της έρευνας

Για να πραγματοποιηθεί η ανάλυση των παραμέτρων που σχετίζονται με την ποιότητα των Μονάδων Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) της περιφέρειας Αττικής για το έτος 2019-2020, έγινε χρήση ορισμένων μεταβλητών, όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 9.

Μεταβλητή	Ορισμός Μεταβλητής
X ₁	Μέγεθος Μεταδευτεροβάθμιας μονάδας (Αριθμός Σπουδαστών)
X ₂	Αριθμός τμημάτων
X ₃	Αριθμός ειδικοτήτων
X ₄	Αριθμός Εκπαιδευτικών
X ₅	Αριθμός Η/Υ προς χρήση σπουδαστών
X ₆	Αριθμός απορριφθέντων μαθητών
X ₇	Αριθμός σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση (Σπουδαστική Διαρροή)
X ₈	Αριθμός αποφοίτων
X ₉	Εμβαδόν σχολικού κτιρίου (σε τετραγωνικά μέτρα)
X ₁₀	Εμβαδόν προαύλιου χώρου (σε τετραγωνικά μέτρα)
X ₁₁	Αριθμός εκπαιδευτικών με Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών
X ₁₂	Αριθμός εκπαιδευτικών με Διδακτορικό δίπλωμα σπουδών
X ₁₃	Αριθμός πιστοποιημένων εκπαιδευτών ενηλίκων (ΕΟΠΠΕΠ)
X ₁₄	Αριθμός εποπτικών μέσων

X ₁₅	Υπαρξη βιβλιοθήκης
X ₁₆	Υπαρξη αίθουσας πολλαπλών χρήσεων
X ₁₇	Υπαρξη χώρου στάθμευσης για εκπαιδευτικούς
X ₁₈	Πρόσβαση για ΑΜΕΑ
X ₁₉	Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Προγράμματα
X ₂₀	Χρήση της κτηριακής εγκατάστασης του ΙΕΚ από άλλη εκπαιδευτική δομή

Πίνακας 9. Ορισμός και ερμηνεία μεταβλητών

Οι παραπάνω μεταβλητές, με βάση τους Θεματικούς άξονες στους οποίους αναφέρονται, ομαδοποιούνται στις επόμενες κατηγορίες:

- **Μέγεθος Μεταδευτεροβάθμιας μονάδας Εκπαίδευσης – Κατάρτισης:** X₁, X₂, X₃
- **Υλικοτεχνική υποδομή – εγκαταστάσεις:** X₅, X₉, X₁₀, X₁₄, X₁₅, X₁₆, X₁₇, X₁₈
- **Εκπαιδευτικό προσωπικό:** X₄, X₁₁, X₁₂, X₁₃
- **Φοίτηση και επιδόσεις μαθητών:** X₆, X₇, X₈
- **Εκπαιδευτικά προγράμματα :** X₁₉

Με βάση τις παραπάνω μεταβλητές, δημιουργούνται οι δείκτες ποιότητας, οι οποίοι χαρακτηρίζουν την ποιότητα της εκπαίδευσης σε επίπεδο Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής. Οι δείκτες καθώς και η ερμηνεία τους δίνονται στον Πίνακα 10.

Δείκτης	Ερμηνεία Δεικτών Ποιότητας
Δ ₁	Αριθμός σπουδαστών ανά ειδικότητα
Δ ₂	Αριθμός σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό
Δ ₃	Αριθμός σπουδαστών ανά Η/Υ
Δ ₄	Αριθμός ειδικοτήτων
Δ ₅	Αριθμός τετραγωνικών μέτρων (m ²) Κτιριακών υποδομών ανά σπουδαστή
Δ ₆	Αριθμός τετραγωνικών μέτρων (m ²) Προαύλιου χώρου ανά σπουδαστή
Δ ₇	Ποσοστό απορριφθέντων μαθητών ως προς το σύνολο των μαθητών
Δ ₈	Ποσοστό σπουδαστών που διέκοψαν την φοίτηση ως προς το σύνολο των σπουδαστών
Δ ₉	Ποσοστό σπουδαστών που αποφοίτησαν
Δ ₁₀	Αριθμός εποπτικών μέσων ανά τμήμα

Δ_{11}	Ποσοστό εκπαιδευτικών που κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ως προ το σύνολο των εκπαιδευτικών
Δ_{12}	Ποσοστό εκπαιδευτικών με διδακτορικό ως προς το σύνολο των εκπαιδευτικών
Δ_{13}	Ποσοστό εκπαιδευτικών με πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων

Πίνακας 10. Ορισμός και ερμηνεία των δεικτών ποιότητας

6.3 Δεδομένα – Πηγές

Σύμφωνα με την βιβλιογραφική ανασκόπηση, δημιούργησα ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει 20 ερωτήσεις για την συλλογή αριθμητικών δεδομένων και ερωτήσεις τύπου ολικής άγνοιας (ΝΑΙ/ΟΧΙ) . Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από τρία μέρη: το πρώτο μέρος μελετά ότι αφορά τους σπουδαστές , το δεύτερο μέρος τους εκπαιδευτές και το τρίτο μέρος την υλικοτεχνική υποδομή των κτιρίων των Ι.Ε.Κ. για το σχολικό έτος 2019-2020 και για τα δύο εξάμηνα χειμερινό και εαρινό. Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε σε ηλεκτρονική μορφή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στα δημόσια Ι.Ε.Κ. (εποπτείας του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.) , Ι.Ε.Κ. Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ο.Α.Ε.Δ.), Ιδιωτικά Ι.ΕΚ. της Περιφέρειας Αττικής , επειδή το χρονικό διάστημα που διεξήχθη η έρευνα είχαν εφαρμοστεί μέτρα προστασία λόγω της πανδημίας του Covid-19. Για τα ιδιωτικά Ι.Ε.Κ. δεν χρησιμοποιούνται οι ακριβείς επωνυμίες των Ι.Ι.Ε.Κ. αλλά έχουν αντικατασταθεί με ονομασίες αριθμητικών δεδομένων λόγω προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με τον Ν. 4624 Τεύχος Α' 137/29.08.2019 των ανωτέρων Ι.Ε.Κ. π.χ. ΠΙΕΚ ΕΝΑ.

6.4 Στατιστική ανάλυση

Η ανάλυση μου είχε ως στόχο να πραγματοποιήσει συγκριτική μελέτη μεταξύ των διαφορετικών τύπων ΙΕΚ, όπως τα ΙΕΚ του Υπουργείου Παιδείας (ΔΙΕΚ), τα ΙΕΚ του Υπουργείου Εργασίας (ΙΕΚ – ΔΥΠΑ (ΟΑΕΔ)) και τα Ιδιωτικά ΙΕΚ (ΠΙΕΚ) που βρίσκονται στην Αττική. Αρχικά, λοιπόν έγινε ανάλυση των στοιχείων/μεταβλητών που σχετίζονται με τους σπουδαστές, τα τμήματα και τις ειδικότητες των διαφορετικών ΙΕΚ. Στη συνέχεια, έγινε ανάλυση των στοιχείων που αφορούν την υλικοτεχνική υποδομή των κτιρίων των ΙΕΚ, το εκπαιδευτικό προσωπικό, τη φοίτηση και τις επιδόσεις των σπουδαστών και τέλος έγινε διερεύνηση για την συμμετοχή των ΙΕΚ σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε χωριστά για το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του έτους 2019-2020.

Οι παρακάτω Πίνακες 11,12,13 παρουσιάζουν τα περιγραφικά μέτρα σχετικά με τους σπουδαστές, τα τμήματα και τις ειδικότητες των ΙΕΚ, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020. Ειδικότερα, ο Πίνακας 11 περιέχει στατιστικά στοιχεία για τους εγγεγραμμένους σπουδαστές στα διάφορα ΙΕΚ για το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο. Ειδικά, ο μέσος αριθμός των εγγεγραμμένων σπουδαστών για τα ΙΕΚ (Μ.Ο.= 560.70 (χειμερινό) και 498.80 (εαρινό)) ήταν σημαντικά μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο μέσο όρο για τα ΔΙΕΚ και τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) που υπολογίστηκε 340.38 και 124.71, αντίστοιχα, για το χειμερινό εξάμηνο και για το εαρινό ήταν ίσο με 262 και 96.

Από το Πίνακα 12, παρατηρούμε ότι ο μέσος αριθμός για τα τμήματα που είχαν τα διαφορετικά ΙΕΚ σπουδαστών, ήταν μεγαλύτερος για τα ΙΕΚ (Μ.Ο.= 24.40 (χειμερινό) και 22.20 (εαρινό)) από τον αντίστοιχο μέσο όρο για τα ΔΙΕΚ και τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) που υπολογίστηκε 17.38 και 7, αντίστοιχα, για το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο.

Τέλος, από τον Πίνακα 13, παρατηρούμε ότι ο μέσος αριθμός των ειδικοτήτων για τα ΙΕΚ (Μ.Ο.= 13.40 (χειμερινό, εαρινό)) από τον αντίστοιχο μέσο όρο για τα ΔΙΕΚ και τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) που υπολογίστηκε 11 και 4, αντίστοιχα, για το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο. Τα παραπάνω αποτελέσματα, οφείλονται στο ότι τα Ιδιωτικά ΙΕΚ που εξετάστηκαν ήταν περισσότερα σε πλήθος (N=10) σε σχέση με το πλήθος των ΔΙΕΚ (N=8) και το πλήθος των ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) (N=7). Επιπλέον, ενδέχεται να προσφέρουν μεγαλύτερη ποικιλία ειδικοτήτων και προγραμμάτων σπουδών, ενισχύοντας έτσι την προσέλευση σπουδαστών.

Πίνακας 11. Περιγραφικά μέτρα των σπουδαστών που έκαναν εγγραφή το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο, στα διαφορετικά ΙΕΚ, το έτος 2019-2020

Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΙΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	560.70	162	1500	398.383	1338
ΔΙΕΚ		8	340.38	132	669	150.641	537
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	124.71	62	244	60.221	182
Σύνολο		25	368.12	62	1500	316.277	1438
ΙΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	498.80	159	1387	359.104	1228
ΔΙΕΚ		8	262.00	85	489	112.877	404
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	96.00	43	205	54.299	162
Σύνολο		25	310.24	43	1387	285.988	1344

Πίνακας 12. Περιγραφικά μέτρα για τα τμήματα που είχαν τα διαφορετικά ΙΕΚ κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020

Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΠΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	24.40	9	60	14.683	51
ΔΙΕΚ		8	17.38	7	30	6.278	23
ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ)		7	7.00	5	12	2.517	7
Σύνολο		25	17.28	5	60	12.078	55
ΠΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	22.20	9	54	12.900	45
ΔΙΕΚ		8	17.38	7	30	6.278	23
ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ)		7	7.00	5	12	2.517	7
Σύνολο		25	16.40	5	54	10.751	49

Πίνακας 13. Περιγραφικά μέτρα για τις ειδικότητες που είχαν τα διαφορετικά ΙΕΚ κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020

Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΠΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	13.40	2	30	8.540	28
ΔΙΕΚ		8	11.00	5	16	3.071	11
ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ)		7	4.00	3	6	1.000	3
Σύνολο		25	10.00	2	30	6.782	28
ΠΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	13.40	2	30	8.540	28
ΔΙΕΚ		8	11.00	5	16	3.071	11
ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ)		7	4.00	3	6	1.000	3
Σύνολο		25	10.00	2	30	6.782	28

Στη συνέχεια, στους Πίνακες 14, 15, παρουσιάζονται τα περιγραφικά μέτρα για τους Η/Υ και τα εποπτικά μέσα που ήταν διαθέσιμα στα ΙΕΚ κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020. Ειδικότερα, παρατηρούμε ότι ο μέσος αριθμός Η/Υ που ήταν διαθέσιμα προς χρήση από τους σπουδαστές ήταν σημαντικά μεγαλύτερος για τα ΠΕΚ (Μ.Ο.=197.80 (χειμερινό και εαρινό)), συγκριτικά με τον αντίστοιχο μέσο αριθμό για τα ΔΙΕΚ που υπολογίστηκε 34.75 και για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ) που βρέθηκε ίσος με 18.71 (Πίνακας 14), ενώ στον Πίνακα 15, βλέπουμε ότι ο μέσος αριθμός εποπτικών μέσων, που ήταν διαθέσιμα ήταν το ίδιο μεγαλύτερος για τα ΠΕΚ (Μ.Ο.=9.50 (χειμερινό και εαρινό)), σε σχέση με τον αντίστοιχο μέσο αριθμό για τα ΔΙΕΚ και τα ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ) που υπολογίστηκε 4.50 και 2.29, αντίστοιχα.

Πίνακας 14. Περιγραφικά μέτρα για τους Η/Υ προς χρήση σπουδαστών στα διαφορετικά ΙΕΚ κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020

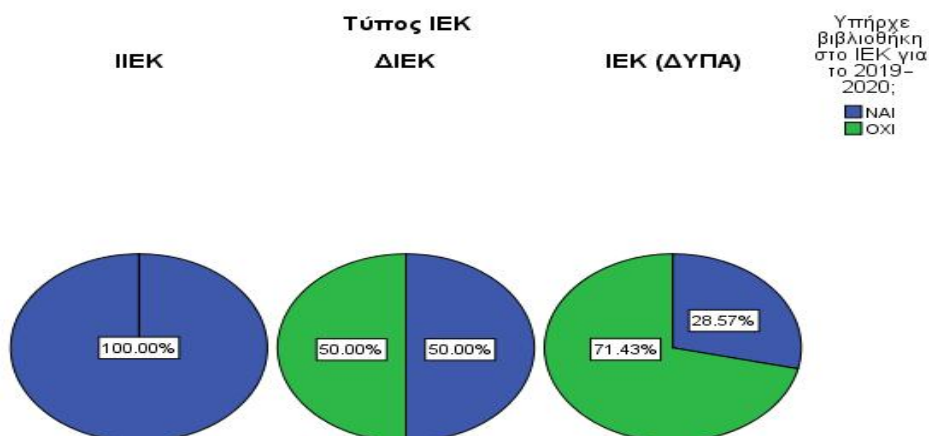
Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΠΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	197.80	20	400	132.918	380
ΔΙΕΚ		8	34.75	6	60	18.203	54
ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ)		7	18.71	5	37	11.514	32
Σύνολο		25	95.48	5	400	118.598	395
							380
ΠΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	197.80	20	400	132.918	380
ΔΙΕΚ		8	34.75	6	60	18.203	54
ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ)		7	18.57	4	37	11.717	33
Σύνολο		25	95.44	4	400	118.630	396

Πίνακας 15. Περιγραφικά μέτρα για τα εποπτικά μέσα (Projector, διαδραστικός πίνακας) που ήταν διαθέσιμα στα διαφορετικά ΙΕΚ κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020

Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΠΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	9.50	3	14	3.598	11
ΔΙΕΚ		8	4.50	0	11	3.928	11
ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ)		7	2.29	1	4	1.113	3
Σύνολο		25	5.88	0	14	4.419	14
ΠΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	9.50	3	14	3.598	11
ΔΙΕΚ		8	4.50	0	11	3.928	11
ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ)		7	2.29	1	4	1.113	3
Σύνολο		25	5.88	0	14	4.419	14

Σχετικά με την ύπαρξη βιβλιοθήκης στα διαφορετικά ΙΕΚ, παρατηρούμε ότι τα Ιδιωτικά ΙΕΚ είχαν όλα βιβλιοθήκη στις εγκαταστάσεις τους. Αντίθετα, όσον αφορά τα ΔΙΕΚ, τα μισά από αυτά είχαν βιβλιοθήκη και τα άλλα μισά όχι. Τέλος, σχετικά με τα ΙΕΚ της ΔΥΠΙΑ, το 71.43% δεν διέθεταν βιβλιοθήκη σε αντίθεση με το 28.57% (Πίνακας 16).

Γράφημα 3:Υπαρξη βιβλιοθήκης στα ΙΕΚ για το 2019-2020

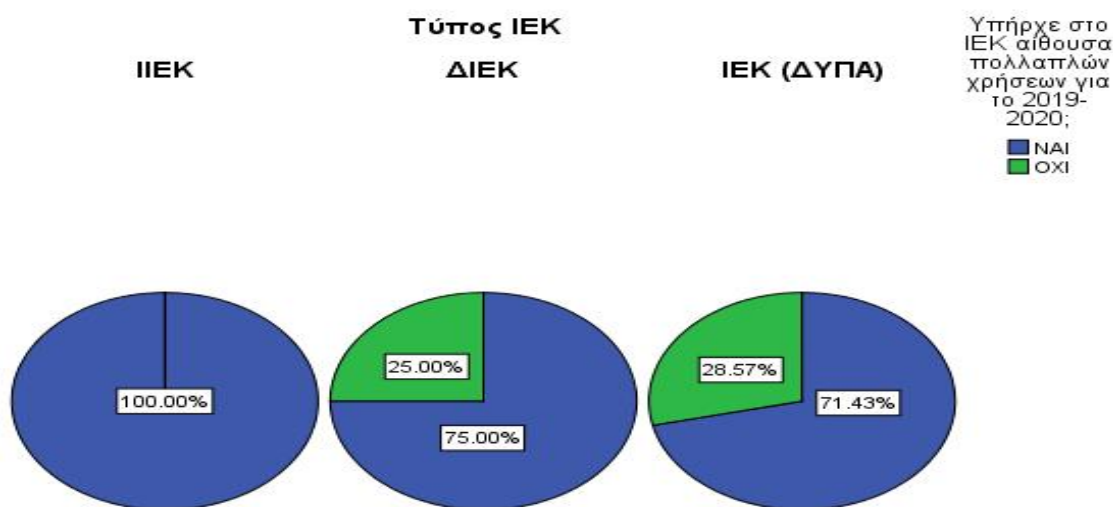

Πίνακας 16: Κατανομή σχετικών συχνοτήτων των διαφορετικών ΙΕΚ και της ύπαρξης βιβλιοθήκης στα ΙΕΚ για το 2019-2020

		Υπήρχε βιβλιοθήκη στο ΙΕΚ για το 2019-2020;		Σύνολο
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Τύπος ΙΕΚ	ΙΙΕΚ	10 100.00%	0 0.00%	10 100.00%
	ΔΙΕΚ	4 50.00%	4 50.0%	8 100.00%
	ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)	2 28.57%	5 71.43%	7 100.00%

Επίσης, εξετάστηκε αν υπήρχε στα ΙΕΚ αίθουσα πολλαπλών χρήσεων. Με βάση τον Πίνακα 17, όλα τα ΙΙΕΚ διέθεταν αίθουσα πολλαπλών χρήσεων. Σχετικά με τα ΔΙΕΚ, το 75% από αυτά είχαν αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, ενώ για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ), το αντίστοιχο ποσοστό υπολογίστηκε στο 71.43%.

Γράφημα 4:Υπαρξη αίθουσας πολλαπλών χρήσεων στα ΙΕΚ για το 2019-2020.

Πίνακας 17:Κατανομή σχετικών συχνοτήτων των διαφορετικών ΙΕΚ και της ύπαρξης αίθουσας πολλαπλών χρήσεων για το 2019-2020

		Υπήρχε στο ΙΕΚ αίθουσα πολλαπλών χρήσεων για το 2019-2020;		Σύνολο
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Τύπος ΙΕΚ	ΙΙΕΚ	10	0	10
		100.00%	0.00%	100.0%
	ΔΙΕΚ	6	2	8
		75.00%	25.00%	100.0%
	ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)	5	2	7
		71.43%	28.57%	100.0%

Έπειτα, εξετάστηκε αν υπήρχε χώρος στάθμευσης στα ΙΕΚ, για τους εκπαιδευτικούς. Από τα δεδομένα του Πίνακα18 προκύπτει ότι όλα τα ΙΙΕΚ παρείχαν χώρο στάθμευσης για τους εκπαιδευτικούς κατά το εκπαιδευτικό έτος 2019-2020. Αντίθετα, μόνο το 62.5% των ΔΙΕΚ

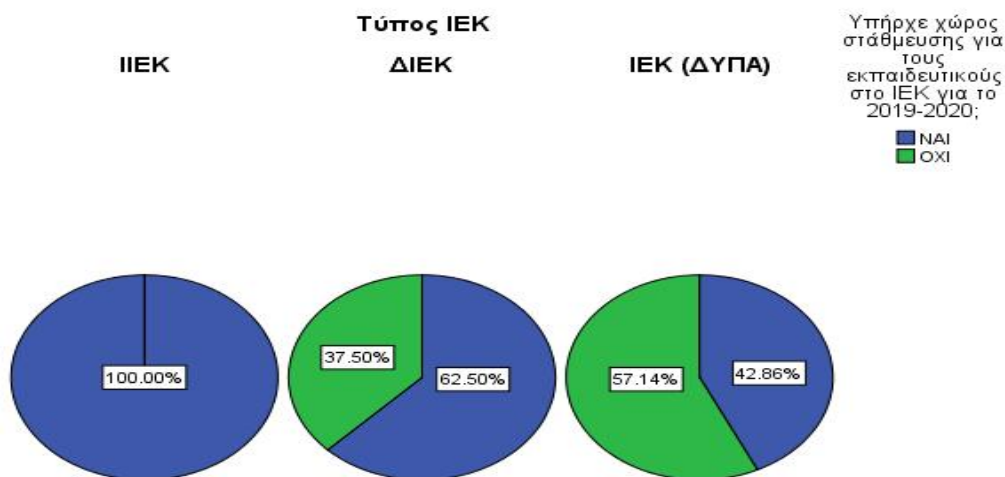
διέθετε χώρο στάθμευσης, ενώ μόνο το 42.9% των ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) είχαν παρόμοια

διαθεσ

ιμότητα

α.

Γράφημα 5:Υπαρξη χώρου στάθμευσης για τους εκπαιδευτικούς στο ΙΕΚ για το 2019-2020

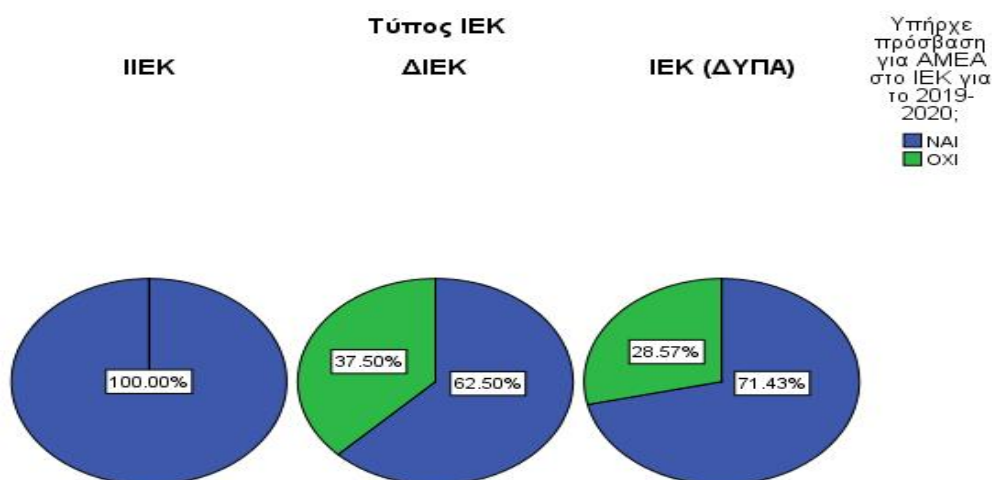

		Υπήρχε χώρος στάθμευσης για τους εκπαιδευτικούς στο ΙΕΚ για το 2019-2020;		Σύνολο
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Τύπος ΙΕΚ	ΙΙΕΚ	10 100.00%	0 0.00%	10 100.00%
	ΔΙΕΚ	5 62.50%	3 37.50%	8 100.00%
	ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)	3 42.86%	4 57.14%	7 100.00%

Πίνακας 18:Κατανομή σχετικών συχνοτήτων των διαφορετικών ΙΕΚ και της ύπαρξης χώρου στάθμευσης για τους εκπαιδευτικούς για το 2019-2020

Στη συνέχεια, έγινε έλεγχος για την ύπαρξη πρόσβασης για ΑΜΕΑ στα ΙΕΚ. Διαπιστώθηκε ότι, όλα τα ΙΙΕΚ είχαν πρόσβαση για ΑΜΕΑ, σε αντίθεση με το 62.5% των ΔΙΕΚ και το 71.4% των ΙΕΚ (ΔΥΠΑ).

Γράφημα 6:Υπαρξη πρόσβασης για ΑΜΕΑ στο ΙΕΚ για το 2019-2020

Πίνακας 19:Κατανομή σχετικών συχνοτήτων των διαφορετικών ΙΕΚ και της ύπαρξης πρόσβασης

ΑΜΕΑ
για το
2020

		Υπήρχε πρόσβαση για ΑΜΕΑ στο ΙΕΚ για το 2019-2020;		Σύνολο
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Τύπος ΙΕΚ	ΙΙΕΚ	10 100.00%	0 0.00%	10 100.00%
	ΔΙΕΚ	5 62.50%	3 37.50%	8 100.00%
	ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)	5 71.43%	2 28.57%	7 100.00%

για
στα ΙΕΚ
2019-

Ακολούθως, έγινε ανάλυση για το εκπαιδευτικό προσωπικό στα διάφορα ΙΕΚ. Συγκεκριμένα, ο Πίνακας 20, περιέχει στατιστικά στοιχεία για τους εκπαιδευτικούς για το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο. Ειδικά, ο μέσος αριθμός των εκπαιδευτών για τα ΙΙΕΚ (Μ.Ο.= 101.10 (χειμερινό) και 100.60 (εαρινό)) ήταν μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο μέσο όρο για τα ΔΙΕΚ και τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) που υπολογίστηκε 93.25 και 22.57, αντίστοιχα, για το χειμερινό εξάμηνο και για το εαρινό ήταν ίσο με 95 και 22.43.

Στον Πίνακα 21 παρατίθενται πληροφορίες σχετικά με τους εκπαιδευτές που διέθεταν Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Βάσει των αποτελεσμάτων, παρατηρείται ότι ο μέσος αριθμός εκπαιδευτών με Μεταπτυχιακό ήταν 68.63 για τα ΔΙΕΚ, ενώ αντίστοιχα ήταν 41.20 για τα ΙΙΕΚ και 11.29 για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ), κατά το χειμερινό εξάμηνο. Αντίστοιχα, ανάλογες τιμές παρατηρήθηκαν και κατά το εαρινό εξάμηνο.

Επιπλέον, ο Πίνακας 22, παρέχει περιγραφικά μέτρα σχετικά με τους εκπαιδευτές που διέθεταν Διδακτορικό. Παρατηρούμε ότι, ο μέσος αριθμός εκπαιδευτών με Διδακτορικό ήταν 6.70 για τα ΠΕΚ, ενώ αντίστοιχα ήταν 5.75 για τα ΔΙΕΚ και 1.71 για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ), κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο.

Τέλος, στον Πίνακα 23, δίνονται πληροφορίες σχετικά με τους πιστοποιημένους εκπαιδευτές ενηλικών (ΕΟΠΠΕΠ). Ιδιαίτερα, ο μέσος αριθμός των πιστοποιημένων εκπαιδευτών για τα ΠΕΚ (Μ.Ο.= 103.80) ήταν μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο μέσο όρο για τα ΔΙΕΚ και τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) που υπολογίστηκε 81.25 και 16.71, αντίστοιχα, για το χειμερινό εξάμηνο. Ανάλογες τιμές παρατηρήθηκαν και κατά το εαρινό εξάμηνο.

Πίνακας 20: Περιγραφικά μέτρα για τους Εκπαιδευτές που είχαν τα διαφορετικά ΙΕΚ κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020

Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΠΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	101.10	18	313	110.292	295
ΔΙΕΚ		8	93.25	35	150	30.992	115
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	22.57	15	31	6.347	16
Σύνολο		25	76.60	15	313	77.754	298
							295
ΠΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	100.60	18	313	110.434	295
ΔΙΕΚ		8	95.00	28	150	33.145	122
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	22.43	14	28	5.798	14
Σύνολο		25	76.92	14	313	78.172	299

Πίνακας 21: Περιγραφικά μέτρα για τους Εκπαιδευτές που είχαν Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών σε επίπεδο Master, στα διαφορετικά ΙΕΚ κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-20

Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΠΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	41.20	2	162	46.055	160
ΔΙΕΚ		8	68.63	13	135	35.387	122
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	11.29	4	18	4.821	14
Σύνολο		25	41.60	2	162	40.963	160
							160
ΠΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	41.20	2	162	46.055	160
ΔΙΕΚ		8	72.38	13	135	35.665	122
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	10.71	4	16	4.231	12
Σύνολο		25	42.64	2	162	41.997	160

Πίνακας 22: Περιγραφικά μέτρα για τους Εκπαιδευτές που ήταν κάτοχοι Διδακτορικού διπλώματος σπουδών, στα διαφορετικά ΙΕΚ κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020

Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΠΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	6.70	0	21	6.413	21
ΔΙΕΚ		8	5.75	1	13	4.097	12
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	1.71	0	4	1.704	4
Σύνολο		25	5.00	0	21	5.058	21
ΠΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	6.70	0	21	6.413	21
ΔΙΕΚ		8	5.25	2	13	4.062	11
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	1.71	0	4	1.704	4
Σύνολο		25	4.84	0	21	5.031	21

Πίνακας 23: Περιγραφικά μέτρα για τους πιστοποιημένους εκπαιδευτές ενηλίκων (ΕΟΠΠΕΠ) στα διαφορετικά ΙΕΚ κατά το χειμερινό/εαρινό εξάμηνο του 2019-20

Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΠΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	103.80	18	313	108.594	295
ΔΙΕΚ		8	81.25	23	100	24.841	77
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	16.71	7	27	6.102	20
Σύνολο		25	72.20	7	313	77.155	306
ΠΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	103.30	18	313	108.752	295
ΔΙΕΚ		8	82.13	18	100	27.399	82
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	16.57	7	27	6.161	20
Σύνολο		25	72.24	7	313	77.472	306

Επίσης, έγινε έλεγχος για τους σπουδαστές που απορρίφθηκαν, διέκοψαν τη φοίτησή τους και για αυτούς που αποφοίτησαν. Από τον Πίνακα 24, παρατηρούμε ότι ο μέσος αριθμός των σπουδαστών που απορρίφθηκαν από τα διάφορα ΙΕΚ, κατά το έτος 2019-2020, ήταν μεγαλύτερος για τα ΔΙΕΚ (Μ.Ο.=33.63 (χειμερινό) και 12.88 (εαρινό)), συγκριτικά με τον αντίστοιχο μέσο αριθμό για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) που υπολογίστηκε στα 17 (χειμερινό) και στα 6.43 (εαρινό), και για τα ΠΕΚ που βρέθηκε ίσος με 6.90 (χειμερινό) και 4.80 (εαρινό).

Ο μέσος αριθμός των σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτησή τους, βρέθηκε να είναι μεγαλύτερος στα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 41.75 (χειμερινό) και 25.88 (εαρινό)), ενώ για τα ΙΕΚ

(ΔΥΠΑ) υπολογίστηκε 18.14 (χειμερινό) και 4.43 (εαρινό). Τέλος, για τα ΠΕΚ, ο αντίστοιχος μέσος αριθμός βρέθηκε ίσος με 3.10 (χειμερινό) και 2.80 (εαρινό), όπως φαίνεται στον Πίνακα 25.

Επιπλέον, από τον Πίνακα 26, παρατηρούμε ότι ο μέσος αριθμός των σπουδαστών που αποφοίτησαν από τα διάφορα ΙΕΚ, κατά το έτος 2019-2020, ήταν μεγαλύτερος για τα ΔΙΕΚ (Μ.Ο.=90.67 (χειμερινό) και 133.43 (εαρινό)), συγκριτικά με τον αντίστοιχο μέσο αριθμό για τα ΠΕΚ που βρέθηκε ίσος με 61.80 (χειμερινό) και 128.90 (εαρινό). Ενώ, για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) υπολογίστηκε στα 2.43 (χειμερινό) και στα 33.29 (εαρινό).

Πίνακας 24: Περιγραφικά μέτρα για τους σπουδαστές που απορρίφθηκαν από τα διαφορετικά ΙΕΚ κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020

Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΠΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	6.90	2	15	4.175	13
ΔΙΕΚ		8	33.63	10	140	44.574	130
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	17.00	2	31	13.441	29
Σύνολο		25	18.28	2	140	27.643	138
ΠΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	4.80	0	10	3.155	10
ΔΙΕΚ		8	12.88	0	30	8.790	30
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	6.43	0	27	9.289	27
Σύνολο		25	7.84	0	30	7.793	30

Πίνακας 25: Περιγραφικά μέτρα για τους σπουδαστές που διέκοψαν τη φοίτησή τους από τα διαφορετικά ΙΕΚ κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020

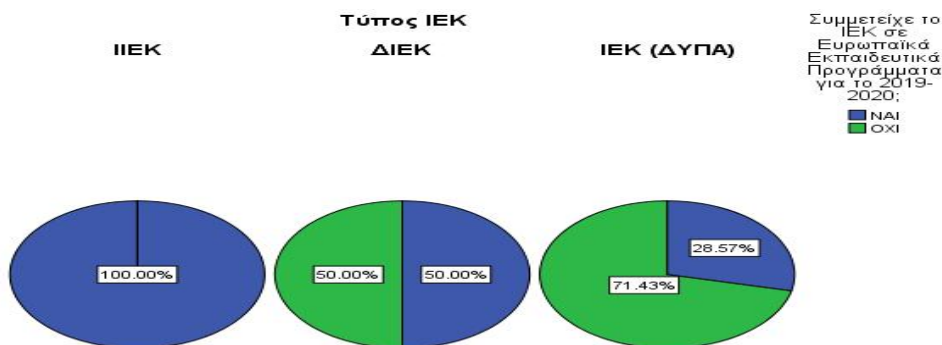
Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΠΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	3.10	0	15	4.408	15
ΔΙΕΚ		8	41.75	3	60	18.553	57
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	18.14	0	37	14.206	37
Σύνολο		25	19.68	0	60	20.874	60
ΠΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	2.80	0	15	4.590	15
ΔΙΕΚ		8	25.88	0	63	28.012	63
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	4.43	0	20	7.997	20
Σύνολο		25	10.64	0	63	19.157	63

Πίνακας 26:Περιγραφικά μέτρα για τους σπουδαστές που αποφοίτησαν από τα διαφορετικά ΙΕΚ κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του 2019-2020

Τύπος ΙΕΚ	Εξάμηνο	N	Μέσος όρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Τυπική απόκλιση	Εύρος
ΠΕΚ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ	10	61.80	0	150	51.300	150
ΔΙΕΚ		6	90.67	0	279	130.110	279
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	2.43	0	10	3.735	10
Σύνολο		23	51.26	0	279	78.489	279
ΠΕΚ	ΕΑΡΙΝΟ	10	128.90	37	223	73.621	186
ΔΙΕΚ		7	133.43	25	279	82.152	254
ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)		7	33.29	4	92	30.330	88
Σύνολο		24	102.33	4	279	78.572	275

Τέλος, εξετάστηκε αν συμμετείχαν τα ΙΕΚ σε Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Προγράμματα κατά το εκπαιδευτικό έτος 2019-2020. Από τα δεδομένα του Πίνακα 27, όλα τα ΠΕΚ συμμετείχαν σε αυτά τα προγράμματα, ενώ μόνο το 50% των ΔΙΕΚ και το 28.6% των ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) είχαν συμμετάσχει.

Γράφημα 7:Γράφημα 7: Συμμετοχή των ΙΕΚ σε Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Προγράμματα για το 2019-2020

Πίνακας 27:Κατανομή σχετικών συχνοτήτων των διαφορετικών ΙΕΚ και της συμμετοχής τους σε Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Προγράμματα για το 2019-20

		Συμμετείχε το ΙΕΚ σε Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Προγράμματα για το 2019-2020;		Σύνολο
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Τύπος ΙΕΚ	ΠΕΚ	10 100.00%	0 0.00%	10 100.00%
	ΔΙΕΚ	4 50.00%	4 50.00%	8 100.00%
	ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)	2 28.57%	5 71.43%	7 100.0%

Επιπλέον, έγινε ανάλυση στους δείκτες ποιότητας της εκπαίδευσης σε επίπεδο Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής, με τα αποτελέσματα τους να παρουσιάζονται στους Πίνακες 28, 29, 30.

Πίνακας 28: Περιγραφικά μέτρα για τους δείκτες ποιότητας για τα ΠΕΚ για το 2019-20

ΠΕΚ							
Δείκτης	N	Εύρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση	Τυπικό σφάλμα
Αριθμός σπουδαστών ανά ειδικότητα	10	61.25	19.00	80.25	43.5747	18.22757	5.76406
Αριθμός σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό	10	11.82	2.72	14.54	7.6016	3.99383	1.26296
Αριθμός σπουδαστών ανά Η/Υ	10	12.33	.76	13.09	4.0842	3.72555	1.17812
Αριθμός τ.μ. κτιριακών δομών ανά σπουδαστή	10	1.57	.79	2.37	1.4800	.53163	.16812
Αριθμός τ.μ. προαύλιου χώρου ανά σπουδαστή	10	.89	.52	1.41	.8543	.32836	.10384
Ποσοστό απορριφθέντων μαθητών ως προς το σύνολο των μαθητών	10	.02	.01	.03	.0124	.00577	.00183
Ποσοστό σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση ως προς το σύνολο των μαθητών	10	.08	.00	.08	.0113	.02414	.00764
Ποσοστό σπουδαστών που αποφοίτησαν	10	.22	.08	.30	.1926	.07331	.02318
Αριθμός εποπτικών μέσων ανά τμήμα	10	.45	.25	.70	.4501	.15177	.04799
Ποσοστό εκπαιδευτικών που κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ως προς το σύνολο των εκπαιδευτικών	10	.69	.11	.80	.4339	.24716	.07816
Ποσοστό εκπαιδευτικών με διδακτορικό ως προς το σύνολο των εκπαιδευτικών	10	.28	.00	.28	.0844	.08048	.02545
Ποσοστό εκπαιδευτικών με πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων	10	1.00	1.00	2.00	1.1000	.31623	.10000

Πίνακας 29: Περιγραφικά μέτρα για τους δείκτες ποιότητας για τα ΔΙΕΚ 2019-2020

ΔΙΕΚ							
Δείκτης	N	Εύρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση	Τυπικό σφάλμα
Αριθμός σπουδαστών ανά ειδικότητα	8	14.49	21.70	36.19	26.6690	5.33543	1.88636
Αριθμός σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό	8	1.43	2.43	3.86	3.1822	.46519	.16447
Αριθμός σπουδαστών ανά Η/Υ	8	21.58	5.00	26.58	11.3589	7.37719	2.60823
Αριθμός τ.μ. κτιριακών δομών ανά σπουδαστή	8	3.28	1.04	4.32	2.4569	1.10155	.38946
Αριθμός τ.μ. προαύλιου χώρου ανά σπουδαστή	8	16.16	.43	16.59	4.3930	5.70585	2.01732
Ποσοστό απορριφθέντων μαθητών ως προς το σύνολο των μαθητών	8	.19	.03	.22	.0797	.06635	.02346
Ποσοστό σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση ως προς το σύνολο των μαθητών	8	.21	.01	.22	.1149	.07872	.02783
Ποσοστό σπουδαστών που αποφοίτησαν	5	.83	.05	.87	.3424	.32367	.14475
Αριθμός εποπτικών μέσων ανά τμήμα	8	.59	.00	.59	.2696	.21754	.07691
Ποσοστό εκπαιδευτικών που κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ως προς το σύνολο των εκπαιδευτικών	8	.54	.41	.95	.7072	.18517	.06547
Ποσοστό εκπαιδευτικών με διδακτορικό ως προς το σύνολο των εκπαιδευτικών	8	.12	.03	.15	.0595	.04196	.01483
Ποσοστό εκπαιδευτικών με πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων	8	.35	.65	1.00	.8640	.14312	.05060

Πίνακας 30: Περιγραφικά μέτρα για τους δείκτες ποιότητας για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) 2019-20

ΙΕΚ (ΔΥΠΑ)							
Δείκτης	N	Εύρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση	Τυπικό σφάλμα
Αριθμός σπουδαστών ανά ειδικότητα	7	24.29	13.13	37.42	26.6905	7.92148	2.99404
Αριθμός σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό	7	5.37	2.80	8.16	4.8352	1.80030	.68045
Αριθμός σπουδαστών ανά Η/Υ	7	46.97	2.92	49.89	11.2806	17.08678	6.45820
Αριθμός τ.μ. κτιριακών δομών ανά σπουδαστή	7	26.02	1.82	27.84	11.1907	11.21836	4.24014
Αριθμός τ.μ. προαύλιου χώρου ανά σπουδαστή	7	11.91	.47	12.38	4.3405	4.55957	1.72336
Ποσοστό απορριφθέντων μαθητών ως προς το σύνολο των μαθητών	7	.23	.01	.24	.1308	.09808	.03707
Ποσοστό σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση ως προς το σύνολο των μαθητών	7	.20	.00	.20	.0964	.08032	.03036
Ποσοστό σπουδαστών που αποφοίτησαν	7	.20	.06	.26	.1465	.07131	.02695
Αριθμός εποπτικών μέσων ανά τμήμα	7	.68	.13	.80	.3719	.24893	.09409
Ποσοστό εκπαιδευτικών που κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ως προς το σύνολο των εκπαιδευτικών	7	.68	.15	.83	.5280	.25242	.09540
Ποσοστό εκπαιδευτικών με διδακτορικό ως προς το σύνολο των εκπαιδευτικών	7	.14	.00	.14	.0651	.06447	.02437
Ποσοστό εκπαιδευτικών με πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων	7	.74	.26	1.00	.7716	.25767	.09739

Πίνακας 31: Συγκεντρωτικός περιγραφικά μέτρα για τους δείκτες ποιότητας για τα Ι.Ε.Κ. 2019-20

Δείκτης	N	Εύρος	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Μέσος όρος	Τυπικό σφάλμα	Τυπική απόκλιση
Αριθμός σπουδαστών ανά ειδικότητα	25	67.13	13.13	80.25	33.4373	2.96613	14.83064
Αριθμός σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό	25	12.11	2.43	14.54	5.4128	.65136	3.25681
Αριθμός σπουδαστών ανά Η/Υ	25	49.13	.76	49.89	8.4271	2.07042	10.35211
Αριθμός τ.μ. κτιριακών δομών ανά σπουδαστή	25	27.04	.79	27.84	4.5116	1.41663	7.08315
Αριθμός τ.μ. προαύλιου χώρου ανά σπουδαστή	25	16.16	.43	16.59	2.9628	.84431	4.22155
Ποσοστό απορριφθέντων μαθητών ως προς το σύνολο των μαθητών	25	.23	.01	.24	.0671	.01573	.07863
Ποσοστό σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση ως προς το σύνολο των μαθητών	25	.22	.00	.22	.0683	.01542	.07712
Ποσοστό σπουδαστών που αποφοίτησαν	22	.83	.05	.87	.2120	.03654	.17137
Αριθμός εποπτικών μέσων ανά τμήμα	25	.80	.00	.80	.3704	.04194	.20968
Ποσοστό εκπαιδευτικών που κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ως προς το σύνολο των εκπαιδευτικών	25	.84	.11	.95	.5477	.05013	.25067
Ποσοστό εκπαιδευτικών με διδακτορικό ως προς το σύνολο των εκπαιδευτικών	25	.28	.00	.28	.0710	.01282	.06411
Ποσοστό εκπαιδευτικών με πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων	25	1.74	.26	2.00	.9325	.05688	.28439
Valid N (listwise)	22						

Δ1: Αριθμός σπουδαστών ανά ειδικότητα

Οι Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής είχαν κατά μέσο όρο 33.44 σπουδαστές ανά ειδικότητα, το έτος 2019-2020. Συγκεκριμένα, ο μέσος όρος των σπουδαστών ανά ειδικότητα ήταν μεγαλύτερος στα Ιδιωτικά ΙΕΚ (Μ.Ο. = 43.57), συγκριτικά με τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ (Μ.Ο. = 26.69) και τα

ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 26.67). Αυτό όμως, οφείλεται στο πλήθος των ΠΕΚ (N=10), το οποίο είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο πλήθος των ΙΕΚ της ΔΥΠΙΑ (N=7) και αυτό των ΔΙΕΚ (N=8).

Αξίζει επίσης να σημειώσουμε ότι, για τα ΠΕΚ ο μέγιστος αριθμός σπουδαστών ανά ειδικότητα υπολογίστηκε 80.25, ενώ για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΙΑ και τα ΔΙΕΚ υπολογίστηκε 37.42 και 36.19, αντίστοιχα. Τέλος, το εύρος του αριθμού των σπουδαστών ανά ειδικότητα για τα ΠΕΚ βρέθηκε να είναι πολύ μεγαλύτερο ($R = 61.25$), σε σχέση με τις αντίστοιχες τιμές για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΙΑ ($R = 24.29$) και τα ΔΙΕΚ ($R = 14.49$).

Δ2: Αριθμός σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό

Οι Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής είχαν κατά μέσο όρο 5.41 σπουδαστές ανά εκπαιδευτικό, το έτος 2019-2020. Ειδικότερα, ο μέσος όρος των σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό ήταν μεγαλύτερος στα Ιδιωτικά ΙΕΚ (Μ.Ο. = 7.60), συγκριτικά με τα ΙΕΚ της ΔΥΠΙΑ (Μ.Ο. = 4.84) και τα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 3.18). Όπως αναφέραμε και προηγουμένως, αυτό οφείλεται στο πλήθος των ΠΕΚ, το οποίο είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο πλήθος των ΙΕΚ της ΔΥΠΙΑ και των ΔΙΕΚ.

Επιπλέον, για τα ΠΕΚ ο μέγιστος αριθμός σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό υπολογίστηκε 14.54, ενώ για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΙΑ και τα ΔΙΕΚ υπολογίστηκε 8.16 και 3.86, αντίστοιχα. Τέλος, το εύρος του αριθμού των σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό για τα ΠΕΚ βρέθηκε να είναι πολύ μεγαλύτερο ($R = 11.82$), σε σχέση με τις αντίστοιχες τιμές για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΙΑ ($R = 5.37$) και τα ΔΙΕΚ ($R = 1.43$).

Δ3: Αριθμός μαθητών ανά Η/Υ

Οι Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής είχαν κατά μέσο όρο 8.43 σπουδαστές ανά Η/Υ, κατά το έτος 2019-2020. Ειδικότερα, ο μέσος όρος των σπουδαστών ανά Η/Υ ήταν μεγαλύτερος στα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 11.36), σε σχέση με τα ΙΕΚ της ΔΥΠΙΑ (Μ.Ο. = 11.28) και τα ΠΕΚ (Μ.Ο. = 4.08). Από τα αποτελέσματα αυτά, συμπεραίνουμε ότι τα Δημόσια ΙΕΚ (ΔΙΕΚ, ΙΕΚ ΔΥΠΙΑ) είχαν μικρότερο αριθμό Η/Υ, με αποτέλεσμα περισσότερους σπουδαστές σε κάθε έναν, σε αντίθεση με τα Ιδιωτικά ΙΕΚ. Αυτό, μπορεί να οφείλεται στην ελλιπή χρηματοδότηση που λαμβάνουν τα Δημόσια ΙΕΚ από το κράτος.

Αξιοσημείωτο είναι ότι, ο μέγιστος αριθμός σπουδαστών ανά Η/Υ για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΙΑ υπολογίστηκε 49.89, ενώ για τα ΔΙΕΚ και τα ΠΕΚ υπολογίστηκε 26.58 και 13.09, αντίστοιχα.

Δ4: Αριθμός ειδικοτήτων

Οι Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής είχαν κατά μέσο όρο αριθμό ειδικοτήτων για τα ΠΕΚ (Μ.Ο.= 13.40

(χειμερινό, εαρινό)) από τον αντίστοιχο μέσο όρο για τα ΔΙΕΚ και τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) που υπολογίστηκε 11 και 4, αντίστοιχα, τόσο για το χειμερινό όσο και το εαρινό εξάμηνο. Τα παραπάνω αποτελέσματα, οφείλονται στο ότι τα Ιδιωτικά ΙΕΚ που εξετάστηκαν ήταν περισσότερα σε πλήθος (N=10) σε σχέση με το πλήθος των ΔΙΕΚ (N=8) και το πλήθος των ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) (N=7). Επιπλέον, ενδέχεται να προσφέρουν μεγαλύτερη ποικιλία ειδικοτήτων και προγραμμάτων σπουδών, ενισχύοντας έτσι την προσέλκυση σπουδαστών. Τα ΔΙΕΚ σε σχέση με τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) παρέχουν την δυνατότητα στον υποψήφιο σπουδαστή να επιλέξει μια ειδικότητα από μεγαλύτερη λίστα ειδικοτήτων σε σχέση με τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ).

Δ5 :τ.μ. κτιριακών υποδομών ανά σπουδαστή

Στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής αντιστοιχούσαν κατά μέσο όρο περίπου 4.51 τ.μ. σε κάθε σπουδαστή κατά την διάρκεια του έτους 2019-2020. Πιο συγκεκριμένα όμως, η αναλογία τ.μ. κτιριακών υποδομών ανά σπουδαστή ήταν μεγαλύτερη για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ (Μ.Ο. = 11.19), σε σχέση με τα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 2.46) και τα ΙΙΕΚ (Μ.Ο. = 1.48).

Τα αποτελέσματα αυτά, δείχνουν ότι οι κτιριακές υποδομές για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ είναι σχεδόν πενταπλάσιες σε αναλογία τετραγωνικών μέτρων σε κάθε σπουδαστή, σε σύγκριση με τα άλλα ΙΕΚ.

Δ6 :τ.μ. προαύλιου χώρου ανά σπουδαστή

Στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής αντιστοιχούσαν κατά μέσο όρο περίπου 2.96 τ.μ. προαύλιου χώρου σε κάθε σπουδαστή κατά το έτος 2019-2020. Συγκεκριμένα, η αναλογία τ.μ. προαυλίου ανά σπουδαστή ήταν μεγαλύτερη για τα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 4.39), σε σχέση με τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ (Μ.Ο. = 4.34) και τα ΙΙΕΚ (Μ.Ο. = 0.85). Παρατηρούμε ότι, η αναλογία τ.μ. προαυλίου ανά σπουδαστή για τα ΔΙΕΚ και τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ είναι σχεδόν τετραπλάσια της αντίστοιχης αναλογίας για τα ΙΙΕΚ.

Δ7: Ποσοστό απορριφθέντων σπουδαστών

Το ποσοστό απορριφθέντων σπουδαστών για τις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής υπολογίστηκε περίπου 6.71%, το έτος 2019-2020. Ειδικά, τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ παρουσίασαν το μεγαλύτερο ποσοστό απορριφθέντων, το οποίο ανήλθε σε 13.08%. Ενώ, για τα ΔΙΕΚ το ποσοστό αυτό υπολογίστηκε ίσο με 7.97%. Τέλος, τα ΙΙΕΚ με 1.24%, είχαν το μικρότερο ποσοστό απορριφθέντων σπουδαστών.

Δ8: Ποσοστό σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση

Το ποσοστό των σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση τους στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής κατά

την διάρκεια του έτους 2019-2020, υπολογίστηκε περίπου 6.83%. Ωστόσο, το μεγαλύτερο ποσοστό σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση τους το είχαν τα ΔΙΕΚ, που υπολογίστηκε 11.49%. Ακολούθως, για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 9.64% και για τα ΠΕΚ βρέθηκε ίσο με 1.13%.

Δ9: Ποσοστό σπουδαστών που αποφοίτησαν

Το ποσοστό των σπουδαστών που αποφοίτησαν από τις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής κατά την διάρκεια του έτους 2019-2020, ήταν ίσο με 21.20%. Ιδιαίτερα, το μεγαλύτερο ποσοστό απόφοιτων το είχαν τα ΔΙΕΚ, που υπολογίστηκε 34.24%. Ακολούθως, για τα ΠΕΚ το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 19.26% και τέλος για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) βρέθηκε ίσο με 14.65%.

Δ10: Αριθμός εποπτικών μέσων ανά τμήμα

Οι Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής είχαν κατά μέσο όρο 0.37 εποπτικά μέσα ανά τμήμα, το έτος 2019-2020. Συγκεκριμένα, ο μέσος όρος των εποπτικών μέσων ανά τμήμα ήταν μεγαλύτερος στα Ιδιωτικά ΙΕΚ (Μ.Ο. = 0.45), συγκριτικά με τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) (Μ.Ο. = 0.37) και τα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 0.27).

Δ11: Ποσοστό εκπαιδευτικών που κατέχουν Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών

Το ποσοστό των εκπαιδευτικών που κατείχαν Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών κατά την διάρκεια του έτους 2019-2020, στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής, βρέθηκε ίσο με 54.77%. Ιδιαίτερα, το μεγαλύτερο ποσοστό εκπαιδευτικών με Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, το είχαν τα ΔΙΕΚ, που υπολογίστηκε ίσο με 70.72%. Ακολούθως, για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 52.80% και για τα ΠΕΚ βρέθηκε ίσο με 43.39%.

Δ12: Ποσοστό εκπαιδευτικών με Διδακτορικό

Το ποσοστό των εκπαιδευτικών που κατείχαν Διδακτορικό κατά την διάρκεια του έτους 2019-2020, στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής, βρέθηκε ίσο με 7.10%. Πιο συγκεκριμένα, τα ΠΕΚ είχαν το μεγαλύτερο ποσοστό εκπαιδευτικών με Διδακτορικό, το οποίο υπολογίστηκε 8.44%. Ενώ, για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) το ποσοστό ήταν 6.51% και για τα ΔΙΕΚ βρέθηκε ίσο με 5.95%.

Δ13: Ποσοστό εκπαιδευτικών με πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων

Το ποσοστό των εκπαιδευτικών με πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων κατά την διάρκεια του έτους 2019-2020, στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής, υπολογίστηκε στα 93.25%. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί στα ΠΕΚ είχαν σχεδόν όλοι πιστοποίηση, ενώ στα ΔΙΕΚ

το ποσοστό των εκπαιδευτικών με πιστοποίηση ήταν 86.40% και για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) βρέθηκε ίσο με 77.16%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

7.1 Συμπεράσματα

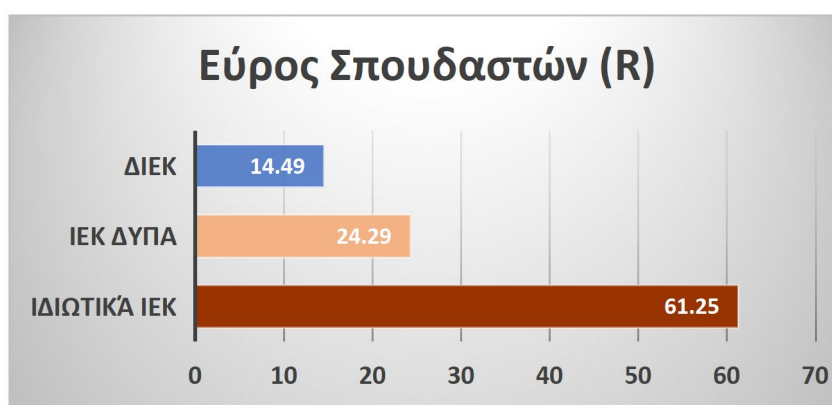
Τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξα από την μελέτη και την συλλογή του υλικού (ερωτηματολόγιο, πηγές μέσω διαδικτύου κλπ), τα οποία χρησιμοποίησα και επεξεργάστηκα για την σύνταξη της παρούσας εργασίας είναι τα εξής:

Αριθμός σπουδαστών ανά ειδικότητα

Ο μέσο όρο σπουδαστών ανά ειδικότητα ήταν 33.44 στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής το έτος 2019-2020. Παρατηρούμε ότι ο μέσος όρος των σπουδαστών ανά ειδικότητα ήταν μεγαλύτερος στα Ιδιωτικά ΙΕΚ (Μ.Ο. = 43.57), συγκριτικά με τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ (Μ.Ο. = 26.69) και τα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 26.67). Αυτό όμως, οφείλεται στο πλήθος των ΠΕΚ (N=10), το οποίο είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο πλήθος των ΙΕΚ της ΔΥΠΑ (N=7) και αυτό των ΔΙΕΚ (N=8). Επίσης παρατηρούμε, για τα ΠΕΚ ο μέγιστος αριθμός σπουδαστών ανά ειδικότητα υπολογίστηκε 80.25, ενώ για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ και τα ΔΙΕΚ υπολογίστηκε 37.42 και 36.19, αντίστοιχα. Τέλος, το εύρος του αριθμού των σπουδαστών ανά ειδικότητα για τα ΠΕΚ βρέθηκε να είναι πολύ μεγαλύτερο ($R = 61.25$), σε σχέση με τις αντίστοιχες τιμές για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ ($R = 24.29$) και τα ΔΙΕΚ ($R = 14.49$). Τούτο οφείλετε στο γεγονός ότι στα ΔΙΕΚ και στα ΙΕΚ ΔΥΠΑ (και τα 2 δημόσια) γίνονται εγγραφές με συγκεκριμένο αριθμό σπουδαστών σύμφωνα με εγκύκλιο που αποστέλλεται από το εκάστοτε Υπουργείο, σε αντίθεση με τα Ι.Ι.Ε.Κ. τα οποία δεν έχουν τέτοιους περιορισμούς. Έτσι επηρεάζονται οι τιμές των μέσων όρων του συγκεκριμένου δείκτη οι οποίες παρουσιάζονται στα ΠΕΚ σχεδόν διπλάσιες σε σχέση με τα δημόσια ΙΕΚ. Αυτό επίσης διαπιστώνεται και στην τυπική απόκλιση η οποία στα ΠΕΚ ξεπερνάει το τριπλάσιο της αντίστοιχης μέτρησης σε σχέση με τα ΔΙΕΚ.

Γράφημα 8: ΜΟ όρος σπουδαστών ανά ειδικότητα στα ΙΕΚ για το 2019-2020

Γράφημα 9: Εύρος Σπουδαστών ανά ειδικότητα στα ΙΕΚ για το 2019-2020

Αριθμός σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό

Οι Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) στην Περιφέρεια Αττικής είχαν κατά μέσο όρο 5.41 σπουδαστές ανά εκπαιδευτικό, το έτος 2019-2020. Ειδικότερα, ο μέσος όρος των σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό ήταν μεγαλύτερος στα Ιδιωτικά ΙΕΚ (Μ.Ο. = 7.60), συγκριτικά με τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ (Μ.Ο. = 4.84) και τα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 3.18). Όπως αναφέρω και προηγουμένως, αυτό οφείλεται στο πλήθος των ΠΙΕΚ, το οποίο είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο πλήθος των ΙΕΚ της ΔΥΠΑ και των ΔΙΕΚ.

Επιπλέον, για τα ΠΙΕΚ ο μέγιστος αριθμός σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό υπολογίστηκε 14.54, ενώ για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ και τα ΔΙΕΚ υπολογίστηκε 8.16 και 3.86, αντίστοιχα. Τέλος, το εύρος του αριθμού των σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό για τα ΠΙΕΚ βρέθηκε να είναι πολύ μεγαλύτερο ($R = 11.82$), σε σχέση με τις αντίστοιχες τιμές για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ ($R = 5.37$) και τα ΔΙΕΚ ($R = 1.43$).

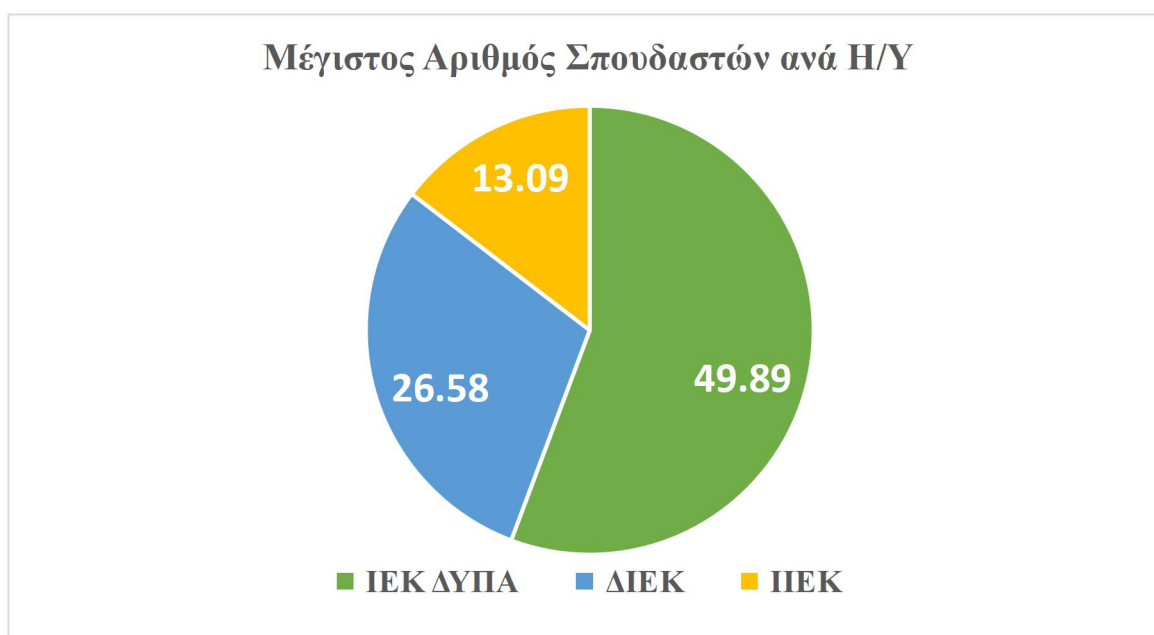
Γράφημα 10: ΜΟ σπουδαστών ανά εκπαιδευτικό στα ΙΕΚ για το 2019-2020

Αριθμός μαθητών ανά Η/Υ

Οι Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής κατά το έτος 2019-2020 είχαν κατά μέσο όρο 8.43 σπουδαστές ανά Η/Υ. Ειδικότερα, ο μέσος όρος των σπουδαστών ανά Η/Υ ήταν μεγαλύτερος στα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 11.36), σε σχέση με τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ (Μ.Ο. = 11.28) και τα ΠΕΚ (Μ.Ο. = 4.08). Παρατηρείται ότι τα ΠΕΚ έχουν καλύτερη συγκέντρωση στον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με τα δημόσια (ΔΙΕΚ, ΙΕΚ ΔΥΠΑ). Από τα αποτελέσματα αυτά, συμπεραίνουμε ότι τα Δημόσια ΙΕΚ (ΔΙΕΚ, ΙΕΚ ΔΥΠΑ) είχαν μικρότερο αριθμό Η/Υ, με αποτέλεσμα περισσότερους σπουδαστές σε κάθε έναν, σε αντίθεση με τα Ιδιωτικά ΙΕΚ. Αξιοσημείωτο είναι ότι, ο μέγιστος αριθμός σπουδαστών ανά Η/Υ για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ υπολογίστηκε 49.89, ενώ για τα ΔΙΕΚ και τα ΠΕΚ υπολογίστηκε 26.58 και 13.09, αντίστοιχα. Αυτό, μπορεί να οφείλεται στην ελλιπή χρηματοδότηση που λαμβάνουν τα Δημόσια ΙΕΚ (ΔΙΕΚ, ΙΕΚ ΔΥΠΑ) από το κράτος.

Γράφημα 11: ΜΟ σπουδαστών ανά Η/Υ στα ΙΕΚ για το 2019-2020

Γράφημα 12: Μέγιστος αριθμός Σπουδαστών ανά Η/Υ στα ΙΕΚ για το 2019-2020

Αριθμός ειδικοτήτων

Οι Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) στην Περιφέρεια Αττικής είχαν κατά μέσο όρο αριθμό ειδικοτήτων για τα ΙΙΕΚ (Μ.Ο.= 13.40 (χειμερινό, εαρινό)) από τον αντίστοιχο μέσο όρο για τα ΔΙΕΚ και τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) που υπολογίστηκε 11 και 4, αντίστοιχα, τόσο για το χειμερινό όσο και το εαρινό εξάμηνο. Τα παραπάνω αποτελέσματα, οφείλονται στο ότι τα Ιδιωτικά ΙΕΚ που εξετάστηκαν ήταν περισσότερα σε πλήθος (N=10) σε σχέση με το πλήθος των ΔΙΕΚ (N=8) και το πλήθος των ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) (N=7). Επιπλέον, παρατηρείται ότι ο μέγιστος αριθμός ειδικοτήτων για τα ΙΙΕΚ υπολογίστηκε 30 ενώ για τα ΔΙΕΚ 16 και για τα ΙΕΚ ΔΥΠΑ 6 ενδέχεται να

προσφέρουν μεγαλύτερη ποικιλία ειδικοτήτων και προγραμμάτων σπουδών, ενισχύοντας έτσι την προσέλκυση σπουδαστών. Τα ΔΙΕΚ σε σχέση με τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) παρέχουν την δυνατότητα στον υποψήφιο σπουδαστή να επιλέξει μια ειδικότητα από μεγαλύτερη λίστα ειδικοτήτων σε σχέση με τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ). Αυτό μπορούμε να το διαπιστώσουμε και από τις προκηρύξεις για την εγγραφή σπουδαστών που εκδίδουν και δημοσιεύουν τα αντίστοιχα ΙΕΚ.

Γράφημα 13: Μέσος Αριθμός Ειδικοτήτων (Χειμερινό & Εαρινό εξάμηνο) στα ΙΕΚ για το 2019-2020

τ.μ. κτιριακών υποδομών ανά σπουδαστή

Στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής αντιστοιχούσαν κατά μέσο όρο περίπου 4.51 τ.μ. σε κάθε σπουδαστή κατά την διάρκεια του έτους 2019-2020. Πιο συγκεκριμένα όμως, η αναλογία τ.μ. κτιριακών υποδομών ανά σπουδαστή ήταν μεγαλύτερη για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ (Μ.Ο. = 11.19), σε σχέση με τα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 2.46) και τα ΠΕΚ (Μ.Ο. = 1.48).

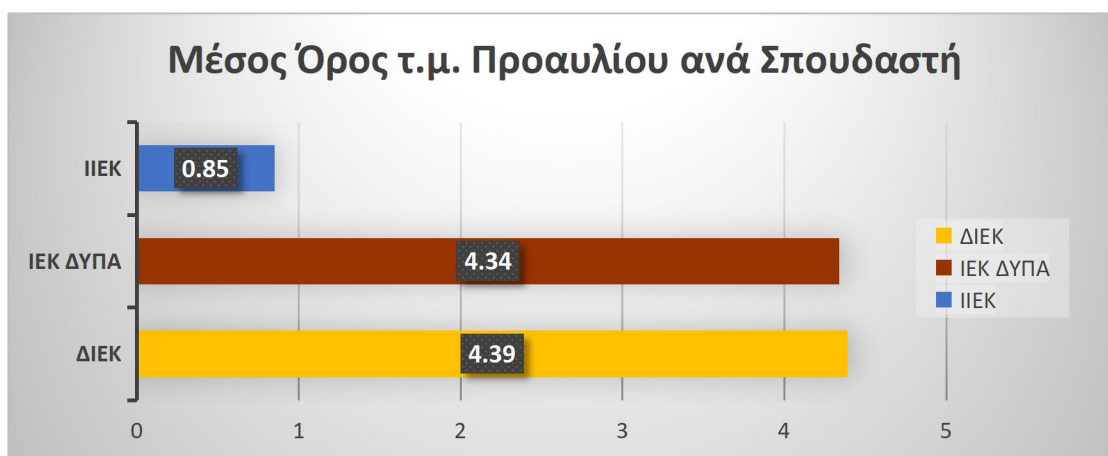
Τα αποτελέσματα αυτά, δείχνουν ότι οι κτιριακές υποδομές για τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ είναι σχεδόν πενταπλάσιες σε αναλογία τετραγωνικών μέτρων για κάθε σπουδαστή, σε σύγκριση με τα άλλα ΙΕΚ. Αυτό οφείλετε στο γεγονός ότι η Δ.ΥΠ.Α έχει ιδιόκτητα διαμορφωμένα κτήρια για τα ΙΕΚ της εποπτείας.

Γράφημα 14: Μέσος Όρος m^2 ανά Σπουδαστή στα ΙΕΚ για το 2019-2020

τ.μ. προαύλιου χώρου ανά σπουδαστή

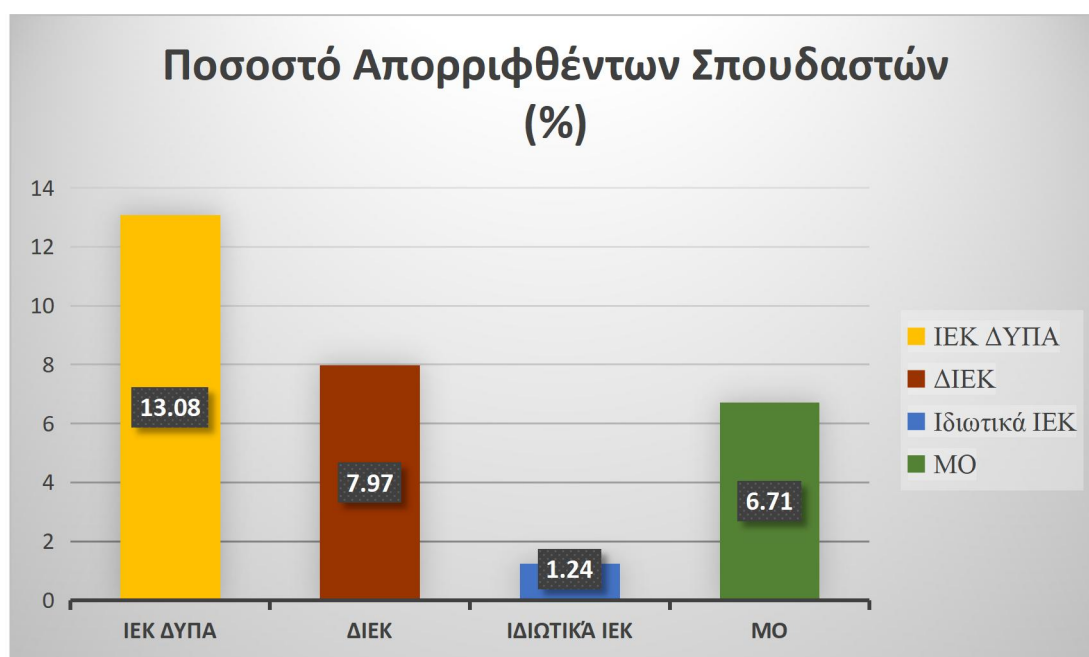
Στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) στην Περιφέρεια Αττικής αντιστοιχούσαν κατά μέσο όρο περίπου 2.96 τ.μ. προαύλιου χώρου σε κάθε σπουδαστή κατά το έτος 2019-2020. Συγκεκριμένα, η αναλογία τ.μ. προαυλίου ανά σπουδαστή ήταν μεγαλύτερη για τα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 4.39), σε σχέση με τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ (Μ.Ο. = 4.34) και τα ΙΙΕΚ (Μ.Ο. = 0.85). Παρατηρούμε ότι, η αναλογία τ.μ. προαυλίου ανά σπουδαστή για τα ΔΙΕΚ και τα ΙΕΚ της ΔΥΠΑ είναι σχεδόν τετραπλάσια της αντίστοιχης αναλογίας για τα ΙΙΕΚ. Το γεγονός αυτό οφείλετε στο ότι τα ΔΙΕΚ και τα ΙΕΚ ΔΥΠΑ στεγάζονται σε κτήρια που είναι σχολικές μονάδες και έχουν μεγάλους χώρους για τα προαύλια οι οποίοι διαθέτουν και γήπεδα (καλαθοσφαίρισης, ποδοσφαίρισης κ.α.). Ενώ τα ΙΙΕΚ συνήθως στεγάζονται σε κτήρια κλειστού τύπου στο κέντρο της Αθήνας, του Πειραιά όπου οι χώροι για τα προαύλια δεν είναι τόσο μεγάλοι.

Γράφημα 15: Μέγιστος αριθμός Σπουδαστών ανά Η/Υ στα ΙΕΚ για το 2019-2020

Ποσοστό απορριφθέντων σπουδαστών

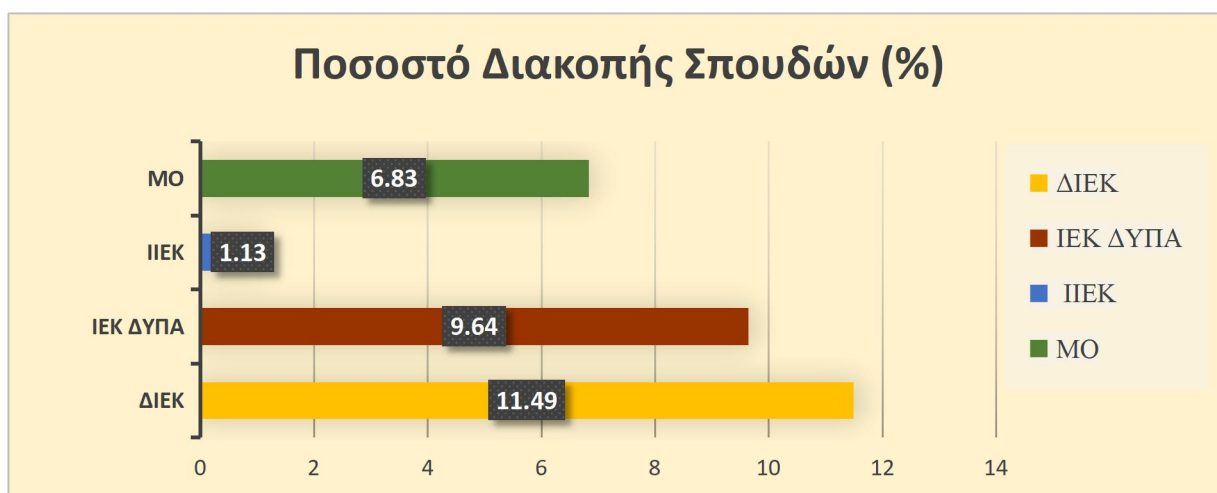
Το ποσοστό απορριφθέντων σπουδαστών για τις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής υπολογίστηκε περίπου 6.71%, το έτος 2019-2020. Ειδικά, τα ΙΕΚ της ΔΥΠΙΑ παρουσίασαν το μεγαλύτερο ποσοστό απορριφθέντων, το οποίο ανήλθε σε 13.08%, ενώ για τα ΔΙΕΚ το ποσοστό αυτό υπολογίστηκε ίσο με 7.97%. Τέλος, τα ΙΠΕΚ με 1.24%, είχαν το μικρότερο ποσοστό απορριφθέντων σπουδαστών. Σύμφωνα με αυτές τις μετρήσεις παρατηρούμε ότι στα ΙΠΕΚ απορρίπτονται δυσκολότερα τους σπουδαστές συγκριτικά με τα δημόσια ΙΕΚ (ΔΙΕΚ, ΙΕΚ ΔΥΠΙΑ).

Γράφημα 16: Ποσοστό Απορριφθέντων σπουδαστών στα ΙΕΚ για το 2019-2020

Ποσοστό σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση

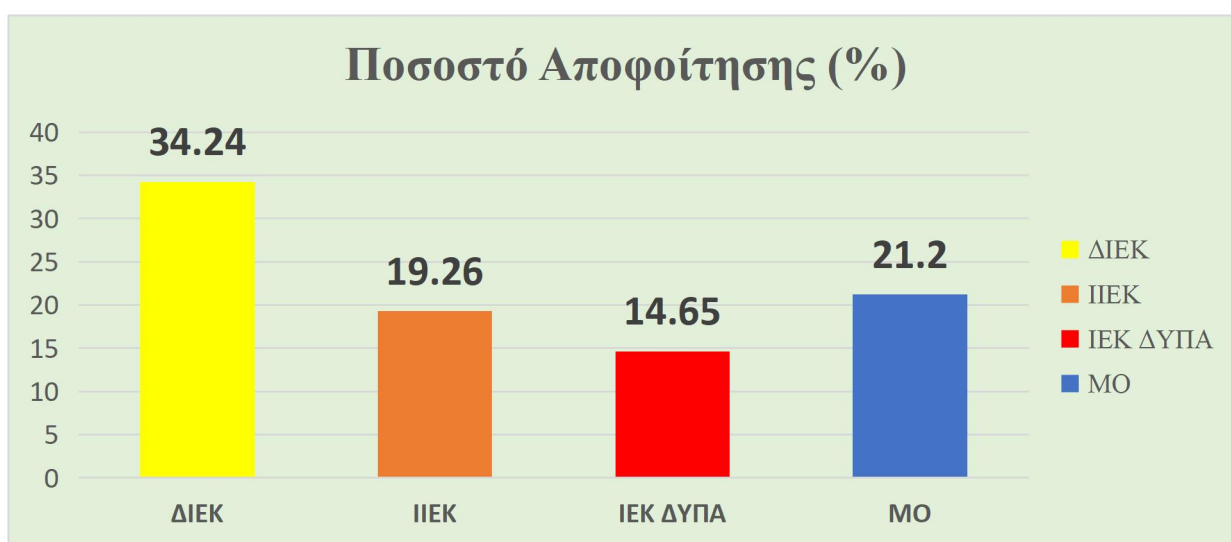
Το ποσοστό των σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση τους στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής κατά την διάρκεια του έτους 2019-2020, υπολογίστηκε περίπου 6.83%. Ωστόσο, το μεγαλύτερο ποσοστό σπουδαστών που διέκοψαν τη φοίτηση τους το είχαν τα ΔΙΕΚ, που υπολογίστηκε 11.49%. Ακολούθως, για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ) το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 9.64% και για τα ΙΠΕΚ βρέθηκε ίσο με 1.13%. Παρατηρώντας αυτές τις μετρήσεις διαπιστώνουμε ότι ελάχιστοι σπουδαστές των ΙΠΕΚ διακόπτουν τις σπουδές τους επειδή υπάρχει η οικονομική επιβάρυνση τους ενώ στα δημόσια ΙΕΚ (ΔΙΕΚ, ΙΕΚ ΔΥΠΙΑ) οι σπουδές είναι δωρεάν.

Γράφημα 17: Ποσοστό διακοπής σπουδών στα ΙΕΚ για το 2019-2020

Ποσοστό σπουδαστών που αποφοίτησαν

Το ποσοστό των σπουδαστών που αποφοίτησαν από τις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής κατά την διάρκεια του έτους 2019-2020, ήταν ίσο με 21.20%. Ιδιαίτερα, το μεγαλύτερο ποσοστό μέσου όρου απόφοιτων το είχαν τα ΔΙΕΚ, που υπολογίστηκε 34.24%. Ακολούθως, για τα ΙΙΕΚ το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 19.26% και τέλος για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ) βρέθηκε ίσο με 14.65%. Παρατηρούμε ότι στα ΔΙΕΚ έχουμε την μεγαλύτερη ροή αποφοίτηση σπουδαστών σε σχέση με τα ΙΙΕΚ.

Γράφημα 18: ΜΟ αποφοίτων σπουδαστών στα ΙΕΚ 2019-2020

Αριθμός εποπτικών μέσων ανά τμήμα

Οι Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής είχαν κατά μέσο όρο 0.37 εποπτικά μέσα ανά τμήμα, το έτος 2019-2020. Συγκεκριμένα, ο μέσος όρος των εποπτικών μέσων ανά τμήμα ήταν μεγαλύτερος στα Ιδιωτικά ΙΕΚ (Μ.Ο. = 0.45), συγκριτικά με τα ΙΕΚ (ΔΥΠΙΑ) (Μ.Ο. = 0.37) και τα ΔΙΕΚ (Μ.Ο. = 0.27). Παρατηρούμε ότι στα ΙΙΕΚ τα εποπτικά μέσα είναι περισσότερα από ότι

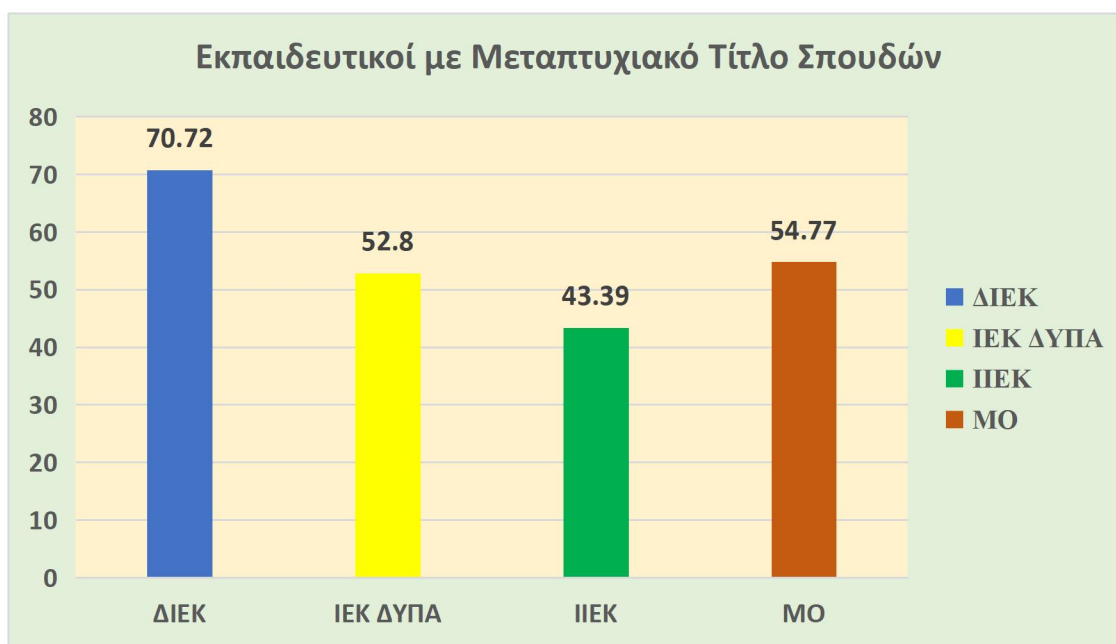
στα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) και τα ΔΙΕΚ. Αυτό ίσως συμβαίνει επειδή τα ΠΕΚ αυτοχρηματοδοτούνται οπότε και έχουν τη δυνατότητα να προμηθευτούν περισσότερα εποπτικά μέσα σε σχέση με τα δημόσια όπου η προμήθεια τέτοιων μέσων θα πρέπει να εγκριθεί για να γίνει.

Γράφημα 19: ΜΟ αριθμού εποπτικών μέσων ανά τμήμα στα ΙΕΚ 2019-2020

Ποσοστό εκπαιδευτικών που κατέχουν Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών

Το ποσοστό των εκπαιδευτικών που κατείχαν Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών κατά την διάρκεια του έτους 2019-2020, στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής, βρέθηκε ίσο με 54.77%. Ιδιαίτερα, το μεγαλύτερο ποσοστό εκπαιδευτικών με Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, το είχαν τα ΔΙΕΚ, που υπολογίστηκε ίσο με 70.72%. Ακολούθως, για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 52.80% και για τα ΠΕΚ βρέθηκε ίσο με 43.39%. Σύμφωνα με τις παραπάνω μετρήσεις διαπιστώνουμε ότι η μέση τιμή για τα ΔΙΕΚ είναι μεγαλύτερη σε σχέση με την γενική μέση τιμή, για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) είναι πολύ κοντά στη γενική μέση τιμή ενώ για τα ΠΕΚ είναι μικρότερη κατά 11%. Αυτό μπορεί να συμβαίνει επειδή οι εκπαιδευτές στα Δημόσια (ΔΙΕΚ, ΙΕΚ ΔΥΠΑ) επιλέγονται σύμφωνα με τη μοριοποίηση των προσόντων τους οπότε όσοι είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου προηγούνται και επιλέγονται ως εκπαιδευτές.

Γράφημα 20: ΜΟ εκπαιδευτικών με μεταπτυχιακό στα ΙΕΚ 2019-2020

Ποσοστό εκπαιδευτικών με Διδακτορικό

Το ποσοστό των εκπαιδευτικών που κατείχαν Διδακτορικό κατά την διάρκεια του έτους 2019-2020, στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής, βρέθηκε ίσο με 7.10%. Πιο συγκεκριμένα, τα ΙΙΕΚ είχαν το μεγαλύτερο ποσοστό εκπαιδευτικών με Διδακτορικό, το οποίο υπολογίστηκε 8.44%, ενώ για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) το ποσοστό ήταν 6.51% και για τα ΔΙΕΚ βρέθηκε ίσο με 5.95%. Παρατηρώντας τις μέσες τιμές καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι στα ΙΙΕΚ είχαμε το μεγαλύτερο ποσοστό μέσης τιμής εκπαιδευτών με διδακτορικό τίτλο. Τούτο μπορεί να συμβαίνει επειδή περισσότεροι διδακτορικοί εκπαιδευτές επιλέγονται να διδάξουν στα ΙΙΕΚ επειδή προσδίδουν κύρος στο εκάστοτε ΙΙΕΚ που καλούνται να διδάξουν έστω για λίγες ώρες.

Επίσης οι εκπαιδευτές με διδακτορικό προτιμούν τα ΙΙΕΚ διότι λαμβάνουν άμεσα την

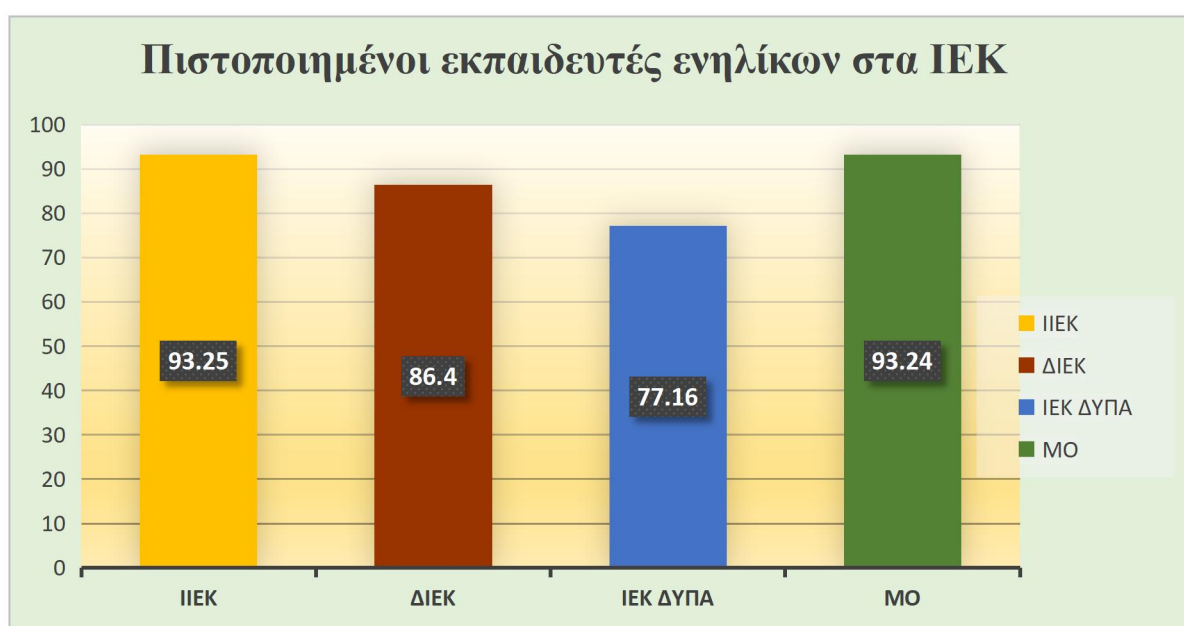

Γράφημα 21: ΜΟ εκπαιδευτικών με διδακτορικό στα ΙΕΚ 2019-2020

αμοιβή τους σε σχέση με τα δημόσια ΙΕΚ.

Ποσοστό εκπαιδευτικών με πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων

Το ποσοστό των εκπαιδευτικών με πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων κατά την διάρκεια του έτους 2019-2020, στις Μονάδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) στην Περιφέρεια Αττικής, υπολογίστηκε στα 93.25%. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί στα ΙΙΕΚ είχαν σχεδόν όλοι πιστοποίηση, ενώ στα ΔΙΕΚ το ποσοστό των εκπαιδευτικών με πιστοποίηση ήταν 86.40% και για τα ΙΕΚ (ΔΥΠΑ) βρέθηκε ίσο με 77.16%. Σύμφωνα με τις παραπάνω μετρήσεις παρατηρούμε ότι στα ΙΙΕΚ είχαν σχεδόν όλοι πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων.

Γράφημα 22: Πιστοποιημένοι εκπαιδευτές ενηλίκων στα ΙΕΚ 2019-2020

Πλεονεκτήματα επιλογής σπουδών στις Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)

Οι δημόσιες Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) παρέχουν σημαντικές ευκαιρίες για την απόκτηση επαγγελματικής κατάρτισης και προσόντων σε ευρύ φάσμα τομέων, ανταποκρινόμενες στις ανάγκες των ενηλίκων που δεν είχαν επιτυχία στις Πανελλαδικές εξετάσεις ή που αναζητούν πιο προσιτές επιλογές εκπαίδευσης. Οι Σ.Α.Ε.Κ. διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην παροχή ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση, συμβάλλοντας στην προαγωγή της κοινωνικής δικαιοσύνης και στην οικονομική ανάπτυξη, όπως αναφέρεται στις μελέτες για τα οφέλη της αρχικής επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης για τα άτομα στην Ευρώπη (R. Sabates, E. Salter, P. Obolenskaya 2012) και (Brinia, Fotakeli, & Vasileiou, 2019).

Θεωρούνται μια πολύ καλή ευκαιρία για σπουδές κοντά στον τόπο διαμονής των υποψηφίων σπουδαστών αφού υπάρχουν τέτοιες σχολές σχεδόν σε κάθε νομό και πολλές φορές περισσότερες από μια όπως επισημαίνεται στον χάρτη στην σελίδα 50 με μεγάλη

λίστα από ειδικότητες σε διάφορους τομείς, δίνοντας τη δυνατότητα να αποκτήσουν ένα τίτλο υψηλότερου επιπέδου εκπαίδευσης πέραν της βασικής χωρίς κανένα κόστος, πλησίον στον τόπο κατοικίας. Αν κρίνεται απαραίτητη η μετακίνηση και η διαμονή του σπουδαστή σε άλλη πόλη τότε χορηγείται επίδομα στέγασης και δωρεάν μετακίνηση με τα μέσα μεταφοράς οπότε το κόστος σπουδών τους μειώνετε στο ελάχιστο δυνατό για όσους έχουν χαμηλό εισόδημα και δεν επιβαρύνουν τον οικογενειακό προϋπολογισμό. Έτσι, ακολουθείτε η θεωρία ίσων ευκαιριών από το κράτος για όλους τους πολίτες της χώρας. Μετά δε το πέρας των σπουδών τους στις Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) όσοι το επιθυμούν μπορούν να συνεχίσουν τη φοίτηση τους λαμβάνοντας μέρος και πετυχαίνοντας στις κατατακτήριες εξετάσεις στα ΑΕΙ, στην αντίστοιχη ειδικότητα. Οπότε παρατηρούμε ότι μπορούν όλοι να πραγματοποιήσουν τα όνειρα τους και να οδηγηθούν στην άμεση και ασφαλή επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Μειονεκτήματα των Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.)

Υπάρχει έλλειψη συνεχούς κατάρτισης και επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτών, καθιστώντας τους ανεπαρκείς (κάποιες φορές) στο να ανταποκριθούν στις ανάγκες των σπουδαστών (Brinia, Fotakeli, & Vasileiou, 2019). Επίσης αυτό ισχύει και για τους αποφοίτους. Δεν υπάρχει πρόβλεψη για συνεχή ενημέρωση-μετεκπαίδευση σχετικά με ότι νέο εφαρμόζεται σε κάθε ειδικότητα. Τα Ιδιωτικά Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ι.Ε.Κ.), που λειτουργούν ως ιδιωτικά ιδρύματα, επιβαρύνουν οικονομικά τους σπουδαστές με δίδακτρα, κάτι που μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο για πολλούς ενδιαφερόμενους. Επίσης αν δεν λειτουργεί η επιθυμητή ειδικότητα σε Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) πλησίον του τόπου κατοικίας του σπουδαστή τότε αναγκάζετε να μετακινείται ή να μετακομίσει σε άλλη πόλη που αυτό έχει κόστος αν δεν είναι χαμηλού εισοδήματος. Σε πολλές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) αντιμετωπίζουν προβλήματα στην ευελιξία και στην ενημέρωση των προγραμμάτων τους, αδυνατώντας να παρακολουθήσουν τις γρήγορες εξελίξεις στην αγορά εργασίας και τις νέες τεχνολογίες.

7.2 Προτάσεις

Προτείνω μια σειρά από μέτρα για την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της επαγγελματικής ανάπτυξης. Αυτές οι προτάσεις περιλαμβάνουν τα εξής:

Διοργάνωση τακτικών σεμιναρίων και εργαστηρίων: Οι εκπαιδευτές πρέπει να έχουν πρόσβαση σε τακτικά σεμινάρια και εργαστήρια που εστιάζουν στις τελευταίες εξελίξεις στην τεχνολογία και τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας

Εκπαίδευση μέσω e-learning: Η εκπαίδευση μέσω διαδικτύου μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτές να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και γνώσεις με μεγαλύτερη ευκολία και ευελιξία.

Δημιουργία προγραμμάτων δια βίου μάθησης: Οι Σ.Α.Ε.Κ. θα πρέπει να προσφέρουν προγράμματα μετεκπαίδευσης για τους αποφοίτους τους, ώστε να παραμένουν ενημερωμένοι για τις νέες τεχνολογίες και τις αλλαγές στην αγορά εργασίας .

Συνεργασίες με βιομηχανίες: Συνεργασίες με εταιρείες και βιομηχανίες μπορούν να προσφέρουν στους αποφοίτους ευκαιρίες για πρακτική άσκηση και συνεχή εκπαίδευση στις νέες τεχνολογίες.

Στις ιδιωτικές Σ.Α.Ε.Κ. (πρώην Ι.Ε.Κ.) θα μπορούσαν να εφαρμόσουν προγραμμάτων επιχορήγησης και υποτροφιών για τους σπουδαστές που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, ώστε να μπορούν να παρακολουθήσουν τα προγράμματα χωρίς οικονομικά εμπόδια.

Προσαρμογή προγραμμάτων σπουδών: Τα Ι.Ε.Κ. πρέπει να διατηρούν ευέλικτα προγράμματα σπουδών που να μπορούν να προσαρμόζονται γρήγορα στις νέες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και τις τεχνολογικές εξελίξεις . Ιδιαίτερα στις τεχνολογικές εξελίξεις θα πρέπει να υπάρχει μια συνεχής ανανέωση των προγραμμάτων σπουδών άμεσα. Θα ήταν βοηθητικό να υπήρχε ένα τμήμα που θα ασχολείται αποκλειστικά με την επικαιροποίηση των οδηγών προγραμμάτων σπουδών σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Επίσης είναι πολύ σημαντικό να εκσυγχρονιστούν και εξοπλιστούν κατάλληλα τα εργαστήρια και οι κτιριακές υποδομές των Σ.Α.Ε.Κ.

Ανάπτυξη δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας: Ενσωμάτωση μαθημάτων επιχειρηματικότητας στα προγράμματα σπουδών για την ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με την αγορά και την επιχειρηματική δραστηριότητα .Επίσης και τις τεχνικές αναζήτησης εργασίας οι οποίες θα βοηθήσουν τους σπουδαστές όταν αποφοιτήσουν να μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κατάλληλα μέσα για να αναζητήσουν την εργασία που τους ταιριάζει περισσότερο.

Επίσης θα μπορούσε να δημιουργηθεί και να στελεχωθεί με το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό γραφείο διασύνδεσης των αποφοίτων με την αγορά εργασίας έτσι ώστε να μπορούν οι εργοδότες να έρχονται σε επαφή με τους ενδιαφερόμενους αποφοίτους – υποψήφιους εργαζόμενους.

Η εφαρμογή αυτών των προτάσεων μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της κατάρτισης και επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτών και αποφοίτων των Σ.Α.Ε.Κ., καθιστώντας τους πιο ικανούς να ανταποκριθούν στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και να προσαρμοστούν στις τεχνολογικές εξελίξεις.

Βιβλιογραφία

Μαυροειδής Α. (1992). "Ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης: Από τους αρχαίους χρόνους μέχρι τις μέρες μας". Εκδόσεις Παπαζήση.

Βαλαβάνης Ε. (2006). "Ιστορία της εκπαίδευσης στην Ελλάδα". Εκδόσεις Κριτική.

Βαλιώτης, Α. (2012). "Εκπαίδευση και πολιτισμός στη νεότερη Ελλάδα: Ιστορικές διαδρομές, μνήμη, ταυτότητες". Εκδόσεις Gutenberg.

Σύνοψη Στρατηγικού Σχεδίου ,Κεντρικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, 2022. *Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024*. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ. & Ν.

Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, 2022. *Ετήσια Έκθεση Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Απολογισμός 2022-Προγραμματισμός 2023)*, Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Ε.Ε.Κ.&Δ.Β.Μ. Αθήνα: Τμήμα Α' Σχεδιασμού Πολιτικών για την Ε.Ε.Κ.&Δ.Β.Μ.

World Bank, (2021)

ΑΔΠ, (2018).

Εγκυκλοπαίδεια Δομή, τόμος 24

(Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων - my school/ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ (ITYE), Σεπτέμβριος 2022, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας, Σεπτέμβριος 2022, ISCED= International Standard Classification of Education - Διεθνής Πρότυπη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης.)

Anastasia Blouchoutzi, G. Tsaples, D. Manou, J. Papathanasiou (2023). *Investigating Public-Private Cooperation in Migrant Labor Market Integration: A System Dynamics Study to Explore the Challenge for Greece*

Blaug, 1970. *An Introduction to the Economics of Education*.

Caforio, A. και Zygouritsas, N. (2013). *Greece*. [online] Διαθέσιμο στην: <http://www.virtualschoolsandcolleges.eu/index.php/Greece>

CEDEFOP (2014). Work-based learning (WBL) trends in continuous vocational education and training (CVET). ETF event 'Work-based learning in VET matters', 10 – 11 November 2014,

CEDEFOP (2014α). «Αναντιστοιχία δεξιοτήτων: Τα φαινόμενα απατούν», Ενημερωτικό σημείωμα, Μάρτιος,

Crosby ,(1982). *Self-Concept Development*

D. Sidiropoulou-Dimakakou, K. Argyropoulou, N. Drosos, M. Terzaki,(2009). *Career beliefs of Greek and Non-Greek Vocational Education students*. Περιοδικό: Creative Education

Daniel Salcedo-López, Mercedes Cuevas-López, (2021). *Analysis and Assessment of New Permanent Teacher Training Activities under the Erasmus+ Program from the Perspective of the Participants of Spain in Times of COVID-19*

Davok, (2007). *Definition and Importance of Quality in Economics and Management*.

Dedman, M. (2010). *The Origins and Development of the European Union 1945-2008: A History of European Integration*. 2η εκδ. Routledge.

Dehmel, A. (2005). *The Role of Vocational Education and Training in Promoting Lifelong Learning in Germany and England*. Symposium Books Ltd.

Deming, (1982). *Quality, Productivity, and Competitive Position*. MIT Center for Advanced Engineering Study

Doherty, G. (1994). *Developing quality systems in education*. London: Routledge.

Education at a Glance 2016: OECD Indicators - © OECD 2016

Education at a Glance 2017: OECD Indicators - © OECD 2017

Edward Sallis, (1996). *Total Quality Management in Education (Second Edition)*.

European Commission (2020), “*European Skills Agenda for Sustainable Competitiveness, Social Fairness and Resilience*”. Brussels 1-7-2020 COM (2020) 274 final.

European Commission, (2002). *European Report on the Quality of School Education: Sixteen Quality Indicators*

European Commission. (2006 α). Netd@ys Europe. Διαθέσιμο στην: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=URISERV%3Ac11045>

European Commission. (2006 β). *The history of European cooperation in education and training. Europe in the making — an example*. European Communities.

Galor και Tsiddon, 1997. *Technological Progress, Mobility, and Economic Growth*

Hao-Chang Tsai, A. Lee, Huang-Ning Lee, Chien-Nan Chen, Yu-chun Liu (2020). *An Application of the Fuzzy Delphi Method and Fuzzy AHP on the Discussion of Training Indicators for the Regional Competition, Taiwan National Skills Competition, in the Trade of Joinery*. Εκδόσεις: Sustainability Σύνδεσμος: Tsai et al., 2020

ISO 8402/1986, ΕΛΟΤ EN ISO 9000-19965

J. Scheerens, (2004). *Perspectives on Education Quality, Education Indicators and Benchmarking*. European Educational Research Journal

Jessop, B., Fairclough, N. και Wodak, R. (2008). *Education and the knowledge-based economy in Europe*. Sense Publishers.

Mialaret, G. (2011). Περί παιδαγωγικής και εκπαίδευσης. Επιμέλεια: Καλογιαννάκη, Π. & Καρράς, Κ. Μετάφραση Μαλαφέκα, Μ. Εκδόσεις Gutenberg. Αθήνα. Σελ. 112-123.

Milancovici, S. (2015). The European idea – between synchrony and diachrony. *Public Administration and Social Policies Review VII*, 1(4), σελ.120-122.

- Pepin, L. (2007). The History of EU Cooperation in the Field of Education and Training: how lifelong learning became a strategic objective. *European Journal of Education*, 42(1), σελ.121-132
- Phillips, D. και Ertl, H. (2003). *Implementing European Union Education and Training Policy: A Comparative Study of Issues in Four Member States*. Kluwer.
- Pinker, S. (2011). *The Better Angels of Our Nature: The Decline of Violence In History And Its Causes*. Penguin.
- R. Sabates, E. Salter, P. Obolenskaya (2012). *The social benefits of initial vocational education and training for individuals in Europe*. Περιοδικό: Journal of Vocational Education & Training
- Rees, T. (1998). *Mainstreaming equality in the European Union. Education, Training and Labour Market Policies*. Routledge.
- Rogers, A. (1999). Η Εκπαίδευση Ενηλίκων. Αθήνα :Μεταίχμιο
- Schultz, 1961. *Investment in Human Capital*
- Siti Raudhah M. Yusop, M. Rasul, Ruhizan Mohammad Yasin, H. Hashim, (2023). *Identifying and Validating Vocational Skills Domains and Indicators in Classroom Assessment Practices in TVET* . Περιοδικό: Sustainability
- Souto-Otero et al., (2019). Erasmus+ higher education impact study
- Taguchi, (1986). *Introduction to Quality Engineering: Designing Quality into Products and Processes* .Asian Productivity Organization
- Tatham, A. (2009). *Enlargement of the European Union*. Kluwer.
- V. Brinia, Maria Fotakeli, Charalampos Vasileiou, (2019). *Adult tutors' views on their educational needs: the case of a Public Institute of Vocational Training in Greece*, Περιοδικό: International Journal of Higher Education and Sustainability
- Van Ooik, R. and Vandamme, T. (2010). *European Basic Treaties: Treaty on European Union, Treaty on the Functioning of the EU, Charter of Fundamental Rights of the EU, Treaty of Lisbon*. Kluwer.
- World Education Forum (2015). *Education for All 2015 National Review Report: Greece*. UNESCO.
- Βαβουράκη, Α., Ζουγανέλη, Α., Σοφού, Ε., Κούτρα, Χ. (2007). Ευρωπαϊκές θέσεις για την ποιότητα στην εκπαίδευση. Επιθεώρηση εκπαιδευτικών θεμάτων. Τεύχος 13. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Αθήνα.
- Βιταντζάκης, Ν. (2012). Αναζητώντας τους προσανατολισμούς της Ποιότητας στην Εκπαίδευση. Ένα οδοιπορικό από την Τριτοβάθμια έως την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.(1993-2012). Πρακτικά Συνεδρίου. Η ποιότητα στην εκπαίδευση: Τάσεις και Προοπτικές. Β΄ Τόμος. (Wu Xuehui & L. Chundi, 2015).

Δαγκλής, Ι. (2008). Η έρευνα για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του συστήματος Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Δημερίδα. Εκπαίδευση και ποιότητα στο ελληνικό σχολείο. Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ, Γ Κ.Π.Σ. (Statistical Quality Control)

Ελεγκτικό Συνέδριο. (1995). *Ετήσια έκθεση σχετικά με την ΕΚΑΧ (για το οικονομικό έτος 1994). (95/С 329/01). Άρθρο 88 του δημοσιονομικού κανονισμού της 21ης Δεκεμβρίου 1977 όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ) αριθ. 2335/95 του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου / 995. EUR-Lex.*

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (2007). Ανακοίνωση της Επιτροπής. Ένα συνεκτικό πλαίσιο δεικτών και σημείων αναφοράς σχετικά με την παρακολούθηση της προόδου για την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Βρυξέλλες. Ανακτήθηκε στις 3/4/2018 από: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2007/EL/1-2007-61-EL-F1-1.Pdf>

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2020). Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (2020/С 417/01).

Ζαβλανός Μ., (2003). *Διδακτική και αξιολόγηση*, Εκδόσεις: Σταμούλη Αθήνα.

Ζαβλανός, Μ. (2003). *Η Ολική Ποιότητα στην εκπαίδευση*. Σταμούλη. Αθήνα.

Ζαβλανός, Μ. (2017). *Η ποιότητα στη διδασκαλία, στη μάθηση και στη διοίκηση* Εκδόσεις: Σταμούλη. Αθήνα.

Ιμβριώτης, Ρ. (1983). *Παιδεία και κοινωνία*, Αθήνα.

Καρατζιά – Σταυλιώτη Ε., & Λαμπρόπουλος, Χ. (2006). Αξιολόγηση, Αποτελεσματικότητα και Ποιότητα στην Εκπαίδευση. Αθήνα: Gutenberg.

Κόκκος, Α. (2005). *Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ανιχνεύοντας το πεδίο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κόκκος, Α. (2005). Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Θεωρητικό Πλαίσιο και Προϋποθέσεις Μάθησης (τομ. Α). Πάτρα: Ε.Α.Π.

Κόκκος, Α.-Βαϊκούση Δ., Βεργίδης Δ., Κουλαουζίδης Γ., Κωσταρά Ε., Παυλάκης Μ., Σακκούλης Δ. (2021). *Η εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα*

Ματθαίου, Δ. (2007). *Ποιότητα στην εκπαίδευση. Ιδεολογικές ορίζουσες, εννοιολογήσεις και πολιτικές. Μια συγκριτική θεώρηση. Επιθεώρηση εκπαιδευτικών θεμάτων*. Τεύχος 13. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Αθήνα.

Μπλάνας, Γ. (2003). *Διοίκηση ολικής ποιότητας: Δίκτυα ανθρώπινου δυναμικού και πληροφορικών συστημάτων*. Εκδόσεις: Πατάκη. Αθήνα.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (1999). Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ιωσήφ Σολομών

Πανάρετος, Ι. (1995). *ΕΛΛΑΣ: Επισκόπηση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος*. Έκθεση για τον ΟΟΣΑ, Αθήνα.

Πλαίσιο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στη Δια Βίου Μάθηση π³ 2013

Σκουρή Β. (2007). Δίκαιο Της Παιδείας. Αθήνα : Αντ. Σάκκουλας.

Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024

Στυλιανή Γιδάρη, (2022). *Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών: σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση ενός προγράμματος με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της προσχολικής εκπαίδευσης*

Τσαμαδιάς, Κ. & Αργυρόπουλος Η.(2021). *Οικονομικής της Εκπαίδευσης – Έρευνας – Καινοτομίας : Τόμος II Παραγωγικότητα , Αποδοτικότητα , Αποτελεσματικότητα , Ποιότητα και Ισότητα στα πεδία της Εκπαίδευσης - Κατάρτισης - Διά Βίου Μάθησης.*

Τσαμαδιάς, Κ. (2020). Σημειώσεις από το μάθημα Οικονομικά της Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΙΣΤΟΣ

<https://www.espa.gr>

<https://www.minedu.gov.gr>

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/el/national-education-systems/greece/hrimatodotisi-tis-ekpaideysis-kai-katartisis-enilikon>

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/el/national-education-systems/greece/organosi-toy-ekpaideytikoy-systimatos-kai-tis-domis-toy>

<https://gsveltly.minedu.gov.gr/>

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/el/about-erasmus/how-to-take-part>

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu>

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/el/about-erasmus/what-is-erasmus>

www.MySchool.gr.

<https://giekchan.sites.sch.gr>

<https://eqavet.eoppep.gr/%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CF%8C-%CE%B4%CE%AF%CE%BA%CF%84%CF%85%CE%BF-eqavet>

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1571&langId=en>

<https://www.ethaae.gr/el/gnomodotiseis/xrimatodotisi>

<https://www.lobbyfacts.eu/datacard/european-association-of-distance-teaching-universities?rid=016107725457-79>

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1571&langId=en>

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/el/national-education-systems/greece/anotati-ekpaideysi>

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/el/national-education-systems/greece/organosi-toy-ekpaideytikoy-systimatos-kai-tis-domis-toy>

<http://iekagrin.sch.gr/?p=12293>

<http://www.mintour.edu.gr/>

<https://education.gr/lista-dimosia-iek/>

<https://www.dypa.gov.gr/iek-oaed-arkhiki-epaghghelmatiki-katartisi>

<https://www.ekab.gr/ekpedefsi/iek-ekav/>

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων - my school/ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ (ITYE), Σεπτέμβριος 2022.

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας, Σεπτέμβριος 2022.

International Standard Classification of Education (ISCED) - Διεθνής Πρότυπη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης.

<https://www.espa.gr/el/Pages/ProclamationsFS.aspx?item=6296>

<https://chatgpt.com/g/g-bo0FiWLY7-consensus/c/a04097ea-a067-452b-9d8b-1f0314901776>

<https://www.ethae.gr/el/diasfalisi-poiotitas>

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1536&langId=el>

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ζήκος, Ν. (2018) Σύμφωνα με τα Πρακτικά του 2ου Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Ελλάδα-Ευρώπη 2020: Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα, Νέες Τεχνολογίες, Καινοτομία και Οικονομία», Λαμία 28-30 Σεπτεμβρίου 2018.

Φωτόπουλος, Ν. (2010). Κοινωνικές ανισότητες, εκπαίδευση και απασχόληση. Το διακύβευμα μιας ρεαλιστικής πολιτικής διασύνδεσης της εκπαίδευσης με την απασχόληση. Φτώχεια, Ανισότητες και Εκπαίδευση στο πλαίσιο της Παγκοσμιοποίησης. Αθήνα: ΚΑΝΕΠ- ΓΣΕΕ.

Φωτόπουλος, Ν. (2013) «Πιστοποίηση και αναβάθμιση των εκπαιδευτών ενηλίκων», στο 5^ο Συνέδριο της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων: «Δια βίου Μάθηση στην Ελλάδα: Απαντώντας στην Κρίση», 2-3 Μαρτίου 2013, Ote Academy, Μαρούσι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΔΠΜΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΙΑΤΡΙΚΗ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ :ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Πληροφορική με εφαρμογές στην Ασφάλεια, Διαχείριση Μεγάλου Όγκου Δεδομένων και Προσομοίωση

ΜΑΘΗΜΑ:ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΕΡΕΥΝΑΣ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Θέμα :Η ποσοτική προσέγγιση της ποιότητας των Μονάδων Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης – Κατάρτισης(Ι.Ε.Κ.) της Περιφέρειας Αττικής

ΙΕΚ
.....

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΤΟΣ : 2019-2020

ΕΡΩΤΗΣΗ 1^η

Πόσοι σπουδαστές έκαναν εγγραφή στο ΙΕΚ (Αριθμός Σπουδαστών) για το 2019-2020 ;

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 2^η

Πόσα τμήματα είχε το ΙΕΚ (Αριθμός) για το 2019-2020;

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 3^η

Πόσες ειδικότητες είχε το ΙΕΚ (Αριθμός) για το 2019-2020);

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 4^η

Πόσους Εκπαιδευτές είχε το ΙΕΚ (Αριθμός) για το 2019-2020;

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 5^η

Πόσοι ήταν οι Η/Υ προς χρήση σπουδαστών του ΙΕΚ για το 2019-2020(Αριθμός);

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 6^η

Πόσοι ήταν οι σπουδαστές του ΙΕΚ που απορριφθήκαν για το 2019-2020 (Αριθμός)

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 7^η

Πόσοι ήταν οι σπουδαστές που διέκοψαν τη φοίτηση τους στο ΙΕΚ για το 2019-2020(Αριθμός);

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 8^η

Πόσοι ήταν οι σπουδαστές που αποφοίτησαν από το ΙΕΚ για το 2019 – 2020 (Αριθμός);

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 9^η

Πόσο είναι το Εμβαδόν του σχολικού κτιρίου του ΙΕΚ (σε τετραγωνικά μέτρα) για το 2019 – 2020 (Αριθμός);

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 10^η

Πόσο είναι το Εμβαδόν του προαύλιου χώρου του ΙΕΚ (σε τετραγωνικά μέτρα για το 2019 – 2020 (Αριθμός);

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 11^η

Η Κτηριακή εγκατάσταση χρησιμοποιείται από άλλη εκπαιδευτική δομή για το 2019 – 2020(ΝΑΙ /ΟΧΙ) ;

☐ ΝΑΙ

☐ ΟΧΙ

ΕΡΩΤΗΣΗ 12^η

Πόσοι είναι οι εκπαιδευτές του ΙΕΚ που έχουν Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών σε επίπεδο Master για το 2019 – 2020 (Αριθμός);

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 13^η

Πόσοι ήταν οι εκπαιδευτές του ΙΕΚ που ήταν κάτοχοι Διδακτορικού διπλώματος σπουδών για το 2019-2020 (Αριθμός);

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 14^η

Πόσοι ήταν οι πιστοποιημένοι εκπαιδευτικές ενηλικών (ΕΟΠΠΕΠ) για το 2019-2020 (Αριθμός);

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 15^η

Πόσα εποπτικά μέσα (Projector , διαδραστικό πίνακα) ήταν διαθέσιμα στο ΙΕΚ για το 2019-2020 (Αριθμός);

ΕΞΑΜΗΝΟ : ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

ΕΑΡΙΝΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 16^η

Υπήρχε βιβλιοθήκη στο ΙΕΚ για το 2019 – 2020 (ΝΑΙ /ΟΧΙ)

☐ ΝΑΙ☐ ΟΧΙ**ΕΡΩΤΗΣΗ 17^η**

Υπήρχε στο ΙΕΚ αίθουσα πολλαπλών χρήσεων για το 2019-2020 (ΝΑΙ /ΟΧΙ);

☐ ΝΑΙ☐ ΟΧΙ**ΕΡΩΤΗΣΗ 18^η**

Υπήρχε χώρος στάθμευσης για τους εκπαιδευτικούς στο ΙΕΚ για το 2019-2020 (ΝΑΙ /ΟΧΙ);

☐ ΝΑΙ☐ ΟΧΙ**ΕΡΩΤΗΣΗ 19^η**

Υπήρχε πρόσβαση για ΑΜΕΑ στο ΙΕΚ για το 2019-2020 (ΝΑΙ /ΟΧΙ);

☐ ΝΑΙ☐ ΟΧΙ**ΕΡΩΤΗΣΗ 20^η**

Συμμετείχε το ΙΕΚ σε Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Προγράμματα για το 2019-2020 (ΝΑΙ /ΟΧΙ);

☐ ΝΑΙ☐ ΟΧΙ